N. Arnăutu

AMINTIRI

Contribuții la Istoria Mișcării Legionare

Vol. I

Editura *Cuget Românesc*
BUENOS AIRES - ARGENTINA - 1974

Pe copertă: Spre biserică.

Tabăra Carmen Sylva 1935: In prima linie: Av. Ion Alexandrescu şi Av. N. Arnăutu, Comandanţi Ajutori; Av. Alecu Cantacuzino, Comandant Legionar; Ing. Nae Horodniceanu, Comandant Ajutor, şi Comandanţii Legionari Av. N. Seitan şi Zăpadă.

AMINTIRI

COROBORATE ȘI COMENTATE

N. Arnăutu

AMINTIRI

Contribuții la Istoria Mișcării Legionare

Vol. I

Editura *Cuget Românesc*
BUENOS AIRES - ARGENTINA - 1974

Queda hecho el depósito que previene la Ley Nº 11.723

IMPRESO EN LA ARGENTINA
PRINTED IN ARGENTINA

Este libro se terminó de imprimir en el mes de Diciembre de 1973, en los Talleres Gráficos Yunque S. R. L., Combate de los Pozos 968, Buenos Aires - Argentina

Pe muntele Susai: C. Z. Codreanu cu Ing. Gh. Clime.

Închin această lucrare, în semn de recunoştinţă şi respect, bădiei ILIE GARNEATA, ca omagiu pentru lupta lui de o jumătate de secol în slujba cauzei încercatului nostru neam românesc.

ILIE GARNEATA
Comandant al Bunei Vestiri, unul din cei cinci FUNDATORI AI MISCARII LEGIONARE.

INTRODUCERE

M'am hotărit să scriu, însă nu din plăcerea de a face literatură, ci din impulsul intim care-mi cere să intervin pentru ca lumina adevărului să fie restabilită acolo unde întunericul luciferic, servind interese încă nedivulgate, caută să se impună. Amintirile mele mult mai ample aș fi dorit să le fac cunoscut mai târziu, dar provocările și insultele trebuie să primească răspuns repede.

Datoria ce am simțit pentru Țara mea m'a determinat, acum 21 de ani, să demasc obiectivele rusești de politică externă în legătură cu România, prin cele două lucrări: *Noi și Rușii*, iar apoi *Douze invasions russes en Roumanie* (vezi *Anexa*, pp. 150-159).

Scriu acum ca să restabilesc anumite adevăruri denaturate total de Sima, individul care în mod tâlhăresc, cu ajutorul dușmanilor, a ajuns în fruntea Mișcării Legionare ca să o distrugă.

In revista "Tara și Exilul" (1972), ce apare la Madrid sub conducerea lui, el a semnat un articol intitulat "La un an dela moartea lui Ilie Gârneață". Un gest de provocare, de profanator de morminte. Ce este și mai grav: el încearcă să demonstreze că Ilie Gârneață ar fi fost "o biată zdreanță legionară". Incearcă adică să distrugă pe înșiși creatorii Legiunii. De aceea găsesc cu cale că trădătorul Sima trebuie demascat. Să fie țintuit pe răbojul infamiei, fiindcă dementul a început să se lupte cu morții și cu propriile sale victime. Cum e nebun deabinelea, răspunde și Preotului St. Pălăghiță, la 20 de ani după moartea acestuia. Las la o parte infantilismul romantic al lui Sima, "om mic la trup și la suflet, surd la propriu și la figurat", dar repugnă lipsa lui de rușine. Nu a avut curajul să-l atace pe Ilie Gârneață cât timp a fost în viață, ci numai după trecerea acestuia în eternitate (Mai, 1971), la München.

Nu scriu ca să-l apăr, fiindcă nu are nevoie să fie apărat. Traiectoria vieții lui este suficientă: fundator al Mișcării Legionare împreună cu Corneliu Zelea Codreanu și intim colaborator, începând cu luptele

studenţeşti din 1922, poziţia lui de rezistenţă ce ne-a lăsat mărturie, însăşi activitatea sa de o întreagă viaţă ca un stegar al exilului, toate îl înalţă şi îl fixează pe o poziţie de martir al luptei de reală desrobire a Neamului nostru.

Poveştile lui Sima, cu imaginaţii copilăreşti, nu vor avea în viitor valoare de document. Nu m'ar surprinde să aflu că acest autor de infamii va termina într'o bună zi ca N. Pătraşcu. Gestul necreştinesc al acestui "Secretar General", de a-şi lua viaţa prin "şreang", a fost un semn de lămurire în constiinta sa şi un semnal pentru toţi legionarii, căci şi el a fost o victimă, înşelat probabil în buna sa credinţă, sprijinind cu atâta câinie la conducere pe Horia Sima. Suferinţele lui N. Patraşcu în închisori au fost permanente coşmaruri, din momentul în care a ascultat cu propriile sale urechi "Autocritica", făcută în camera 353, acel denumit "Clubul mare dela închisoarea Aiud", unde Victor Biriş a mărturisit că el şi Horia Sima au fost agenţi acoperiţi ai asasinului Carol II. Imaginea şreangului i-a pendulat prin faţa ochilor ca un act final al mizerei sale existenţe.

Ani şi ani am asistat, după terminarea celui de al doilea războiu mondial, cum în publicaţiile legionare, retipărite, Sima se străduia să apară drept "comandant" al Mişcării.

La începutul anului 1943, se găseau deţinute în lagărul Buchenwald două grupe de legionari, fără a şti una de alta. Ambele au hotărît lămurirea confuziei care-l prezenta pe Sima drept şef al Mişcarii.

Grupul de Comandă dela Berkenbruck, închis în lagărul Buchenwald, şi-a precizat hotărîrea astfel:

"Intruniţi astăzi, 1 Ianuarie 1943, în număr admis de împrejurări, luând cunoştinţă de plecarea şi renunţarea la comandă a lui Sima, a hotărît următoarele:

1) Cei trei fundatori al Mişcării Legionare (din cinci câţi au fost în total) aflaţi în viaţă şi anume: Comandanţii Bunei Vestiri Ilie Gârneaţă, Corneliu Georgescu şi Radu Mironovici, preiau grija conducerii spirituale a Mişcării, în scopul menţinerii ei pe linia fixată de Căpitan, linie care formează instanţa supremă a Mişcării Legionare pentru toate problemele care interesează liniile mari şi colaborează în mod strâns cu Forul Legionar.

2) Forul Legionar preia grija conducerii Mişcării. Desemnează în funcţie de şef al Mişcării Legionare pe Comandantul Legionar Vasile Iasinschi, iar ca locţiitor al acestuia pe Comandantul Legionar C. Papanace".

Este cazul să menţionez că întregul grup de comandă era de mult

separat de Sima, înainte încă de ieşirea din Tară. La Buchenwald şi apoi la Dachau s'a dat pe faţă o situaţie care nu mai putea fi acoperită de cumineenie, împiedecând adesea pe legionari de a opera direct în această problemă.

Tot în acelaşi timp, alt grup de legionari, care se găsea în alt sector al Buchenwaldului, a hotărit din proprie iniţiativă desavuarea imposturii lui Sima. Este drept că acestă decizie a fost luată doar de circa 20 %. Calitativ, procentajul însemna foarte mult. Printre aceştia, care l-au înlăturat atunci pe Sima se găseau: Comandantul Bunei Vestiri Mile Lefter, Comandanţii legionari Nicolae Seitan şi Gh. Dragomir-Jilava, comandanţii ajutori Nicolae Smărăndescu, Nicolae Tanase şi Nicolae Arnăutu, instructorii legionari Stavre Cuţumina, Nicolae Bujin, D. Arţăreanu, D. Tărăoiu; prof. I. G. Dimitriu, prof. Haralambie Ianovici, Dr. D. Teodorescu, cpt. Vasile Comănescu, Gh. Ghiţea; Nicolae Caranica şi Ion Voinea, ambii farmacişti; C. Călin şi D. Predescu, avocaţi; Pascal Marcu, Iancu Adamicu, Mircea Achim, Gh. Rozu, Gh. Papanace, Adrian Brătianu, Cunea, Varduli, Bărbulescu, St. Logigan, Pimen Ceacâru, etc.

Preot. Vasile Boldeanu, comandant legionar, preot St. Pălăghiţă, Stelian Stănicel, Matei Hojbotă-Hatmanul, Petre Valimăreanu, Ion Tolescu, Stoian, Sorin Pavel (prof. universitar), ing. Atanasiu şi ing. Prundeanu, prof. Clain, Mişu Tase, dr. med. Ghiţă Stoia, Octavian Frunză, fraţii Constantinescu, Gavrilă Ionescu s.a. s'au despărtit la Viena, în acelaşi an.

Zece ani mai târziu, 1953, alt lot s'a lămurit: Vasile Iasinschi, comandant legionar; comandanţi ajutori dr. med. Victor Apostolescu, av. Laurian Tâlnariu, av. Virgil Popa, lic. economie Traian Boeru; instructorii legionari: dr. med. Vasile Andrei, Mituş Iosifescu, (ing. agronom), Paul Costin Deleanu (filosof), Horia Stamatu (poet), ş.a.

După aceste avalanşe. Sima nu a mai apărut pe nicăieri până în 1965, când începu din nou să iasă la lumină. In tot acest timp, doar cei câţiva 'brigadiri' din jurul său se mai agitau, retipărind o serie de lucrări. Aici este cazul să arăt că s'a încercat, pe unde s'a putut, falsificarea datelor destinate unei Istorii a Mişcării Legionare.

Sper ca mica mea contribuţie să îndrepte acele falsuri, fiind în acelaşi timp un aviz.

Totuşi, marea enigmă a acestor dezastre a rămas nedezlegată, N'a putut înţelege nimeni cârdăşia atât de încâlcită a acestui trio: SIMA, PATRAŞCU, STOICANESCU.

Prin acţiunea acestora o generaţie de români a fost măcelărită şi

scoasă din făgaşul şi momentul ei istoric, fiind proiectată, ca o amânare (în cazul când este dela Dumnezeu), într'un viitor indeterminabil.

Mi-am adus aminte de o indiscreţie a lui N. Pătraşcu, pe când vroia să demonstreze ascendenţa sa asupra lui Sima şi, poate, chiar dreptul la succesiune. I-am cerut lui Dumitru Tărăoiu, acu-s 18 ani, s'o precizeze în scris. Redau acest schimb de scrisori edificatoare.

Bs. Aires, 12 Noembrie 1955

Dragă Tărăoiu,

Am primit scrisoarea ta din 4 Noembrie crt. şi te voiu servi din momentul ce reuşesc să iau contact cu avocatul tău. Iţi scriu acuma pentru a te ruga să-mi lămureşti nişte declaraţii intime făcute ţie de N. Pătraşcu in Germania şi anume in ce împrejurări, fiindcă aş vrea să le am mai clare. In lagărul Buchenwald fiind în 1943, mi-ai spus că în timp ce era student proectase împreună cu Horia Sima şi cu C. Stoicănescu să facă un partid politic. Vreau să ştiu dacă erau încadraţi în Mişcare când încolţise în sufletul lor această dorinţă, pentru a-mi forma părerile mele, despre aceste trei persoane, în mod definitiv.

Văd că încă locuieşti la Oprescu. Te rog transmite-i salutări din partea mea şi pentru tine un salut cu o îmbrăţişare.

(ss) N. Arnăutu.
San José 1121, 3º, C

Iată răspunsul primit.

D. Tărăoiu
rua França Pinto 434
(Vila Mariana)
Sao Paulo, Brazilia

20 Noembrie 1955

Dlui N. Arnăutu
San José 1121, 3º, C
Buenos Aires, Argentina

Dragă Arnăutu,

Am primit scrisoarea ta din 12 crt. Iţi mulţumesc pentru iuţeala cu care mi-ai răspuns.

Ai dreptate. Mi-amintesc acel moment al destăinuirilor, când ţi-am povestit faptul la care te referi. Aşa este. L-am cunoscut pe Macavei în două împrejurări, dar în ambele a trebuit să-l întreb (cum mi se ceruse s'o fac) care puteau fi consecinţele, asupra vieţii Intemeietorului Mişcării Legionare mai ales, dacă se trecea la executarea ordinelor sale (incendierea de păduri în Bucovina, atentatul contra lui Stefănescu-Goangă, etc.) [...]

Prins şi eu de nemţi, în trenul care ne scotea din Tară (acel tren de führeri, ţi-l aminteşti încă?), l-am auzit pe Pătraşcu zicând: "Dar pe ăsta, cin'l-o mai fi adus?". La Rostock, însă, când a avut nevoie să-mi dovedească poziţia sa lângă Sima şi că nu putea fi clintit, mi-a destăinuit ceeace am notat imediat, iar acum redau chiar cu vorbele lui:

"Să n'ai teamă, Horia face tot ce-i cer. Eu ştiu şi pot să-l conving. Inainte de a intra în Mişcarea Legionară, pe când eram studenţi, am plănuit infiinţarea unui partid politic. Eram trei: Comandantul, Stoicănescu şi cu mine. Am format nucleul şi ne-am legat să nu ne despărţim niciodată. Luni de zile am lucrat la stabilirea programului, la forma de organizare, la felul de acţiune. Am ajuns însă la concluzia că ar fi durat prea mult timp crearea şi desvoltarea unei astfel de grupări. Si atunci am hotărît să intrăm toţi trei într'un partid existent luptând însă mereu împreună. După alte consfătuiri, ne-am oprit asupra Mişcării Legionare şi am intrat în ea. După cum vezi Dumneata, legăturile noastre sunt foarte puternice. Să nu te îndoeşti de cuvântul meu".

Intr'altă ordine de idei şi-a arătat dispreţul, atunci fără explicaţie: "Cartea lui Codreanu era plină de greşeli. Eu l-am corectat" [...]

Mi-am dat seama că izbutiseră într'adevăr să ajungă unde cu atâta nerăbdare ţintiseră: la conducerea unei Mişcări create de alţii. Aşa pot fi înţelese acele reci acţiuni calculate anume ca să provoace decapitarea Mişcării: sprijinul nevăzut dar oportun şi eficient al duşmanilor care arestau elementele înţelepte (ţi-aminteşti de strigătul auzit de prof. I. G. Dimitriu la Siguranţă în 1938, după arestarea Băditei Nicoară: "Mai au înţelepţi printre ei! Nu fac nici o prostie"!), mentalitatea străină Mişcării, nerespectarea dispoziţiilor şefului ei, pretenţia de a avea dreptul "să-i dea foc", toate acestea cuprinse în acel "Nou Plan de Acţiune".

Eu nu mai am nici o indoială. N'o mai pot avea. Te rog să nu faci

uz de această scrisoare decât numai dacă și când într'adevăr va fi nevoie. Concluziile la care am ajuns îmi produc o tristeţe amară.

Deocamdată nu uita ce te-am rugat în scrisoarea precedentă: ia contactul cu dr. Lehmann (calle Reconquista), căci sunt foarte interesat să știu dacă a putut obţine pentru mine, în loc de indemnizaţie pentru arestarea la Buchenwald, bursa de studii cerută pentru Germania. Scrie-mi, te rog, la aceeași adresă. Incă stau la Rică. Mulţumesc.

Cu mult drag

(ss) D. Tărăoiu

Privind prin această fereastră deschisă abea acum și analizând cu un criteriu matur, ne apare în faţa ochilor o panoramă cum rareori s'a putut inregistra în Istorie.

Până ieri n'aveam decât presupuneri și mărturii incomplete ca să poată oferi greutate documentară, deși Sima a fost eliminat, în 1936, din Mișcarea Legionară pe timp de 5 ani de către însuși Corneliu Zelea Codreanu. Instigaţiile lui Sima atunci ca și ale celorlalţi agenţi infiltraţi în Mișcare sunt cunoscute: Căpitanul nu știe să conducă, ne pune rău cu toată lumea, ne periclităm carierele și, din cauza lui, nu vom guverna; Moţa nu e bun; trebuie să facem ceva, altfel Codreanu și cu oamenii lui ne duc de râpă (1), etc.

Interpretând, azi, prin prizma indiscreţiei lui Nicolae Pătrașcu consemnată de Dumitru Tărăoiu, prin mărturiile lui Andrei Rigea și M. Calciu, prin cartea Pr. Stefan Pălăghiţă și trăirile mele, tragedia de proporţii naţionale a Mișcării Legionare a incetat de a mai fi o enigmă. Cu această cheie, la care se vor adăoga multe alte documente și mărturii, vom putea deslega marea necunoscută și pune sub reflector cauza unui dezastru printre ai cărui supravieţuitori avem norocul, dar și nenorocul și răspunderea să ne numărăm.

(1) Revista Milenii, Anul II Ediţie Specială, p. 2; Australia, 1972, Redactor M. Calciu.

LA UNIVERSITATE
1929-1933

Contactul meu cu Mişcarea Legionară l-am avut de pe când eram elev la liceul din Tulcea, oraşul natal. Odată luat bacalaureatul, în 1929, m'am înscris la Facultatea de Drept a Universităţii din Bucureşti. Acolo am cunoscut pe Andrei Ionescu, Traian Cotigă, Ficătă, Virgil Rădulescu, etc. fruntaşi ai Mişcării Studenţeşti şi foarte buni oratori. Prin ei, Legiunea câştiga mulţi aderenţi. Din cauza taxelor prea mari, însă, m'am transferat la Iaşi. Acţiunea de captare a studenţimii începu la Bucureşti de sus în jos. La Iaşi lupta a fost foarte grea, deoarece 'Liga Apărării Naţionale Creştine' (LANC), sub conducerea prof. A. C. Cuza, domina toate centrele.

Garnizoana legionară din Iaşi avea, între anii 1930 şi 1931, numai patru cuiburi, şi nici acestea complete. Seful unuia dintre ele eram eu. Comandantul nostru era Dr. med. Ion Banea, doctorand în Drept. Ne reuneam adesea în casa Căpitanului, din strada Florilor, unde ţineam şedinţe conduse chiar de acesta. Era obiceiul ca după şedinţă să luăm masa cu toţii împreună. Cum această zi cădea cam totdeauna Vinerea, ni se servea o ciorbă de fasole cu mămăligă şi murături. Deabea în toamna anului 1932, Grupul nostru Studenţesc a crescut în număr şi calitate. Soseau tinerii absolvenţi ai "Frăţiilor de Cruce", pregătiţi în licee. Alegerile de la Cercul Studenţesc al Facultăţii de Drept le-am pierdut numai cu o diferenţă de un vot. Atunci ne-am organizat ca să putem da bătălia de a câştiga conducerea Centrului.

Intr'o zi, pe când eram reuniţi în Căminul Studenţesc de pe Păcurari, Mociulschi, fostul preşedinte al Centrului, văzându-se în minoritate, a ridicat şedinţa şi s'a retras din adunare. A doua zi a semnat un comunicat, anunţând că ar fi fost ales ca preşedinte un student la Agronomie originar din Jud. Tulcea, Virgil Gavrilescu, transferat anume de la Bucureşti. Desigur că nu ne-am lăsat manevraţi. Am făcut îndată un Apel către studenţi şi i-am convocat la Râpa Galbenă, căminul nostru. Cu această ocazie s'a reînfiinţat 'Asociaţia Studenţilor

Creştini', al cărei întemeietor a fost Căpitanul, în 1922, iar Ilie Gârneaţă primul ei preşedinte. S'a fixat data alegerilor. Ion Banea a candidat la preşedinţie, iar eu şi încă un camarad din Galaţi ca vice-preşedinţi. După votare am fost invitaţi de Rectorul Universităţii, prof. Brătescu. Acesta ne-a întrebat pe fiecare cum stăteam cu examenele şi a fost foarte surprins să afle că eram la zi cu ele.

Toate reuniunile noastre studenţeşti erau prezidate de Ilie Gârneaţă.

Căpitanul se consulta cu noi, făcându-ne să luăm parte la noile iniţiative, cum a fost cumpărarea tipografiei pe care, apoi, am transportat-o cu braţele noastre în subsolul de la Râpa Galbenă. Acolo eram strânşi, in jurul maşinilor, când s'a hotărît reapariţia Pământului Strămoşesc. Căpitanul ne-a întrebat pe fiecare cum ni se părea că ar fi trebuit să fie: în formă de revistă ori de ziar, în câte pagini, etc. La sfârşit s'a oprit la opinia camaradului care demonstrase importanţa şi avantajul formatului de revistă. Aceste conversaţii lăsau impresia că noi eram colaboratorii Căpitanului.

Intr'o dimineaţă m'am întâlnit cu Căpitanul în faţa căminului nostru. Se vedea că simţea nevoia să comenteze cu cineva numirea lui Hitler în funcţia de Cancelar al Germaniei. Eu mă arătam încântat de această veste. El, însă, îmi supuse: "Pentru Mişcarea noastră va fi foarte greu, căci de acum înainte politicienii vor pregăti şi alte persecuţii contra noastră".

La alegerile parţiale din judeţul Tutova, 1932, echipele noastre au fost maltratate de jandarmi. Grupul, în care călătoream spre Bârlad impreună cu Ion Banea, a trebuit să se întoarcă din cauza marilor zăpezi. Ajunşi din nou la Iaşi, am fost informaţi de incidentele petrecute in Tutova. Inmediat s'a lansat un manifest către studenţime, convocându-o la o manifestaţie de protest. In această adunare, eu am atăcat în mod violent guvernul, propunând să pornim în marş spre Bârlad. Procurorul şi Maiorul de jandarmi pătrunseseră in sală pentru a ne impiedeca. Ilie Gârneaţă şi Ion Banea au declarat procurorului că limitele noastre de toleranţă ajunseseră la sfârşit. Rolul lui Ilie Gârneaţă, însă, era să se găsească o soluţie de reconciliere, fiindcă procurorul avea ordin de arestarea participanţilor. Blândeţea de moldovean a lui Ilie Gârneaţă era naturală, născută odată cu caracterul celor ce trăiau în acel oraş al Culturii româneşti. Această calitate l-a determinat pe procuror să cedeze. Este frumos de remarcat că marea familie moldoveană de la Iaşi trăia în bune relaţii chiar atunci când îi despărţeau principii ori ideologii politice.

IN BASARABIA

De Sf. Paşti, 1933, am format o echipă cu care am trecut în Basarabia, pe la Ungheni, cu scopul de a recruta adepţi pentru Mişcare. Atunci am cunoscut sufletul nobil şi generos al ţăranilor basarabeni, ce ne primeau cu căldură prin casele lor, oferindu-ne locurile cele mai bune pentru odihnă. Preocupările lor chinuitoare pentru un viitor mai bun îi făceau să se întărească în nădejdea că tinerii studenţi vor putea realiza, cândva, o stare de prosperitate pentru ei şi mai ales pentru copiii lor.

Mişcarea Legionară era necunoscută, în timp ce Cuzismul reprezenta o forţă organizată tot de studenţime cu ani în urmă. Am început prin a le explica faptul că Garda de Fier nu mai avea legături cu partidul prof. Cuza. Cum aceşti ţărani auzeau pentru prima oară cântece de luptă, prin care erau îndemnaţi să se trezească şi să pornească cu noi, ei au fost cuprinşi de entuziasm. Marşurile de vitejie au jucat un mare rol în lămurirea ţăranilor din Basarabia, ce se sbăteau în mizerie ca şi cei de pe celelalte meleaguri româneşti.

INCIDENTELE CU ELEMENTE CUZISTE

După înapoierea la Iaşi din marşul făcut în judeţul Bălţi —era într'o Duminică—, mă plimbam cu camaradul Sturza pe strada Vasile Conta. Trecând prin faţa sediului cuzist, am fost insultat. Din interiorul sediului apărură pe neaşteptate două persoane cu ciomege şi începură să mă lovească. Inghesuit într'un gard, am încercat să mă apăr. Gardul, însă, a cedat, rupându-se pe o lungime de 3 m. Căzusem la pământ. Numai în momentul acela a intervenit şi Sturza. In sfârşit incidentul cauzat de succesul avut de marşul nostru în judeţul Bălţi s'a calmat. La Râpa Galbenă, am povestit cele întâmplate şi s'a luat hotărirea de a merge la sediul cuzist, cerându-le socoteală. Ajunşi în faţa porţii, am început prin a le sparge geamurile de la intrarea principală. Surpriza noastră n'a fost mică, deoarece din sediu au apărut vreo 50 de inşi. Ne aflam în inferioritate numerică. Intre strada Vasile Conta şi Lăpuşneanu s'a încins toiul luptei, până când a intervenit Poliţia. Fiind grav rănit, am fost condus într'o trăsură la circumscripţie, impreună cu tot grupul cât şi cu vreo 10 cuzişti. Presa a dat a doua zi o extraordinară extensiune

acestei hărțueli. Insuși Nicolae Iorga ne-a dedicat un articol în Neamul Românesc, intitulat: *Incidente studențești la Iași: lupta între românii Mociulschi și Arnăutu.* Ironia a stârnit hohote în Iași. Iorga însă a avut o scăpare. El n'ar fi trebuit să uite a semna așa cum făcea strămoșul său: *Arghiropol.* Ar fi creat o poantă perfectă.

Am fost, deci, deținuți cu toții, dar în camere separate, la închisoarea Galata, unde prof. A. C. Cuza și-a vizitat pe ai săi, iar Căpitanul pe ai noștri. Aici am aflat că la sediul cuzist se concentrasc o adunare prezidată de George Cuza, desbătând curajul nostru de a pătrunde tocmai în cetățuia lor din Basarabia. Apariția noastră, eram doar șapte, a avut darul să provoace acel incident.

ACTIVITATEA IN JUDETUL TULCEA
1933

Scoala primară și liceul le-am terminat la Tulcea, fiind înregimentat în curentul naționalist al vremii. Student, mai apoi, am început să cutreier județul în lung și în lat, împărtășind țăranilor credința legionară. Le spuneam că fiii lor, acum studenți, nemulțumiți de felul cum mergeau treburile în Țară, s'au organizat și au început lupta.

Jandarmii nu ne permiteau să vorbim mulțimilor. Cu toate acestea, voiau să ne asculte. Toți doreau să afle ce era Garda de Fier. In vara anului 1933, am organizat o echipă de studenți între care N. Constantinescu, învățătorul C. Dănulescu și alți tineri toți din Tulcea. Țăranii ne-au primit cu căldură în comunele Niculițel, Jijila, Măcin, Casimcea, Babadag, Cerna și Topolog, unde am aflat că un camion de jandarmi era pe urmele noastre. Marșurile ce făcusem în zigzag prin comune ii derutaseră. In comuna Topolog, însă, am fost încercuiți și arestați. Topologul este un sat cu oameni înstăriți, mocani cu o puternică conștiință națională. Tot satul deci s'a adunat la Primărie, unde eram anchetați și așteptau să vadă rezultatul. Țăranii începuseră discuții aprinse și, cu toate că se făcuse noapte, nu se retrăgeau pe la vetrele lor. In fața acestei situații, autoritățile au ajuns la o înțelegere cu noi: să renunțăm a continua marșul și să părăsim comuna în libertate. Cum ne găseam deja la sfârșitul planului nostru de propagandă, nu ne-a costat nimic să acceptăm. Locuitorii satului ne-au invitat pe la casele lor până a doua zi, când am plecat.

Spre toamnă, m'am întors la Iași, prezentându-mă la ultimele examene și obținând diploma de licențiat. Din nou la Tulcea, m'am

înscris în Barou. Imediat am inceput pregătirile pentru alegerile fixate in Decembrie.

CAMPANIA ELECTORALA - BARICADAREA LA TULCEA

Ing. Virgil Ionescu, şeful Dobrogei, imi fixase ziua de întâlnire în comuna Casimcea, punctul pe unde el intra din judeţul Constanţa cu două camioane de legionari. Am colindat împreună satele, cântând marşurile noastre de luptă şi propovăduindu-ne credinţa. In Topolog am fost întâmpinat de procurorul Condrache, reprezentantul puterii executive, şi de Maiorul de jandarmi, obligându-ne să mergem la Tulcea în calitate de arestaţi. Ei, cu un automobil,voiajau în faţa camioanelor noastre, iar după noi veneau cele două brickuri ale jandarmilor. In trecerea prin pădurea Topologului, coborind într'o vâlcea, şoferul a dat alarma, strigând că frânele nu funcţionau. Am început să sărim din camion, care a izbit în acelaşi timp maşina procurorului. Ne-a costat mult să-l convingem că n'a fost mai mult decât un accident, ce ar fi putut să aibă consecinţe foarte grave pentru toţi. In acest timp am luat hotărîrea să nu ne oprim la Legiunea de Jandarmi, ci să continuăm spre centrul oraşului şi să intrăm în restaurantul Bristol, de unde să cerem prezenţa Judecătorului de Instrucţie. Odată instalaţi pe la mese, am cerut de mâncare. Pe o distanţă de 300 m. în jurul restaurantului, circulaţia fusese interzisă. După vreo două ore, pe la 10 noaptea, a sosit reprezentatul Justiţiei. Acesta ne-a intrebat, politicos, dacă ne-am supune unui mandat de arestare pe 24 de ore, pentru ca el să aibă timpul necesar de a studia dosarul cu pricina. Noaptea, deci, am petrecut-o în închisoarea oraşului. A doua zi, spre seară, am fost conduşi la Judecătorul de Instrucţie şi eliberaţi. Acesta însă l-a avertizat pe Virgil Ionescu, spunându-i că la ieşire am putea fi din nou arestaţi. Prefectul, Tigău, făcuse mari presiuni asupra lui, ca să confirme mandatele de arestare.

Intre timp am fost invitaţi de prefect in cabinetul său, unde ne-a comunicat că nu ne mai permitea să facem propagandă şi ne-a cerut ca cele două camioane să se retragă unul spre Constanţa, iar celălat spre Brăila. Eu am acceptat, dar am comis prin aceasta o greşală, fiindcă autorităţile le-au făcut mari dificultăţi la retragere.

La 9 Decembrie 1933, în urma condiţiilor puse de cercurile financiare pariziene lui I. G. Duca, Mişcarea Legionară a fost desfiinţată, iar membrii ei din întreaga Tară au fost arestaţi. Si la Tulcea furăm

înghesuiţi în beciurile Poliţiei. iar după 29 Decembrie, când Nicolae Constantinescu, din Galaţi, Iancu Caranica şi Doru Belimace l-au împuşcat la Sinaia pe Primul Ministru, am fost conduşi la închisoarea oraşului. Mai târziu, am fost transferat la Bucureşti şi deţinut la Siguranţa Statului, de unde, după o săptămână, m'au dus la Jilava.

1934-1937
TABARA DE PE MUNTELE RARAU

După procesul cel mare, în care Nicadorii, luându-şi răspunderea personală, au fost condamnaţi la muncă silnică pe viaţă, Căpitanul şi toţi fruntaşii Mişcării au fost achitaţi de Consiliul de Război.

Seful Legiunii a luat atunci hotărîrea să înfiinţeze pe muntele Rarău o tabără de muncă voluntară, pentru construirea unei case de odihnă.

Din această tabără mi-au rămas întipărite în minte patru întâmplări: 1. în drum, prin pădure spre Rarău, m'am întâlnit cu Nicoleta Nicolescu şi cu prof. Vasile Cristescu; 2. vizita lui Ghelmegeanu, omul lui Carol II, trimis la faţa locului, ca să vadă ce făceau legionarii; 3. vizita unei doamne, pe care Căpitanul n'o cunoştea, dar, uitându-se în ochii ei, i-a spus: "Dumneata, nu eşti sora prof. Constantinescu-Iaşi?; 4. sosirea lui Ionel Moţa.

Spre seară m'am întâlnit cu Căpitanul şi cu Moţa, în drum spre satul de la poalele Rarăului. M'au invitat să-i însoţesc şi să coborîm împreună. Cerul se înnourase şi noaptea căzuse peneasteptate. Am intrat într'o casă cunoscută. Gazda ne-a primit cu drag. Căpitanul le-a comunicat că urma să rămânem noaptea la ei. Cât despre mâncare, aceasta nu era o problemă, spunea Căpitanul glumind, că el se mulţumea doar cu mămăligă, brânză şi ceva smântână, iar de-ar mai fi avut şi niscai fragi, n'ar fi fost tocmai aşa de rău. In odaie erau numai două paturi. Moţa s'a oferit să doarmă aşternându-şi pe podea. La fel am făcut şi eu. Căpitanul n'a acceptat. A lăsat paturile pentru noi, iar el s'a culcat jos. Moţa venise acolo ca să-l informeze de trădarea lui Mihail Stelescu, fapt care se petrecuse în tabăra de la Budachi.

ASOCIATIA GENERATIEI MISCARII STUDENTESTI DE LA 1922

In Aprilie 1935, am fost convocaţi în Palatul Medicinităilor. Toţi cei care am avut funcţiuni de conducere în Asociaţie ori Centrele studenţeşti am fost declaraţi membrii de drept. Ionel Moţa a fost ales preşedinte, iar după 1937 i-a urmat Ilie Gârneaţă.

In ziua de 23 Mai 1935, îmi scria Căpitanul:

"Arnăutu, este nevoie la Centru, urgent, de 30.000 lei. Rog strânge cât poţi şi expediază pe adresa General Cantacuzino Grănicerul, Imprimeriei 3, Bucureşti. Tie şi tuturora multă voie bună, urare şi încredere. Cu drag Corneliu Zelea Codreanu".

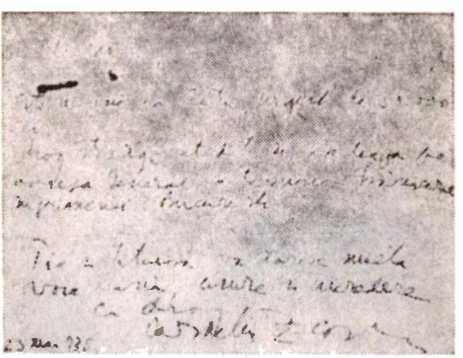

TABARA DE LA CARMEN SILVA, 1935

Tabara Carmen Sylva 1935: Echipele de lucru: General Cantacuzino Grănicerul cu Sica Popescu; Mile Lefter cu Prof. C. Topa și N. Seitan cu Pictorul Basarab.

Cu ocazia înființării acestei tabere, unde am lucrat circa 10 zile, fusesem numit la Tulcea șef al Centrului de Aprovizionare Nº 13, iar Teodorescu de la Măcin, șef al Centrului de Aprovizionare Nº 14.

1935: Tabara Carmen Sylva: Prof. Ion Dobre, Comandant Legionar; Pictorul Basarab; Prof. Runcan; Prof. C. Topa; Ing. Gh. Clime, Comandant al Bunei Vestiri; în picioare în fund Av. N. Arnăutu.

Imi scria Căpitanul în August de la Carmen Sylva:

"Dragă Arnăutule. Am auzit că ești bolnav. Du-te la munte, undeva. Predealul este admirabil. In orice caz scrie-mi ce faci și dacă ai nevoie de ceva. Noi suntem bine cu toții. Vom rămâne în tabără până pe la 15 Sept. Cu mult drag Corneliu Z. Codreanu".

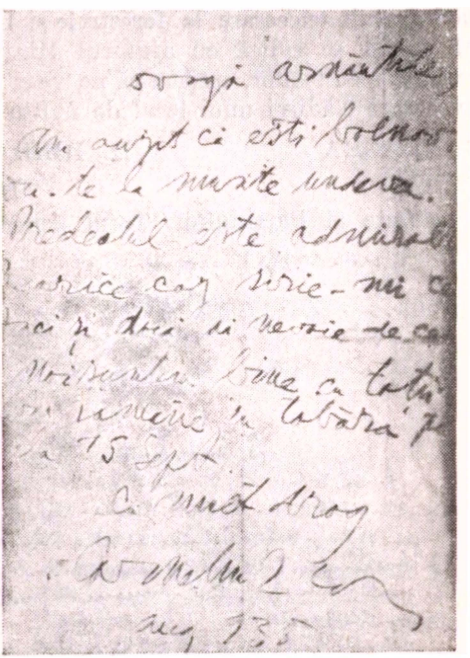

TABARA ISACCEA
1936

In vara anului următor, am pus, la Tulcea, bazele unei tabere: o fabrică de cărămizi, unde în orele libere mă ocupam de formarea șefilor de cuiburi din sate. Cărămizile le-am donat școlilor din apropiere, pentru reparațiile necesare. Spre toamnă, autoritățile ne-au desființat tabăra.

PREZINT DOUA DOCUMENTE

Comitetul de construcţie de pe lângă şcoala
din Pr. Nicolae-Isaccea Nr. 5 (21 Sept. 1936)

Domnule Preşedinte,

Având de lucrat, din nou-două săli de clasă, cancelarie şi săliţă la şcoala din Pr. Nicolae-respectos vă rugăm să bine voiţi a dispune să se dea dela Tabăra din Isaccea 2000 (Două mii) cărămizi pentru sus zisa şcoală în mod gratuit - necesare la ferestrele şi hornurile şcoalei.

Cum această şcoală se ridică cu ajutorul Ministerului Instrucţiunei şi bună voinţa locuitorilor, credem că ne veţi aproba şi Dv. aceste cărămizi necesare clădirei unui local de cultură naţională.

C. BARBANEAGRA
Preşedinte

D. IORDACHESCU
Secretar

D-Sale Dlui Preşedinte al Partidului "Totul pentru Ţară" Tulcea

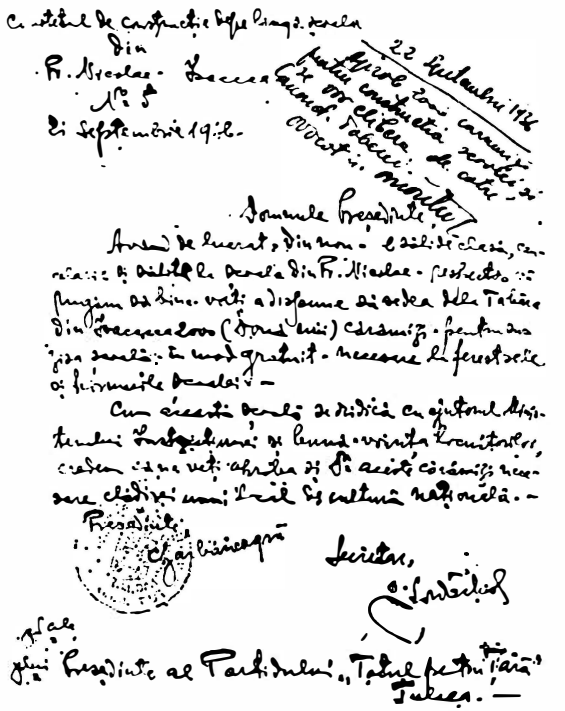

Pe această cerere la 22 Septembrie 1936 se dă următoarea rezoluție "Aprob 2000 cărămizi pentru construcția școalei și se vor elibera de către Comandantul Taberei".

La 25 Sept. 1936 același comitet trimite următoarea adresa Nr. 12:

Domnule Președinte,

Avem onoare a vă aduce pe această cale viile noastre mulțumiri pentru ajutorul ce ați bine voit de a da la construcția noului local din Sub. Pr. Nicolae-Isaccea, dând 2000 (două mii) cărămizi, dela tabăra "Isaccea" necesare la ferestrele și hornurile noului local.

C. BARBANEAGRA
Președinte

D. IORDACHESCU
Secretar

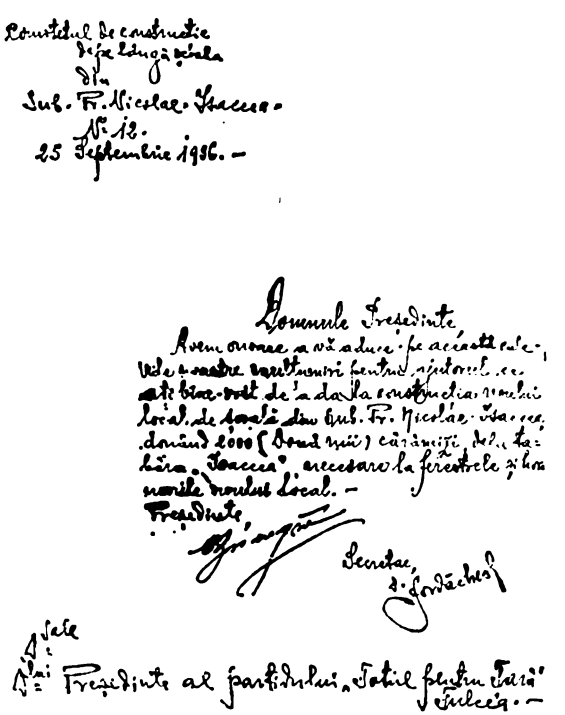
Comitetul de construcție
pe lângă școala
din
Sub. Fr. Nicolae. Isaccea.
Nr. 12.
25 Septembrie 1936. –

Domnule Președinte,
Avem onoare a vă aduce pe această cale viile noastre mulțumiri pentru ajutorul ce ați bine voit de a da la construcția noului local de școală din Sub. Fr. Nicolae. Isaccea, dând 2000 (două mii) cărămizi dela tabăra "Isaccea" necesare la ferestrele și hornurile noului local. –
Președinte,
Secretar,
D. Iordăchescu

Dlui Președinte al partidului „Totul pentru Țară"
Tulcea. –

SCHIMBAREA CADRELOR
1937

Spune Căpitanul în Circulara din 1 Ianuarie 1937:

"După dogma legionară toate funcţiile au fost schimbate, cu o singură excepţie, Dl General Cantacuzino, pe care îl rugăm, noi tineretul legionar al acestei ţări, să ne mai prezideze un an, ca un omagiu pentru sufletul său viteaz şi pentru dragostea care ne-a arătat. Luându-ne obligaţia de a-i ridica această sarcină oricând, în timpul anului".

Cum la Tulcea eram de câţiva ani şeful judeţului, am găsit prilejul să recomand, în locul meu, pe Vasilian, preot la Catedrala oraşului. Gândul meu era să dau Mişcării, prin această numire, un mai mare prestigiu în faţa tulcenilor.

La 12 Februarie, în calitate de Comandant Ajutor, am depus "Jurământul Gradelor Legionare" în faţa trupurilor fără viaţă ale lui Moţa-Marin, în biserica Ilie Gorgani, din Bucureşti.

Prin Circulara Nº 76, Căpitanul ne-a comunicat că autorităţile doreau un program minim străjeresc în taberele legionare. Mare Străjer era însuşi Carol II. In legătură cu această exigenţă, ne spunea:

"Subsemnatul cu întreaga Mişcare Legionară refuz să mă supun acestei invitaţii. [...] Imi face impresia că Domnii aceştia vor veni într'o bună zi să ne trimită şi un şef de partid".

La 9 Octombrie, după înmormântarea Generalului Gh. Cantacuzino-Grănicerul, m'am dus la sediul din strada Gutemberg. La un moment dat, au apărut Puiu Traian şi apoi Ing. Virgil Ionescu, subşeful şi şeful Regionalei Dobrogea. Ing. Ionescu m'a rugat să pregătesc o listă cu propuneri de avansări în judeţul Tulcea. La fel, mi-a cerut să mă trec şi pe mine pe listă, pentru a fi avansat la gradul de comandant legionar. Lista trebuia făcută în ordinea gradelor şi a vechimii. Eram sigur că aceste propuneri urmau să fie susţinute de Virgil Ionescu în calitatea pe care o deţinea. Chemat în sala unde se găsea Căpitanul, am constatat cu surpriză că nici Virgil Ionescu nici Puiu Traian n'au susţinut lista confecţionată la sugestia şi ordinul

lor. M'am aflat intr'o situaţie penibilă, Căpitanul având impresia că mă propusesem pe mine însumi. Am incercat să mă apăr, dar el n'a acceptat să mă asculte. Virgil Ionescu şi cu Puiu Traian n'au intervenit nici măcar cu un gest. Prin manevra lor am fost pus in ridicol. De faţă fiind atunci şi prof. Nae Ionescu, spre a nu-l pune pe Căpitan nici măcar intr'o aparenţă urîtă, m'am retras fără să mai insist. Pe Nae Ionescu l-am lămurit mai târziu, în lagăr.

Niciodată nu m'am gândit că propriii mei camarazi vor face astfel de maşinaţii. Observasem cum între timp reuşiseră să-l atragă pe preotul Vasilian, element nou în Mişcare, impingându-l contra mea. Mai târziu, în 1940-1941, mi-am dat seama de ce mă puseseră în acea situaţie atât de stupidă faţă de Căpitan. Prefectul de atunci, Seful organizaţiei politice, Chestorul Poliţiei, Ajutorul de Primar cât şi un grup denumit Poliţia Legionară, toţi erau de la Constanţa lui Virgil Ionescu şi Puiu Traian. Nici un tulcean.

PRIGOANA CEA MARE
1938-1964

Un dement, Carol II, impus ca rege după ce și-a detronat fiul, Mihai I, a nesocotit Constituția Tării și, în loc să domnească, a instaurat tirania bunului său plac. El a provocat rupturi în așa zisele partide politice istorice, Liberal și Național-Tărănesc, iar în celelalte a infiltrat iscoadele. S'a înconjurat de persoane nereprezentative care îl adulau numai, ori se prefăceau a pierde la pocker. In Palatul Regal și-a introdus târfa, Duduia, cum o numeau viclenii din jur. Se punea din ce în ce mai mult în circulație epitetele: Restauratorul, Omul Providențial, Salvatorul, Fără egal în toată lumea, Regele culturii, Zeul Soare al României, etc. Winston Churchill se exprimase: "Carol este omul așa cum ne trebuie nouă să fie". Mai întâiu au fost rupți liberalii în trei: George Brătianu a format un alt partid liberal, apoi Tătărăscu, iar Vintilă Brătianu a rămas doar cu vechea firmă. Pe Național -Tărăniști i-a fărâmițat. S-a rupt întâiu Vaida, apoi Iunian, iar Iuliu Maniu a fost scos dela șefia partidului. In 1937 România avea 52 de formațiuni politice. Niciând nu s'a văzut în Istorie o mai mare fragmentare pentru a domina.

S'a fixat alegerile pentru 20 Decembrie 1937. Guță Tătărăscu, cel care stătuse patru ani la putere, a fost susținut din nou de Carol II pentru o nouă perioadă de alți patru ani. Național-Tărăniștii erau în fierbere și, pentru că fuseseră înșelați de Rege, l-au adus din nou pe Iuliu Maniu la conducerea partidului. Prin această schimbare, calculele Palatului încep să fie năruite.

Intre 20 și 25 Novembrie s'a încheiat un pact de neagresiune și o înțelegere întru apărarea libertății cetățenești și a corectitudinii alegerilor. S'au înțeles atunci: Corneliu Zelea Codreanu, șeful Mișcării Legionare, Iuliu Maniu, Președintele Partidului Național-Tărănesc, și George Brătianu, Seful Partidului Național Liberal. In ziua de 27 Nov., a aderat la acelaș pact de neagresiune și Constantin Argetoianu. Din Memoriile acestuia (2) aflăm de asemenea:

(2) Magazin Istoric, anul II, Nr. 1, pg. 62, București, 1968.

"In lagărul guvernamental, îngrijorarea în ce privește rezultatul alegerilor e tot mai mare [...] Dar mai presus de toate, guvernul e uzat [...] Apare din ce în ce mai cert, că nu va putea lua cele 40 % din voturi, necesare formarii unei majorități [...]. Ministerul de Interne a dat ieri o ordonanță prin care dispune urmărirea imediată a turor celor care vor atăca direct persoana majestății sale regelui sau pe membrii familiei regale sau monarhia[1]. [...] [1]Face parte din familie și d-na Lupescu?"

"18 Dec. 1937. Termometrul alegerilor: Curentul pentru Național Tărăniști, inexistent acum șase săptămâni, și care a reînviat după realegerea lui Maniu la șefie, e în constantă creștere. Continuele și curajoasele declarații "anticamariliste" pe care dl prezident le împrăștie dincoace și dincolo de munți atrag mulțimea. Dacă dinamismul național țărăniștilor le sporește popularitatea în schimb "cumințenia" gardiștilor, care până acum nu au dovedit curajul electoral ce se aștepta dela ei, le-a cam depărtat masele. La începutul campaniei electorale, nu se vorbea decât de ei, acum mult mai puțin. Gogo-cuziștii sînt în mare scădere. Mai pretutindeni le iau gardiștii aderenții. Despre averescani, despre iunianiști și despre noi ce să mai vorbim? [...]. Pe liberali îi înjură toată lumea, așa incât sînt asigurați de cei 40 % [...].

"21 Dec. 1937. Azi dimineață la 6, am fost deșteptat la telefon. Un prieten dela Ministerul de Interne mi-a dat următoarele informații asupra rezultatelor alegerilor până la acea ora: guvernul 32 %, Garda de Fier 22 %, Național Tărăniști 18 %. După 10 minute telefonul meu a încetat din viață.

"22 Dec. 1937. Guvernul n'a publicat rezultatele oficiale nici ieri la 5, după cum făgăduise, nici la 7,30 cum se angajase la 5, nici chiar azi dimineață. E fără precedent in analele noastre politice [...]. Dar mai este ceva fără precedent în politica românească: guvernul a pierdut alegerile. Si astfel se explică tăcerea lui [...] Din cîte se știe pînă acum, cele mai multe voturi, după guvern, le are Garda de Fier, apoi foarte aproape, național-țărăniștii.

"23 Dec. 1937. La Palat și în lagărul guvernamental domnește panica și deznădejdea [...]. Alegeri noi sînt excluse, căci ar da o majoritate zdrobitoare Gărzii de Fier, ieșită moralmente victorioasă —și cu avânt— din alegerile săvârșite. Si astfel stând lucrurile, descurcă-te, majestate! N-ai vrut guvern totalitar când te-am sfatuit eu și puteai să-l faci; fă-l acum împotriva formidabilelor curente ce s-au manifestat în alegeri. Fă-l sprijinit pe armată, căci altă ieșire

n-ai [...]. Pe unde să scoţi cămaşa, iubită majestate? Si nu numai pe a d-tale, dar şi pe a Duduei?

"24 Dec. 1937. Franasovici [ministru de Interne] a înaintat Regelui un lung raport prin care arată că nu se mai poate garanta siguranţa statului, deoarece 'gardismul' a pătruns până şi în rândurile administraţiei. S-ar fi hotărît numirea unui general activ în fruntea Siguranţei Generale şi angajarea a doi artişti dela 'Inteligence Service' din Londra, ca consilieri tehnici pentru reformarea poliţiei şi serviciilor dependente. Au pierdut toţi capul, hotărît.

"27 Dec. 1937. Mi s-a povestit de o partidă de poker la Duduia, în care a fost 'o întâlnire' între Gavrilă Marinescu şi Urdăreanu. După o licitare animată, Gavrilă a cerut 80.000 de lei; Urdăreanu a primit şi a cerut plus 80.000 —adică în total 160.000,00 de lei. Gavrilă 'a ţinut' şi au bătut cărţile. Urdăreanu avea secvenţă regală iar adversarul său 'carré de aşi'. O sută şasezeci de mii de lei pe o carte, când cu câţiva ani înainte împuşcai francul— iată una din minunile 'restauraţiei'. Trăiască regele brelanului!

"28 Dec. 1937. [...] De ieri după-amiază, de la mic şi până la mare, lumea petrece înjurând. Pe majestatea sa, bineînţeles [...] a venit Blumenfeld la mine, speriat şi tremurând, să mă anunţe că 'avem' un guvern Goga şi să mă întrebe dacă trebuie să părăsească Bucureştiul imediat sau nu, de frica lagărului de concentrare! [...] i-am spus că guvernul Goga nu poate fi decât o născocire, o glumă [...]. Oricât îl simţeam pe rege de încolţit, nu puteam să cred că-şi pierduse cu totul capul.

"29 Dec. 1937. [...]. Singurul imbold, care a împins pe rege în alegerea lui Goga, a fost frica de Maniu şi de Garda de Fier [...]. Tătărăscu ar fi afirmat duminică regelui, că această înfrângere ar fi fost consecinţa lipsei de concurs din partea jandarmeriei, a armatei, a magistraţilor şi a multor funcţionari contaminaţi de gardism. A arătat regelui că Garda de Fier a pătruns adânc în armată".

Aşa s'a terminat anul 1937.

Cuvintele lui Corneliu Codreanu, pe când i se comunica în mod euforic succesele electorale au fost: "Am înflorit prea timpuriu. Ca un piersic în iarnă". Reamintesc cele spuse de el în 1932: "Pentru Mişcarea noastră va fi foarte greu, căci de acum înainte politicienii vor pregăti şi alte persecuţii contra noastră". In acea ocazie, Hitler fusese numit Cancelar al Germaniei.

ANUL 1938 - PRELIMINARII

In luna Ianuarie, Corneliu Zelea Codreanu a oferit noului guvern tot sprijinul său, "ca să nu cadă în mrejele Palatului, compromiţând idea naţională". Octavian Goga, "poetul pătimirii noastre", a respins însă oferta. Se zice că în casa lui Giugurtu, cumnat al lui Ionel Moţa, s'ar fi ajuns la o înţelegere, ceeace ar fi precipitat căderea lui Goga, care, puţin după aceea, a murit în condiţii misterioase ca urmare a unei mârşave cârdăşii între Veturia, nevastă-sa, Generalul Ion Antonescu, Maria, soţia acestuia, şi Ică Antonescu.

Căpitanul a renuţat la idea de a lua drumul pribegiei ca refugiat politic. Atâtea exemple din Istoria noastră cât şi cazurile concrete din vremea lui l-au determinat să rămână pe loc şi chiar în închisoare. A respins de asemenea propunerea de a aştepta desfăşurarea istorică, îmbrăcat în straie armâneşti undeva prin Munţii Macedoniei. Aromânii aveau tradiţie în acest sens. De mult, pe când luptau între ei fiii unui sultan pentru tronul rămas vacant, unul dintre pretendenţi a ajuns fugar pe meleagurile lor şi a cerut lucru de cioban. Văzându-l numai, celnicul şi-a dat seama de calitatea aceluia. L-a primit, dar ca musafir fără să-l pună la nici o muncă şi păzindu-l ca pe un oaspete de onoare toţi din toate căpitanatele valahe. Iar când a ajuns sultan, i-a răsplătit recunoscându-le Vlahilor faimosul lor Drept consuetudinar. Codreanu nu a primit nici această soluţie. Si nici din închisoare n'a vrut să evadeze. Credea într'o soluţie în funcţie de doi factori: desăvârşirea procesului de conştiinţă naţională şi desfăşurarea favorabilă a conjuncturii politice europene, în care sens a trimis depeşile cunoscute: una lui Hitler, iar alta lui Musolini. Legionarii, deci, nu trebuiau să acţioneze în nici un fel, chiar fiind "bătuţi la tălpi", cum se exprimase el.

Lui Octavian Goga i-a urmat, ca şef al guvernului, Patriarhul României, Miron Cristea, care a început prigoana, patronând toate fărădelegile. Biserica, deci, a acceptat să se aservească Statului. Eternul a fost subordonat temporalului. Greu păcat cu grave consecinţe.

După această compromitere a Bisericii noastre, s'a înfiinţat un "partid unic", cum sugerase Argetoianu, sub şefia lui Carol II. In noua formaţiune a fost atras şi Argetoianu, care s'a exprimat, cu acel cunoscut cinism al său, despre Frontul Renaşterii Naţionale: "Bordel nou cu curve bătrâne"!

Corneliu Zelea-Codreanu a fost condamnat la 6 luni închisoare intr'un proces de calomnie intentat de Nicolae Iorga. Acesta, în care ordinul lui Codreanu era să nu se arunce nici măcar cu o floare, spumegase cândva public: "Cine-i acesta de-mi răpeşte popularitatea"? De data aceasta, faimoasa "calomnie" de care fusese acuzat era scrisoarea de răspuns în care-i spunea că i-a urmat sfatul şi s'a coborît în propria conştiinţă, unde a văzut un drum greu de suferinţe, răni şi lupte pentru neamul său, terminând cu aceeaşi invitaţie: "Acum coboară-te şi Dumneata şi spune-mi ce vezi" (domnule Iorga).

Acestei condamnări, ca să-l aibă prins, i-a urmat alta de 10 ani muncă silnică. In Jurnalul său de la Jilava, Codreanu exclamă: "Dar Dumnezeu vede şi va răsplăti".

LAGARUL DE CONCENTRARE MIERCUREA CIUCULUI

Intre 16 şi 17 Aprilie 1938 au început arestările in toată Tara. Mă găseam la podgoria unui coleg, la Sarica. Aici am fost informat că jandarmii mă căutau in toate părţile. Intors la Tulcea, am aflat de arestarea Căpitanului. Eram urmărit pas cu pas, iar in primele zile ale lunii Mai am fost arestat şi internat în lagărul de la Miercurea Ciucului. Cei peste 60 de deputaţi legionari, reprezentanţii poporului, au fost trimisi la mânăstirile Tismana şi Dragomirna, pe când preoţii au fost închişi la Sadaclâia.

Cum Căpitanul, in diverse împrejurări, fixase poziţia Mişcării pe o linie de non-violenţă şi chiar desfiinţase "Partidul Totul Pentru Tară", noi consideram drept o mare onoare să suferim alături de el. In timp ce eram transportat spre lagărul de concentrare, aş fi putut să fug.

Spre Ciuc, în stare de arest, eram însoţit de un sergent de poliţie. Mi-amintesc o coincidenţă fericită. In vaporul cu care treceam Dunărea, se găsea o fiinţă scumpă mie, o profesoară de la Tulcea, care voiaja la Buzău unde avea catedra. Ajunşi la Galaţi, concetăţeanca mea, din proprie iniţiativă, l-a rugat pe sergent să-mi permită a călători cu ea în trenul rapid. El nu s'a opus, iar ea l-a convins că la orele 13 şi 30, când trenul personal în care călătorea el va sosi in gara Buzău, eu îl voiu aştepta pe peronul gării, ca să continuăm spre Ciuc. Poliţistul a procedat cu multă uşurinţă, desigur. De aceea, când trenul a intrat în gara Buzău, mă căuta cu disperare de pe scările vagonului.

In felul acesta legionarii au înţeles să meargă pe drumul sufe-

inții. Simpatia Țării era deja cu noi și totul pleda în favoarea Mișcării. In 1938, Căpitanul a fixat poziția Mișcarii și drumul de urnat pe care trebuiau să-l parcurgă membrii ei. "Puterilor vrăjmașe lin afara hotarelor sau dinlăuntru, care-și închipue că legionarii le ot face jocul printr'un început de răsmeriță, le răspund că se înșeală [...]. Tineretul de astăzi are prea adânc înfiptă conștiința nisiunii lui istorice și a răspunderii sale, pentru a face acte necugetate, are să transforme România într'o Spanie sângerată".

Scria Căpitanul către Prof. Nicolae Iorga:

"Nu să ne închideți comerțul nostru, să ne înăbușiți avântul, ci să ne bateți la tălpi, să ne trimiteți în Insula Serpilor, să ne ucideți cu pietre, să ne spânzurați cu picioarele în sus și să le bateți in cuie, să ne supuneți la cele mai mari umilinți, nu veți întâmpina [...] toți cei care v'ați asumat răspunderea unei sângeroase și nedrepte opresiuni, nu numai nici o violență, ci nici măcar o opunere".

In însemnările Căpitanlui de la Jilava, citim următoarele în ultimul lui cuvânt pronunțat în fața Tribunalului Militar care îl judeca acuzându-l de trădare:

"Am dovedit cu principii, fapte și martori, că nici nu ne-a trecut prin gând nicodată să declanșăm un război civil. Dar nu numai atât, nici măcar să facem o tulburare cât de mică, primejdia de la răsărit pândindu-ne fiecare greșală, fiecare pas".

LAGARUL MIERCUREA CIUCULUI

Lagărul de concentrare fusese instalat în clădirea Scolii Normale unde eram păziți de soldați. Era inconjurat cu un gard de sârmă ghimpată larg de trei metri. Frumusețile naturale și faptul că ne aflam în regiunea cu minoritate etnică secuiască, motivul care determinase alegerea acestui loc, contribuiau mult la tristețea noastră. Cu ce am greșit noi ca să fie condamnat pentru 'trădare' Căpitanul, Fundatorul și Seful unei mișcări naționaliste? Unii camarazi, prin însăși conformația lor, păreau născuți pentru o viață de închisoare: calmi, tăcuți; alții se arătau înrăiți, gata de certuri, asumându-și tocmai aceștia rolul de gardieni ai Mișcării. Alt grup îl formau cei buni și blânzi, cu mintea la locul ei. Unul dintre aceștia era Grigore Pihu. Bolnav fiind, mă oprea totdeauna la geamul pe pervazul căruia stătea sprijinit, fiindcă îi plăcea să stea de vorbă cu mine. Contribuia la

aceasta şi faptul că ne erau interzise corespondenţa, lectura şi orice joc ce ar fi putut constítui o distracţie.

Viaţa în lagăr era monotonă, majoritatea dintre noi fiind în floarea vârstei. Eu eram o fire agitată şi făceam mulţi kilometri dând târcoale în curtea lagărului, pentru a-mi potoli nervii. Imi aduc aminte de fraţii Serafim, căci făceau masaje cu gaz oricui avea nevoie. Erau din parohia bucureşteană a Părintelui Stefan Pălăghiţă, de prin Pantelimon. Intr'un timp m'am apucat şi eu să cioplesc cruciuliţe din lemn ori din oase. Altă zi studiam viaţa unei familii de furnici, urmărindule cum îşi îndeplinea fiecare destinul în cadrul grupului în care îşi ducea traiul. Noaptea ne adunam într'una din săli, unde Pălăghiţă ne depăna poveşti din viaţa lui, arătându-ne cum fusese arestat împreună cu groparul, mai apoi cu dascălul şi atâtea altele. Frumoase şi fine conferinţe ne ţinea Radu Demetrescu-Gyr, un mare suflet de artist şi poet al neamului nostru. Toate acestea pe ascuns şi în soaptă.

Cum spuneam, viaţa în lagăr era monotonă, până când intr'o zi a fost ridicat un grup dintre noi, în frunte cu Ing. Gh. Clime, ca să fie judecaţi de Consiliul de Război.

LAGARUL DE LA VASLUI

In toamna anului 1938, un al doilea grup de aproximativ 30 de legionari am fost ridicaţi din lagărul de la Miercurea Ciucului, în trenuri-dube, speciale pentru deţinuţii comuni, şi duşi spre ţintă necunoscută. In sfârşit, după o călătorie de 24 de ore, am ajuns în lagărul Vaslui, infiinţat de scurtă vreme. Si acest loc nu fusese ales la voia întâmplării. Vaslui era judeţul unde Mişcarea obţinuse cel mai mic număr de voturi pe Tară. Am găsit aici manifestându-se aceeaş linie de respectare a dispoziţiunilor de linişte date de Căpitan, îmbrăţişate, natural, de toţi legionarii.

De două ori am fost chemat la Corpul de Gardă, de către şeful militar, Colonelul Ionescu. O doamnă, farmacistă, îmi trimetea frumoase scrisori, iar el mi le dădea să le citesc. Cum spuseiu cu altă ocazie, nu aveam drept la corespondenţă cu familiile noastre. Scrisoarea aceasta, insă, oferea temnicierului meu prilejul de a deschide problema, întrebându-mă de ce nu dădeam declaraţie ca să ieşim în libertate. I-am explicat Colonelului, că din nenorocire ni se cerea o declaraţie degradantă şi că, deci, nu o puteam semna. "Cum pot eu, îi spuneam, să mă desolidarizez de mişcarea din care am făcut parte?

Nu are nici un sens să-l părăsesc pe Codreanu, pe care eu, în mod voluntar, l-am ales ca şef al meu". Si, în continuare, i-am pus problema: ce-ar face el, dacă ar fi în locul meu şi i s'ar cere să se desolidarizeze de instituţia armatei, pe care el din proprie iniţiativă a ales-o, şi dacă i s'ar mai cere să-l înjure şi pe Carol al 2-lea? La venirea celei de a doua scrisori, am fost invitat din nou şi au avut loc aceleaşi conversaţii cu Colonelul. In plus, aghiotantul său, un căpitan, era originar din Niculiţel, judeţul Tulcea, şi se arăta foarte amabil faţă de mine în special.

Pe la începutul lunii Noembrie, un afiş anunţa pe tablă o nouă formulă: "Declar pe cuvânt de onoare, că mă abţin dela orice activitate politică". Scurtă şi tentatoare. Zece legionari din diferite puncte ale Tării, la ordinele lui Pâsu Antoniu, şeful nostru acolo, au dat această declaraţie şi au fost puşi în libertate. Căpitanul jandarm din judeţul meu mi-a ieşit înainte pe sală şi mi-a spus: "Profită şi semnează această declaraţie, imediat"!

In lagăr începuseră frământări. Printre agitatori, cel mai înverşunat era Constantin Stoicănescu, care se opunea din răsputeri. Din nenorocire s'a alcătuit un grup ce a început a teroriza pe camarazii care se pronunţau în favoarea acestei declaraţii cerute, deşi era onorabilă şi considerată ca utilă. In acest fel s'a declanşat conflictul din mijlocul nostru, provocat de Stoicănescu.

De la Căpitan venise ordin să se dea acea declaraţie, ceeace nu se putea trâmbiţa. Stoicănescu ştia, dar acţiona conştient împotrivă. Agitaţia provocată de el a cuprins tot lagărul. S'au ţinut adunări, iar Stoicănescu, după ce formase grupul opozitor, susţinea acum ca declaraţia să fie dată "de toţi sau de niciunul". Cei care se pronunţau pentru declaraţie erau izolaţi într'o cameră denumită "lăgăruţ".

Au învins, până la urmă, acei care susţineau darea declaraţiilor în bloc. Colonelul a fost invitat şi am semnat formula respectivă. In sala de mese, fiecare şi-a iscălit declaraţia amintită şi a prezentat-o Colonelului Ionescu. Din cauza agitaţiilor din Tară, însă, provocate de acel nenorocit "Nou Plan de Acţiune" al lui Horia Sima, care-şi imaginase că l-ar fi putut scoate pe Căpitan din închisoare, împotriva Voinţei sale exprimate public, prin agitaţiile şi atentatele ce el începuse a le pune în aplicare, guvernul nu s'a mai arătat dispus să elibereze pe legionari. Relaţiile dintre noi şi temnicierii noştri erau tense. Colonelul trebuia să intre în lagăr însoţit de soldaţi cu baioneta pusă şi cu puşti mitraliere. Se ajunsese, într'un timp, de nu se mai putea face apelul zilnic, aşa cum îi cerea datoria lui.

Iată câteva fragmente din cele povestite de Comandantul Bunei Vestiri, Văcărești eanul Ilie Gârneață, la Freiburg i.Br., între 12-18 Iulie 1958, inedite până în Iulie 1972:

"Autoritățile au găsit cu cale să inființeze prin Sept. lagărul dela Vaslui, unde erau trimiși în ultimul timp cei descoperiți ca legionari. Acolo au fost aduși în trei serii grupuri de legionari dela Ciuc. Sustrăgându-i de sub influența "Academiei Legionare", cum se botezase Legărul Ciuc, se spera să le reducă tenacitatea și să-i împingă la declarații de compromis. Această atitudine suprapunându-se dispozițiilor secrete venite dela Căpitan, am căutat să o folosesc. La plecarea fiecărui grup s'a dat comanda unui comandant legionar din cei plecați, cu dispoziția expresă ca, dacă li se cere o declarație în sensul că se obligă să nu mai activeze în Mișcare, fără desolidarizarea de Căpitan, s'o facă. Ajunși la Vaslui, comandanții respectivi, Antoniu, Copuzeanu, Ventonic n'au știut să se înțeleagă asupra conducerii lagărului. O serie de comandanți ajutori, care știau dispozițiile, au făcut o încercare de a ieși dând câte o declarație așa cum li se indicase. Rezultatul a fost că N. Strugariu, Roșculeț și alții 2 sau 3 au fost puși în libertate. Ieșirea din lagăr în aceste condiții ar fi îngroșat numărul celor de pe teren, ar fi fost o garanție de păstrarea dispozițiilor Căpitanului și în același timp oferea posibilități de ingrijorare regimului dacă ar fi avut intenția să-l suprime pe Căpitan. Această posibilitate a fost sabotată de Stoicănescu, care, fixându-se în aparență pe o linie de intransigență absolută, a pledat pentru o declarație colectivă, lucru ce nu a fost admis de autorități. Opera de distrugere, pe care Sima a făcut-o cu cei liberi, a relizat-o Stoicănescu începând de la acea dată în lagăr. Vom vedea mai departe acțiunea lui suspectă și nefastă. Intre timp Sima continua nestingherit afară acțiunea de tulburare, punând la cale comploturi ridicole și anunțând revoluții imaginare. Deși informați în parte de aceste periculoase agitații, noi din lagăr n'aveam nici un fel de posibilitate să le oprim. Plecarea Regelui la Londra, mutarea ultimului grup (al patrulea) de la Ciuc, cu tot comandamentul la Vaslui, câteva ziare ce ne-au parvenit și câteva vești strigate peste sârmă de elevii din frățiile dela Vaslui, ne-au dat prilej de neliniște și îngrijorări, ne dădeam seama că afară se prepara ceva. Ajunși la 24 Noembrie 1938, la Vaslui situația în interiorul lagărului era de nemulțumire generală, răsvrătire între legionari și ruperea raporturilor cu conducerea militară a lagărului. In câteva zile relațiile între legionari au devenit normale. [...]. Agitațiile și nebuniile ce se făceau cu atăcarea unui rabin, a unei sinagogi,

sau atacul rectorului Stefănescu-Goangă ne dădeau convingerea că o mână criminală lucrează afară in sânul legionarilor fără să ştim precis cine este. Mulţi dintre noi am aflat adevărul foarte târziu în orice caz după venirea în Tară a grupului legionar dela Berlin, după constituirea Guvernului Antonescu.

"In această stare de spirit şi preocupări ne-a fost înmânat un ziar in ziua de 1 Dec. 1938, din care am aflat de asasinarea Căpitanului, Nicadorilor şi Decemvirilor" (3).

Imprejurarea de atunci a rămas, totuşi, neclară pentru mulţi legionari, deşi s'a scurs un sfert de veac. Intercalez aici protestul meu adresat lui Ghiţă Costea (recte Horia Sima) cât şi precizările lui Traian Boeru.

Buenos Aires, 17 August 1963

Domnule Costea,

Iţi scriu pentru a restabili un adevăr şi nu ca să fac polemică cu Dta, fiindcă îţi cunosc pregătirea intelectuală şi de aceea ştiu că altcineva va răspunde rândurilor mele, iar Dta vei iscăli orice ca şi în cazul broşurei: "O PUNERE LA PUNCT —Răspunderile lui Traian Boeru în cazul Iorga— Madgearu".

Nu mă gândesc să-l apăr pe Traian Boeru şi, ca atare, să nu fie luată prezenta ca o apărare. N'am fost prieten cu el, dar nici nu pot să accept difuzarea calomniei ce i se aduce, la pag. 8 al. 1, când se afirmă: "In lagărul Vaslui, unde am fost împreună, s'a strecurat câne-câneşte... Mă întreb până astăzi ce pene a lăsat Boeru în mâna poliţiei".

Ca şi Dta, am fost şi eu în lagărul dela Vaslui şi pentrucă te întrebi şi astăzi "ce pene a lăsat Boeru" (ca să-ţi curm coşmarul care nu te lasă să dormi), te lămuresc, cu rugamintea de a repara rândurile calomnioase de la pagina citată, dacă într'adevăr eşti cinstit sufleteşte când spui la pag. 30: "Există un patrimoniu comun de apărat, istoric şi spiritual, peste orice divergenţe actuale..."

Stiu de la Pâsu Antoniu, care în acel timp era şeful legionarilor din lagărul de la Vaslui, că a dat ordin la 10 fruntaşi legionari, din diferite părţi ale ţării, să dea declaraţia cerută de autorităţi, pentru că aşa credea el că este în interesul Legiunii.

Cum formula primă, afişată de autorităţile militare, de a ne

(3) Orientări, Nr. 134, anul XV, p. 11, Erding-Bavaria.

desolidariza de Căpitan şi de Mişcare, nu fusese luată în consideraţie de nici un legionar, paznicii noştri au schimbat aceasta formulă în sensul următor: Declar pe cuvânt de onoare că mă voiu abţine a face propagandă politică.

Temerea Comandamentului legionar din lagăr era că autoritaţile militare vor să facă numai o triere. Pentru a pune la probă sinceritatea paznicilor, Pâsu Antoniu a dat ordin ca 10 legionari —de care vorbesc mai sus— aleşi din toate unghiurile ţării, elemente cu un trecut în Mişcare şi de credinţă legionară, să dea declaraţie, dintre care făcea parte şi Boeru. Spre surprinderea multora —după cum văd şi a d-tale— cei 10 au fost eliberaţi.

Această echipă a părăsit lagărul înainte de a fi ucis Căpitanul şi înaintea mea şi a d-tale.

Motivele pentru care a dat ordin Antoniu ca cei 10 să dea declaraţie şi să iasă din lagăr mi le-a mărturisit chiar atunci. Si să nu uităm, că acest martir al Legiunii, Pâsu Antoniu, a rămas în lagăr şi a fost asasinat în noaptea de 21/22 Sept. impreună cu alţi camarazi ce au fost ucişi mişeleşte.

D-ta, D-le Costea, erai atuncea un muşchetar. Nu aveai acces la informaţii, nu erai consultat şi nici nu ţi se făcea confidenţe de conducerea grupului legionar.

Cu stimă, Avocat N. Arnăutu

N. B. In conformitate cu cele învăţate de la Căpitan se trimite o copie şi D-lui Traian Boeru, cu care n'am avut corespondenţă şi nici nu l-am mai văzut din lagărul dela Buchenwald, acum 20 de ani, când raporturile erau, după cum ştii, "câne-cânește".

Puţin timp după aceea, Traian Boeru mi-a trimis scrisoarea pe care o reproduc.

München, 6 Septembrie 1963

Dragă camarade Arnăutu,

M'a impresionat foarte plăcut rândurile sincere şi deschise ce i-ai scris lui Costea. Nu ştiu dacă exprimându-ţi mulţumiri călduroase, asta nu ar scădea din gestul cavaleresc ce ai făcut. Oricum ar fi, eu iţi rămân îndatorat.

Vreau însă să-mi permit să completez spusele Dtale pentru a vedea cât de gravă e *vina voită* a lui Horia Sima.

1) Ieşirea noastră (a celor 10) din lagăr era urmarea unei *dis-*

poziţii venite prin soţia pictorului Basarab dela Comandamentul de afară, recte H. Sima.

2) P. A. spunea: nu forma şi nici chiar fondul declaraţiei e determinant, ci faptul că cei ce o dau se rup de grupul legionar, fac un act *contra voinţii comunităţii*. Deaceea puţin timp după ce noi am dat declaraţia, s'a dat una în comun în sala de mese. *Rezultatul a fost nul.* Dar lumea legionară din lagăr nu a priceput nimic, şi P. A. a fost pus de atunci la *stâlpul infamiei* şi nici în biruinţă el *n'a fost reabilitat.* Asta nu-l interesa pe H. S.

3) Ieşind afară eu am lucrat cu H. S. L-am văzut cu Gandhi Teodorescu şi Miti Dumitrescu de nenumărate ori. Mai mult, trebuia cu cei doi să conduc echipa care trebuia să atace palatul regal la lovitura din Ianuarie. Astea toate le ştie H. S. f. bine. Astea agravează enorm poziţia lui în cele ce scrie contra mea.

In broşura în cauză sunt cel puţin 20 de neadevăruri pe care voit le scrie pt.a mă distruge, pt.că ii e frică, "că voiu face carieră". Nebunul! El nu ştie că eu în M. L. n'am avut nici o funcţie (în afară de şef de cuib) şi niciodată nu am acceptat (deşi mi s'a oferit) asta. Aceeaşi atitudine voiu avea şi în viitor, pentrucă eu cred că obligaţiile cari decurg din asta sunt prea mari. *Si eu nu am calităţi suficiente* să fiu la înălţimea acestei misiuni.

Trăiască Legiunea şi Căpitanul,

Traian Boeru

[N. N. Sublinierile sunt originale.]

Precizez că ordinul ajuns la Ilie Gărneaţă venea dela Căpitan pe o filiera tangenţială cu acel Comandament, înainte de a cădea total sub dominaţia lui Sima, fiind acesta unul dintre componenţi. Acel "recte H. S." trebuie redus la acea circumstanţă.

In luna Dec. 1938, după asasinarea Căpitanului, cei 318 legionari internaţi în lagărul Vaslui, am semnat un apel către camarazii din libertate, îndemnându-i la linişte. Intre semnatari figurau Comandanţii Bunei Vestiri Ilie Gârneaţă, Corneliu Georgescu, Radu Mironovici şi Mile Lefter. Apelul nostru a apărut în presa din Tară.

Comentează Sima, cu sofistica lui: "S'a afirmat că Gârneaţă n'a voit să se amestece, pentrucă nu aproba linia de acţiune a Comandamentului Liber. Dar şi în acest caz avea datoria să intervină pentru a corecta sau combate această direcţie" (4).

(4) Tara si Exilul, anul 8, Nr. 7-8, p. 7, Madrid, 1972.

Nu consideră Horia Sima că apelul celor 318 legionari din lagărul Vaslui, apărut în ziare, însemna o corectare şi o combatere a "Comandamentului Liber"?

Ce se întâmplase în Iulie 1938, ne spune Stefan Pălăghiţă:

"De aici încolo începe şi nenorocirea Mişcării Legionare, prin faptul că Sima comite marea indisciplină —marea crimă— de a nesocoti total dispoziţiile Căpitanlui, imprimând pe de altă parte celor din jurul său un duh total străin Legiunii şi acţonând de capul său. Toate discuţiile liniştite sau violente, toate certurile şi ameninţarile din şedintele comandamentului nu l-au mai putut reîncadra pe Sima în disciplina legionară, chiar şi după ce Dl Gh. Dragomir-Jilava a încercat să-l arunce în Dâmboviţa, acuzându-l că faptele sale ameninţă viaţa Căpitanului din închisoare" (5).

(5) St. Pălăghiţă, Garde de Fer-Spre Reinvierea României, p. 96, Bs. Aires-Argentina, 1951.

ACTIUNEA DE DESTINDERE
1939-1940

Această acțiune de destindere —intreprinsă în 1939 de către Ilie Gârneață și dr. Vasile Noveanu— a avut ca scop desființarea lagărelor și eliberarea camarazilor din închisori. Mișcarea nu fusese angajată și deci nu s'a făcut nici un compromis.

Grupul Legionar din Germania, compus din nouă comandanți legionari, șase comandanți-ajutori și trei instructori-legionari, trebuia sa rămână in Germania ca o rezervă a Mișcării și să observe cum se desfășurau etapele destinderii. Numai doi dintre ei, comandanții Horia Sima și Nicolae Pătrașcu, au dezertat de pe poziția adoptată de legionarii dela Berlin, pătrunzând în Tară cu gânduri necinstite. Dela 9 Mai 1940, deci, data când s'a inscenat acea aureolă de arestați in împrejurări romantice a lui Sima și Pătrașcu, au inceput compromisurile. Această dezertare a creat Mișcării o situație grea și a fost târîtă pe linia de compromisuri tocmai în momentul când situația regelui asasin se prăbușea odată cu granițele Tării.

La 23 Iunie, numai cu o zi înainte de ziua de 24 Iunie, zi când Mișcarea Legionară împlinea 13 ani de existență, Sima a dat ordin Legionarlor care ascultau încă de el, printr'un manifest, ca să se înscrie în "Partdul Națiunii", al cărui șef era însuși asasinul Căpitanului.

La 26 iunie 1940, Rusia, printr'un ultimatum, a pretins Basarabia și Bucovina de Nord, pe care Carol II le-a cedat, fără a încerca nicio rezistență.

La 28 Iunie, Sima a acceptat să intre în noul guvern, depunând jurământ de fidelitate regelui asasin.

4 Iulie. S'a format guvernul Giugurtu. Sima, fără autorizația "Forului Legionar" și fără de știința acestuia, a primit să între ca Ministru al Cultelor, compromițându-i și pe comandantul legionar Bidianu, cât și pe dr. Vasile Noveanu, care au acceptat câte un post de ministru, jurând câteșitrei fidelitate lui Carol II.

9 Iulie. A fost arestat Gen. Ion Antonescu, ca o manevră a Palatului spre a i se pregăti o bună atmosferă, vizându-se rolul ce trebuia să-l joace mai târziu.

Urmează oferta Colonelului Lupaşcu. Venit din partea lui Carol II, s'a presentat Comandantului Bunei Vestiri Mile Lefter şi i-a oferit în guvernul Giugurtu 6 ministere şi 6 subsecretariate de stat, spunându-i că regele îl aştepta la Palat ca să prezinte lista noilor miniştri. Mile Lefter a comunicat Forului Legionar această ofertă. Forul n'a acceptat-o.

Am reprodus cronologic toate datele, ca să se vadă compromisurile în care Sima angaja Mişcarea, după prăbuşirea graniţelor Tării, probând o totală iresponsabilitate. A trebuit şi de data aceasta să intervină Ilie Gârneaţă, ca să distanţeze Mişcarea Legionară de regele asasin, din nenorocire, însă, fără succes.

Pe ziua de 5 Sept., Carol II a semnat decretul Nº 3052: "Investim pe Gen. I. Antonescu, preşedintele Consiliului de Miniştri, cu depline puteri la conducerea Statului". Si tot aici este cazul să arăt că Sima făcuse combinaţii cu Antonescu, fără ştiinţa şi autorizaţia "Forului Legionar".

La 6 Sept., a fost proclamat ca rege Mihai I, fiul asasinului. In această zi de 6 septembrie, Carol al II a părăsit Tara, ducând cu el 17 vagoane încărcate cu parte din tezaurul naţional. Unii legionari, dornici de răsbunare, l-au urmărit ca să-l suprime, dar au fost opriţi de către Sima.

Aşa s'a ajuns la 14 Sept., când a apărut faimosul decret iscălit de noul rege, Mihai I, care suna astfel:

"Am decretat şi decretăm:

1. Statul Român devine stat naţional legionar.

2. Mişcarea Legionară este singura Mişcare recunoscută în noul stat, având ca ţel ridicarea morală a poporului român şi desvoltarea puterilor lui creatoare.

3. Domnul General Ion Antonescu este conducătorul Statului Naţional Legionar şi şeful regimului legionar.

4. Domnul Horia Sima este comandantul Mişcării Legionare.

5. Cu începere dela data acestui decret. orice luptă între fraţi incetează".

Sima a fost, aşadar, impus de către Carol II, la conducerea Mişcării, fiind consacrat prin decret lege de către Generalul Ion An-

tonescu. Inconjurat de oportuniştii săi, Sima a avut tot timpul o singură preocupare: consolidarea la şefie şi în posturile unde se cocoţaseră lansaţi de duşmanii Mişcării.

Punctul 5 al decretului citat mai sus este un model de perfidie: Sima s'a angajat să şteargă cu buretele suferinţele unui neam întreg, din care n'a lipsit, pe lângă asasinate oribile, nici aruncarea unor camarazi de vii în crematoriu, punându-se la adăpost legal ca să nu fie tras la răspundere. Si o începuse prin a-l salva pe însuşi asasinul Căpitanului.

Subliniez încăodată viziunea clară a lui Corneliu Zelea-Codreanu, când scrisese în 1937:

"Imi face impresia că Domnii aceştia vor veni intr'o bună zi să ne trimită şi un şef de partid".

AVENTURA DELA 3 SEPT. 1940

Actorii principali se găseau la graniţă, gata să fugă. Am aflat mult mai târziu, dela însuşi Sima:

"Borobaru a plecat cu Stoicănescu la Cluj, pentru a îndeplini o importantă misiune care afecta noua situaţie creată prin cedarea Ardealului de Nord Ungurilor" (6).

Din cercetările făcute de noi, Sima nu a luat parte activă, în nici un moment, la încercările făcute de legionari la Braşov. Ne-o spune clar cronicarul oficial al lui Sima, Preotul St. Pălăghiţă:

"Insoţit de Stoicănescu şi de Borobaru, a fugit în judeţul Braşov, la graniţă, pentru ca în caz de nereuşită să poată trece în Ungaria. Cine răspundea de toate acestea? Sima avea să fie numai eroul. El n'a răspuns de nici una din marile lui trădări" [...] (7)

Din sursele aceluiaşi cronicar oficial, aflăm că Sima apelase la Dumitru Groza, şeful Corpului Muncitoresc Legionar, ca să-i dea concursul, "comunicându-i că s'a hotărit să facă revoluţie [...]. Groza i-a pus la dispoziţie o echipă de 11 legionari [...] Sima îi ceruse lui Groza să stea deoparte, fiindcă s'ar putea intâmpla ca acţiunea să nu reuşească, iar el ar avea nevoie de Groza mai târziu" (8).

Tot în jurul lui 1 Sept., s'a prezentat la Tulcea studentul Obreja, vorbindu-mi de lovitura de stat ce se pregătea. I-am răspuns că la

(6) Tara şi Exilul, Anul 7, Nr. 11-12, p. 4.
(7) St. Pălăghiţă, op. cit., p. 130.
(8) Idem, p. 128.

Tulcea nu se va da nici o lovitură şi că ar fi mai bine să-şi vadă de treburile lui.

Este drept că executanţii aşa zisei revoluţii au fost în totalitatea lor legionari. Fusese însă instrumentată din afara Mişcării. Capii acestei aventuri se găseau dinainte călare pe graniţele Tării. Era Statul Major al Armatei cel care a agitat această acţiune, considerând că regele Carol II nu mai putea stăpâni situaţia. Ca şi în alte împrejurări, şi de data aceasta au fost utilizaţi agitatorii, căci Forul Legionar nu a ştiut nimic.

In oraşele de provincie, militarii tratau direct cu legionarii. Posibilitatea soluţiei cu Antonescu ne-o strecurau în discuţiile zilnice. Iată ce precizări aduce Romuls Boilă, în "România în ultimii 50 de ani" (9) în legătură cu abdicarea lui Carol II:

"Opinia publică era în culmea indignării. Maniu şi Brătianu, în înţelegere cu Antonescu, care deţinea o mare autoritate asupra armatei, hotărîse atunci să silească pe Carol la abdicare, să reziste cu armele împotriva ocupării Ardealului de Nord pentru a-l salva eventual, dar în orice caz pentru a nu lăsa să se prăbuşească respectul de sine al Tării şi al Oştirii, şi în sfârşit, lucrând de comun acord, să asigure Statului un miez de autoritate".

St. Pălăghiţă are aceeaşi părere:

"Sima a speculat foarte mult în guvernarea sa această lovitură care i-a creat pretinsul mit de erou. Ea n'a fost decât o copilărie" (10).

Prin Statul Major, Gen. Antonescu a ordonat agenţilor infiltraţi în Legiune să se organizeze manifestaţii în seara zilei de 5 Sept. Toate erau aranjate în înţelegere cu Carol cel Ucigaş, căruia i se garantase eişirea din Tară cu averea încărcată în cele 17 vagoane şi cu târfa lui. H. Sima, C. Stoicănescu şi Trăian Borobaru, care se aflau şi ei gata să fugă în străinătate, au apărut, însă la lumina zilei ca eroi providenţiali în Bucureşti, în dimineaţa zilei de 6 Sept.

Este tragedia unei generaţii româneşti căzută la discreţia acestor trei demenţe: Carol al II lea cel Ucigaş, Gen. Antonescu şi H. Sima. Teatrul fusese regizat din aceleaşi culise, având printre mascaţi şi personagii în cămaşi verzi.

(9) Almanahul Bisericei Unite, p. 40, U.S.A., 1965.
(10) St. Pălăghiţă, op. cit., p. 128.

SIMA SI ABDICAREA LUI CAROL CEL UCIGAS

In ziua de 6 Sept. 1940, Carol II părăsea Tara într'un tren compus din 17 vagoane încărcate cu bijuterii, lingouri, opere de artă. Momentul marei reparații ce se cuvenea dată Neamului, al echilibrării, al răzbunării era tocmai acesta: granițele Tării se prăbușiseră din cauza inepției, servilismului și îngâmfării acestui degenerat venetic. Sosise momentul să fie spălată rușinea adusă poporului român. Nu guvernul ne interesa pe noi legionarii în acel moment.

In casa Colonelului Stefan Zăvoianu a sunat telefonul. Vasile Iovin a cerut să vorbească cu Horia Sima. I se comunică acestuia că în jumătate de oră trenul cu regele asasin va trece prin gara lor spre Curtici. Sima i-a ordonat lui Vasile Iovin:

"Lăsați-l să plece. Nu trebuie făcut absolut nimic. Lăsați-l să părăsească Tara", adăogă inchizând telefonul. "Să nu ne punem rău cu Mihai I", se justifică el față de Forul Legionar care era reunit acolo și care n'a mai putut interveni.

TULCEA IN TIMPUL GUVERNARII SIMISTE

Acest județ fusese clasificat, după alegerile din 1937, printre primele din Țară. Era părerea Căpitanului. Avea patru comandanți-ajutori și patru instructori-legionari, cărora li se adăoga o pleiadă de intelectuali: preoți, profesori, avocați, învățatori. Totuși în funcțiunile publice au fost numite persoane aduse din afara județului.

Ne-am trezit cu o invazie din județul vecin, din Constanța. Cei de acolo, ca să-și rezerve locurile bune, de mult râvneau să-și plaseze o serie de elemente la Tulcea. Campania de intrigi printre tulcenii pe care-i formasem începuse încă din 1937, și anume din momentul când recomandasem pe preotul Vasilian la funcția de șef al județului. Când se făcuseră gradările, de care amintesc în altă parte, ei încercaseră să mă prezinte într'o lumină dubioasă față de Căpitan. Atitudinea lor s'a lămurit abia în 1940.

Fără a fi nici măcar consultat, m'am pomenit la Tulcea cu un prefect provenit din Constanța, Mitică Predescu, care, cu toate că mă cunoștea, timp de o săptămână nu m'a vizitat. In sfârșit, i-am primit vizita, ca să mă întrebe pe cine să numească primar al orașului, fiindcă ajutorul de primar fusese numit un coleg, avocat, refugiat din județul Caliacra de curând cedat Bulgariei. L-am recomandat pe prof. Stratulat. Prefectul a fost de acord, iar eu l-am chemat imediat la mine acasă. In prezența mea i-a făcut oferta, iar Stratulat a acceptat-o. După câteva zile m-a vizitat din nou, ca să-mi spună că vroia să dea o satisfacție Tulcei numindu-mă pe mine primar. Am incercat a-l face să priceapă că eu nu-mi puteam bate joc de prof. Stratulat și că trebuia să-l numească neapărat pe el, așa cum se hotărise. In timpul discuției mi-a mai spus că pe Vasilian l-au găsit că ar fi fost agentul lui Moruzoff. I-am răspuns că eu nu puteam crede și-l somam să-mi facă dovada. Mi-a amintit că acesta nu se purtase corect cu mine în 1937. I-am ripostat că eu nu puteam să lovesc în acest camarad, care

era să fie ucis alături de mine, deşi în trecut m'a ofensat prin comportarea lui.

Cu această ocazie îmi mărturisea Predescu, că dela Prefectură dispăruseră toate dosarele care tratau săptămânal măsurile de represiune contra legionarilor. Se ştie că în toate cele 71 de judeţe ale Tării, funcţionau comisiuni formate din prefect, comandantul militar al garnizoanei, procurorul, şeful jandarmeriei şi chestorul, care ţineau şedinţe tratând exclusiv situaţia legionarilor locali. Predescu a dat tuturor funcţionarilor un ultimatum de 24 de ore, spunându-le că vor fi exoneraţi, dacă nu apăreau dosarele.

Nu mi-a fost greu să pricep ce anume căutau ei în acele dosare. Vroiau o justificare pentru faptul că au năpădit alt judeţ, deşi această organizaţie avea ierarhia sa proprie.

Mi-a destăinuit, însă, cu aceaşi ocazie, că mă găsise marcat în acele dosare ca periculos şi că la prima oportunitate trebuia să fiu împuşcat, fiindcă toate încercările făcute de a mă îndepărta de Mişcare nu dăduseră rezultatele dorite. Mi-a spus că aflaseră din acele dosare ofertele ce mi se făcuse după ieşirea mea din lagăre în 1939, de a fi primar al oraşului, apoi prefect al judeţului, precum şi faptul că nu răspunsesem nici tentatoarei perspective de a intra într'o vilă pe marginea unui lac la marginea oraşului Tulcea. Fuseseră construite acele vile în timp ce legionarii erau deţinuţi la Ciuc, la Vaslui, la Sadaclâia, Jilava şi Doftana. Moruzoff, care le finanţase, după cum apărea din registre, poseda el însuşi una pe marginea lacului, având o piscicultură şi o moară, ambele ca ornamente urbanistice. Imi amintesc cum arhitectul Brătescu, omul lui Moruzoff, îmi oferise construirea unei asemenea vile pentru mine, ca încurajare, spunea el, pentru tinerele elemente tulcene valoroase. In timp ce noi, cei din provincie, respingeam tentaţiile, Sima accepta să fie ministru în dictatura lui Carol II, ucigaş al Căpitanului.

SE HOTARISE ARESTAREA MEA

Trebuia să fiu arestat. Intâlnirea mea cu Nicolae Pătraşcu, acum în noua funcţie de 'secretar general' al Mişcării, numit de Sima, a avut loc la 19 Ianuarie 1941 la Tulcea. Venise ca orator la adunările ce fuseseră fixate pentru a se demonstra ataşamentul faţă de Germania, deoarece Sima nu răspunsese invitaţiei de a-l vizita pe Hitler la Salzburg, unde s'a prezentat Ion Antonescu singur.

După ce s'a terminat adunarea publică, am fost convocaţi la Prefectură. Acolo eu am expus într'un mod violent invadarea judeţului Tulcea cu persoane nepregătite aduse din Constanţa.

Mai târziu, în lagărul dela Buchenwald, fostul prefect, Mitică Predescu, luase şi el atitudine contra lui Sima. Ne găseam acum amândoi pe aceeaşi linie. Intr'o scară mi-a povestit cum Pătraşcu, în aceeaşi noapte de 19 Ianuarie 1941, hotărîse arestarea mea, cum şi locul unde trebuia să fiu deţinut de către ei: moara lui Moruzoff. Tot acolo urmau să fie deţinuţi comandantul legionar, Preot Ion Dumitrescu-Borşa, Dr. I. Ciorogariu, cât şi mulţi alţii, ca să fie supuşi unei "reeducări".

Teribilă soartă îmi doreau falşii mei camarazi. Trebuia să fiu încarcerat tocmai în casa celui care, ca duşman, mă notase pe lista celor ce urmau să fie măcelăriţi pentru credinţa legionară.

Acestea au fost preocupările lui Sima şi Pătraşcu, ambii mărunţi profesori de liceu, cu mentalitate de şcolari. Ei au găsit rezistenţă la foarte mulţi gradaţi de către Căpitan.Cu puţin înainte, în luna octombrie, l-am întâlnit la Bucureşti pe Andrei Ionescu, comandant legionar, fostul şef de cuib al lui Sima. Am pricePut târziu ce a vrut să-mi spună: "Stau încă pe din afară şi ca mine se găsesc foarte mulţi fruntaşi legionari".

"REGIMUL LEGIONAR" 1940-1941

La puţin timp după formarea guvernului, Sima şi Antonescu nu se mai puteau suferi unul pe altul. La Preşedinţie, când era nevoie să se consulte, o făceau prin bileţele. Era târziu, însă. El n'ascultase de Forul Legionar, care decisese ca Mişcarea să nu ia parte la guvern. Nici măcar n'a sesizat de ce vechile partide au refuzat să participe într'o formaţiune de uniune naţională. Nici că Antonescu fusese lăsat de Carol II ca să continuie politica lui de exterminare a acestei Mişcări de reînnoire naţională.

Numai la două luni dela formarea guvernului, Generalul Petrovicescu, ministrul de interne, şi Ing. Mareş, ministru de Agricultură, prezenţi la înmormântarea Protoiereului Ion Moţa, care decedase la 20 Noembrie, au avut o gravă discuţie cu privire la viitorul Mişcării. Ne spune Sima, că Mareş l-a sondat pe Petrovicescu, vrând să afle "care ar fi atitudinea lui în cazul unui conflict între conducătorul

Statului, Antonescu, şi Miscare [...]. Gen. Petroviescu s'a arătat mult mai îngrijorat decât mine in urma acestei convorbiri" ([11]).

La 22 Noembrie, Gen Antonescu l-a vizitat pe Hitler la Berlin, însoţit de ministrul de Externe, legionarul Sturza, care în timpul întrevederii a fost lăsat de Gen Antonescu să facă anticameră. A doua zi, la o masă oficială, alături de Ribbentrop, acesta i-a spus lui Sturza pe un ton foarte grav: "Ascultă-mă bine, Mişcarea Dv. să nu intre nicodată în conflict cu Armata, căci va fi zdrobită". O zi după aceea, la altă masă oficială, Hitler i s'a adresat cu un aer sever: "Dumneavoastră nu ştiţi cine este Generalul Antonescu; nu aţi fi putut găsi un mai mare patriot pentru a vă conduce" ([12]). Cum le-o fi vorbit Antonescu?

Cam în acelaş timp, am comunicat prin Mitică Predescu, prefectul judeţului Tulcea, conversaţia mea cu subşeful Garnizoanei Militare, Lt. Colonel, care m'a avertizat: "Stai la o parte, cum ai stat până acuma, fiindcă în curând vor zbura multe capete".

REVOLUTIE LA TULCEA

21 Ianuarie 1941. Un grup de camarazi a venit la mine să mă anunţe că ceva s'a întâmplat la Bucureşti. Prefectul s'a deplasat la Constanţa, iar şeful garnizoanei legionare, Mitel Dobrin, a luat-o după el. La fel au procedat toţi cei care formau poliţia legionară. M'am dus la Prefectură şi acolo am găsit o telegramă adresată prefectului prin care i se cerea să ocupe Prefectura, să ia măsuri de siguranţă şi să dispună paza tuturor instituţiilor.

Cum telegrama nu conţinea numele prefectului, iar acesta lipsea din localitate, am telefonat la toate comunele din judeţ, ca să vină ţăranii înarmaţi spre Tulcea. Cei din oraş ne-am baricadat în Prefectură, blocând singura intrare existentă. Am chemat la Chestură, de unde mi-a răspuns un ofiţer. Am cerut să vorbesc cu chestorul şi mi l-a dat la telefon, ca să-mi spună că era arestat. Spre seară, am fost înconjuraţi de armată şi somaţi să ne predăm. N'am acceptat. Au încercat să ia Prefectura cu asalt. Trăgeau cu armele din toate părţile Tavanul clădirii a fost ciuruit, iar noi acoperiţi cu moloz. Am răspuns cu singura armă ce am găsit acolo: o vechitură de mitra-

([11]) Tara şi Exilul, p. 27, Dec. 1960.

([12]) Gen. Platon Chirnoagă, Istoria Politică şi Militară a Războiului României contra Rusiei Sovietice, p. 105, Ed. Carpaţi, Madrid.

lieră. După aproape jumătate de oră, schimburile de focuri au încetat. Eu, în timpul acesta, vorbeam la telefon cu diversele comune şi chemam lumea din toate părţile spre oraş. In multe locuri, chiar jandarmii i-au înarmat.

Intr'un târziu am fost chemat la telefon de Col. Ionaşcu, şeful garnizoanei militare. I-am spus că îl fac responsabil de tot ce s'a întâmplat, eu fiind în posesia unei telegrame, adresată prefectului, prin care Ministerul de Interne cerea să ocupăm toate instituţiile. Deaceea, până nu se lămurea situaţia, noi aveam de gând să nu părăsim edificiul. Prefectura a rămas înconjurată trei zile şi trei nopţi de către Armată. Au avut gentileţea să ne trimită mâncare şi medicamente.

In ziua de 23 Ianuarie, către seară, a sosit Generalul Avramescu însoţit de un colonel german, Staudinger. Au cerut să vorbească cu mine. Am acceptat, însă cu condiţia ca numai ei doi să se apropie de intrarea Prefecturii.

Generalul Avramescu mi-a spus, cu lacrimi în ochi, că Ruşii deabea aşteptau să treacă Dunărea şi să ocupe Dobrogea. M'a rugat să nu facem dificultăţi Tării şi să încetăm orice fel de acţiune. Mi-a dat cuvântul de onoare că toţi vom fi liberi şi că nu vom avea nici o neplăcere. De asemenea Colonelul german şi-a dat şi el acelaşi fel de cuvânt. Tot odată mi-a cerut să iau cunoştinţă de următoarea adresă ce mi-a fost inmânată:

"Domnului N. Arnăutu,

Cu onoare vi se trimite în copie adresa de mai jos pentru a lua cunoştinţă.

Comandantul Garnizoanei Tulcea
Colonel C. Ionaşcu
COPIE Nr. 13262/23 Ianuarie 1941
DIVIZIA 10 Infanterie
către
Garnizoana Tulcea.

Se transmite mai jos în copie ordinul Nr. 18063 din 23 Ianuarie 1941 al Marelui Stat Major Secţia 3-a, comunicat cu ordinul Corpului 2 Armată Nr. 38589/941.

Din ordinul Preşidenţiei Consiliului de Miniştri (Domnul General Steflea) se transmite următoarea comunicare primită dela Misiunea Germană.

COMUNICARE:

S'a dat instrucțiuni celor mai vechi ofițeri germani din Garnizoanele unde sunt trupe germane să se comunice șefilor legionari că în urma unor convorbiri între Dl Gen I. Antonescu și Domnul Gen Hansen, ca până în dimineața de 23/1/1941 să predea autoritățile publice (Prefecturile, Chesturile, Telefoanele, oficiile telegrafice și armele inclusiv pistoalele.

In aceste condițiuni Domnul General Antonescu le asigură libertatea; în caz contrar începând de azi dimineață Armata Română va proceda cu armele contra lor în toată țara.

S'au dat instrucțiuni trupelor să susțină peste tot autoritățile instalate de Domnul General Antonescu.

p. Seful Secției 3-a
Colonel (ss) Lupescu
p. conformitate
Plut. Major
Ionică C. Stefan".

Tulcea a fost ultimul județ din țară care a capitulat. Toată lumea a părăsit Prefectura. Fiecare ne-am dus pe la casele noastre. La orele 3 dim. am fost arestat și condus la Chestură de o comisiune polițienească. Cum numai la o sută de metri de casa mea locuia Colonelul german Staudinger, soția mea, care vorbea perfect limba germană, i-a cerut audiență. Aghiotantul a primit-o imediat, iar Colonelul s'a dus la șeful Garnizoanei, Col. C. Ionașcu care locuia alături la numai 10 m. distanță. Soția mea, Felicia, a făcut pe interpreta. Staudinger i-a spus lui Ionașcu că "un colonel german când își dă cuvântul de onoare și-l ține până la ultima picătură de sânge. In cazul Dlui Arnăutu, eu împreună cu Generalul Avramescu ne-am dat cuvântul de onoare că nu i se va întâmpla nimic. Deaceea am venit să obțin libertatea lui". Colonelul C. Ionașcu a avut convorbiri telefonice cu Bucureștiul. Si, in sfârșit, i-a cerut scuze neamțului, declarând că la mijloc n'a fost altceva decât o simplă neînțelegere. Erau orele 3 dimineața.

A treia conversație ocazională avută cu Col. Ionașcu, după ce-mi spusese că se făceau mari presiuni în special din partea unor colegi de ai mei din Barou ca să fiu din nou arestat, m'a sfătuit să plec pentru câtva timp din Tulcea.

27 Februarie. Azi dimineață, fiind singur în Barou, s'a apropiat

de mine Decanul, av. Drăghici, comunicându-mi că a sosit ordin să fiu arestat. Tot atunci am fost chemat de Staudinger, prin intermediul unei doamne, ca să-l vizitez imediat. Dela Tribunal m'am dus direct la birourile lui, unde m'a primit fără nici o întârziere. Mi-a spus că m'ar putea trimite în Germania, deoarece lucrurile s'au schimbat total. Numai acceptând această propunere mă mai putea ajuta. I-am răspuns că nu mă simt pregătit sufletește pentru o asemenea hotărîre. El mi-a adăogat că din clipa în care părăseam casa puteam fi arestat, iar el nu mai putea să facă nimic pentru mine, fiindcă între timp îi sosiseră alte ordine. El și-a dat seama că nu împărtășeam această idee și că rezistam. A mai încercat să mă convingă să plec, vorbindu-mi de o absență din Țară de numai trei luni de zile, în care interval urma să fiu repartizat la diferite Ministere pentru specializare. Văzând că nu mă hotăram, m'a rugat să telefonez soției, invitându-o și pe ea ca să stăm de vorbă împreună. Soția a insistat și ea ca să accept. Eu, însă, tot nu mă puteam decide. I-am cerut timp de gândire până după masă. Mi-a răspuns același lucru: "Plecat de aici, nu te mai pot ajuta". Mi-a promis s'o aducă pe Felicia de asemenea, dar pe altă rută, întâlnindu-ne la Berlin. Până la urmă, m'am hotărît să pornesc și eu în necunoscut. Căpitanul neamț Dingeldei a rămas să mă însoțească într'o mașină, în aceeași noapte, spre București. Mi s'a dat o uniformă de ofițer german și la orele 21 am pornit spre Măcin, unde am rămas peste noapte. Acolo, în fosta Judecătorie, se instalase o unitate germană.

1 Martie. Plebiscit. Țăranii se duceau la vot și strada era plină de cetățeni. Pentru a nu fi recunoscut, dela ușă și până la automobilul din stradă, două rânduri de soldați nemți m'au salutat cu mâna ridicată. Am trecut Dunărea pela Ghecet spre Brăila. Pela orele 12 noaptea am ajuns la București, fiind dus direct la Gestapo, unde se mai găseau doi legionari aduși din Iași: Ing. Graur și Suțu. Până în seara de 5 Martie am locuit în același loc cu acești doi camarazi moldoveni.

5 Martie. Au început să fie aduși camarazi din diferit părți. Seara am fost urcați într'un camion, pe drum am mai ridicat câțiva prinși în aceeași situație și am pornit-o spre gară unde se găsea un tren militar german. Consemnul dat nouă de către nemți era ca să răspundem mereu, dacă ne vorbea cineva, cu un 'Jawohl'. Furăm introduși, 42 legionari, în două vagoane. Unul era de clasa 2-a și altul de a treia, agățate la un tren de marfă. Ofițerul care ne ducea în bejenie spre Germania era același Dingeldei, ce plecase cu mine din Tulcea,

Trenul mergea foarte încet. Se târa. Numai în Tară am călătorit până la graniță timp de 5 zile și 6 nopți. In Vatra Dornei am ajuns spre seară și am fost garați până dimineața pe o linie moartă, linie ce părea un simbol. De acolo am trecut în Transilvania cedată Ungariei. In timpul călătoriei prin Tară nu ni s'a permis să coborîm din vagoane și nici să apărem pe le ferestre. Trecerea noastră prin defileurile Carpaților Pădurоși ne-a făcut să tremurăm de frig și să ne cutremurăm, cum nu făcusem nicodată în viața mea. La Budapesta am ajuns în ziua de 11 Martie, unde am dormit o noapte în gară. In sfârșit, vagoanele noastre au fost anexate la o locomotivă și astfel a început să ne vină oleacă de căldură. In ziua de 12 Martie am pornit spre Viena și am ajuns în gara Franz Joseph pe la orele 16. Vârîți în niște autobuze am fost transportați la Gestapo, unde sea-

Berkenbruck 1941: Jos: Tâlnariu Laurian, Felicia Petra, Stavre Cuțumina, Dodu. In picioare: Ghimbășanu, O. Găina, Ion Roth, Cengher, N. Caranica, N. Bujin, N. Horodniceanu și Viorel Trifa.

ra ni s'a oferit o masă bogată. Un neamț cu gradul de căpitan ne-a ars un discurs, comunicându-ne că eram "oaspeții lui Himmler", că a vorbit la telefon cu Ilie Gârneață și Constantin Papanace, care se găseau la Berlin, și ne urau bunvenit, că ei locuiau la hotelurile cele mai luxoase. Ne-a rugat, însă, prudent, să-i scuzăm că nu ne puteau găzdui și pe noi în astfel de minunății, deoarece a doua zi se sărbătorea Anschluss-ul, unirea Austriei cu Germania, și sosiseră foarte mulți

invitaţi. A doua zi, 13 Martie, am pornit spre Berlin în două vagoane de clasa 1-a. Pe drum începu să se svonească, nu știu cum, că nu eram duşi chiar la Berlin, ci undeva prin apropiere, cu un domiciliu obligatoriu, poate chiar un lagăr. Spre seară am ajuns la Frankfurt am Oder. Cu două autobuze furăm duşi pe o autostradă şi apoi, printr'o pădure, ne-au lăsat într'o casă la marginea unei ape curgătoare. In acest grup au călătorit: Corneliu Georgescu, Nic. Pătraşcu, Gh. Dragomir-Jilava, Nic. Seitan, Puiu Traian, Cristian Omăt, Anton Gorănescu, Victor Apostolescu, Stelian Stănicel, Ghiţă Stoia, Eugen Teodorescu, Laurian Tâlnariu, Viorel Trifa, Dumitru Tărăoiu, Dumitru Groza, Stavre Cuţumina, Nic. Horodniceanu, St. Logigan, Gh. Ghiţea, Nic. Bujin, Nic. Predescu, Graur, N. Caranica, Virgil Mihăilescu, Ghimbăşeanu, Humiţă, Ovidiu Găina, Ion Roth, Crişu Axente, Dodu, Cengher, Suţu, N. Popa, etc. Râul din faţa casei se numeşte Spree, iar localitatea Berkenbruck am Spree.

16 Martie. Mi-au spus camarazii că soţia mea din Berlin m'a căutat la telefon şi că urma să fiu chemat din nou după amiază. Intr'adevăr mi-a comunicat că venea să mă viziteze, iar eu i-am dat adresa lui Caraivan din Berlin.

17 Martie. A sosit Felicia, soţia mea, însoţită de Caraivan. Dela acesta am aflat că Bădia Ilie Gârneaţă habar n'avea că noi ajunseserăm în Germania. Nouă neamţul ne spusese că vorbise cu el la telefon şi că ne transmisese urarea de "bunt venit". Ce-or fi vrut să însemne aceste minciuni?

17 Aprilie. Un nou svon: vom pleca din Berkenbruck. Unde? Nu se ştia.

19 Aprilie. Au fost aduşi la Berkenbruck: Ilie Gârneaţă, Vasile Iasinschi, Constantin Papanace, Horia Sima, C. Stoicănescu şi Ilie Smultea. Cu ei a venit şi Legath, de la Kriminalpolizei, care se ocupa de legionarii ajunşi prin Germania. Acesta ne-a citit numele celor care vor pleca la Rostock. Rămâneau la Berkenbruck: Ilie Gârneaţă, Corneliu Georgescu, Vasile Iasinschi, Const. Papanace, Horia Sima, Gh. Dragomir-Jilava, N. Horodniceanu, Viorel Trifa, Dumitru Groza, Virgil Mihăilescu, C. Stoicănescu şi Ilie Smultea. Fiind cu soţie, mi s'a admis să locuiesc la Berlin.

21 Aprilie. Cu ocazia Sf. Paşti am revenit la Berkenbruck, unde am petrecut cu tot grupul, iar seara m'am întors la Berlin.

Berkenbruck 1941: Ilie Gârneaţă, C. Papanace, Corneliu Georgescu, Dtru Groza Tlana Silon, Horia Sima, Ilie Smultea, Felicia Petra, Lucia Trandafir, Vasile Iasinschi, Gh. Dragomir-Jilava, Virgil Mihăilescu, Mircea Dimitriu.

MUSAFIRI CU DOMICILIU OBLIGATORIU

Din când în când mai respiram, fiecare în felul lui, noi, acești "oaspeți" ai lui Himmler.

Au trecut aproape o sută de ani, de când tinerii dela 1848 au avut cam aceeași soartă, fiind surghiuniți în Turcia, centrul politic de care depindeam atunci, atât noi dobrogenii cât și Principatele Moldova și Valahia. Ei au avut aceeași soartă fiind de asemenea 'invitații' Sultanului, al cărui turban îl purta acum Himmler. Am arătat cum ofițerul german Dingeldei, care a plecat cu mine din Tulcea, a transportat tot grupul de legionari pe care Gestapo-ul îi expedia în Germania. Tot la Tulcea fuseseră predați Turcilor revoluționarii din

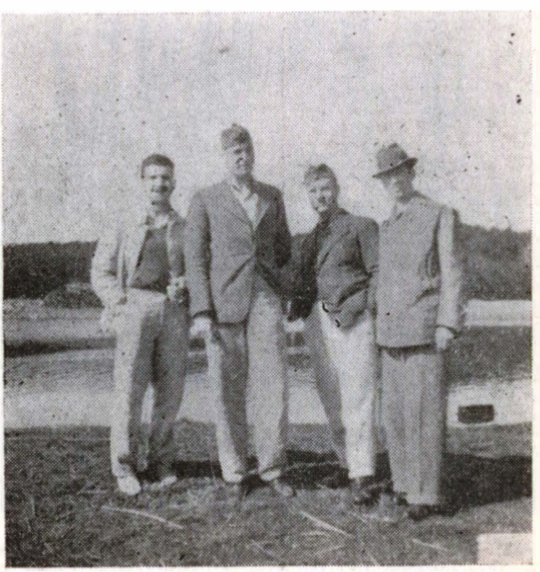

BERKENBRUCK, 1941: Humiță, Dr. V. Apostolescu, Ing. Graur și N. Arnăutu.

1848. Acest oraş pare să fie predestinat ca drum de trecere spre suferinţe al tineretului român. Iată ce a consemnat Radu Rosetti despre cei dela 1848:

"Turcii i-au tratat foarte cu omenie şi i-ar fi ţinut bucuroşi la Tarigrad, dar ambasada rusească i-a silit să li se fixese o reşedinţă care să samene mai mult a exil [...] i-a trimis la Brusa [...] primind titlul de Musafiri ai Sultanului"([18]).

Vremurile s'au schimbat şi trebuia de ţinut pas cu ele. Acest om 'predestinat' H. Sima, zice Preotul St. Pălăghiţă, a încăput cocoloşit în lada pentru bagaje a maşinii lui Andreas Schmit, şeful Saşilor din România, care l-a trecut astfel, făcut ghem, peste graniţă.

GRUPUL LEGIONAR DIN BERLIN

In locuinţa mea din Varzinerstrasse 4, Wilsmerdorf, a luat naştere, cu timpul, garnizoana legionară din Berlin, condusă de ing. Nae Smărăndescu, figură senină şi energică, unul dintre secretarii Căpitanului. Preocuparea noastră era să explicăm personalităţilor germane tragedia Mişcării Legionare. Eu lucram ca speaker la postul de radio "Donau" din Berlin. La fel, Smărăndescu.

La Berlin 1941: Felicia Petra, Dna Caraivan, Lucia Trandafir, Constantin Zaharia-Duhu, Ing. Nae Smărăndescu, N. Arnăutu, Ing. Caraivan, Socariciu şi Marinescu.

([18]) Radu Rosetti, Amintiri, vol. 2, p. 145, Bucureşti.

Fără a avea legături cu Tara sau cu familiile noastre, am primit la "Postul de Radio Berlin" o scrisoare din Tulcea, adresată mie, dar pentru Cornel Constantinescu. Fraţii lui de Cruce îi comunicau că, după refugiul nostru în străinătate, au depus jurământul pe 'Buna Vestire', cel mai înalt grad în ierarhia Mişcării. Am comentat întâmplarea. După scurtă vreme, Smărăndescu mi-a cerut să tăinuesc, să nu mai amintesc faptul acesta, fiindcă Sima s'a arătat indispus în faţa lui Stoicănescu.

Cum Sima nu era propriu-zius cunoscut în cercurile germane, deşi stătuse doi ani acolo în primul refugiu, Stoicănescu i-a propus lui Smărăndescu să-i prepare o biografie pe care legionarii, ce luau contact cu nemţi, să le-o strecoare. Această biografie, romanţată, a fost apoi trasă la multiplicator. Intre timp m'a chemat Smărăndescu spunându-mi să încetez răspândirea broşurii, fiindcă nu era completă şi trebuia de adăogat afirmaţia că Sima fusese lăsat de către Căpitan ca urmaş al lui. Se mai introducea un fals.

Deseori mă chema la telefon Stoicănescu, chestionându-mă de unii camarazi, dar fără să salute şi fără să se anunţe. Intrebând cu cine aveam onoarea să stau de vorbă, mi se răpundea că ştiam eu cu cine vorbeam. Desigur că îi trânteam receptorul. Incăpăţânat, mă chema din nou, tratându-l la fel pe această puşlama ce-o cunoşteam încă din lagărul dela Vaslui. La Berlin, orice legionar sau simpatizant sosea, imediat trebuia să ia contact cu acest Stoicănescu, ce fusese supranumit "spuma comandantului".

Intr'o seară mă aflam la Academia Română din Berlin. Directorul ei, prof. Sextil Puşcariu, se găsea în Tară, iar în locul său rămăsese ginerele lui, Manoilescu. Intr'o conversaţie de grup, a intervenit Manoilescu, adresându-se legionarilor Aurel Răuţă şi dr. Untaru cu "Dumneavoastră, Comandanţii". Aşa ştia el, fiindcă însărcinările ce le îndeplineau le făceau în calitatea aceasta. Mai târziu, când s'au lămurit asupra valorii morale a lui Stoicănescu şi a lui Sima, i-au părăsit.

In legătură cu această circumstanţă, Ilie Gârneaţă ne-a lăsat scris:

"Cei fără o suficientă pregătire legionară au ajuns pradă facilă a ariviştilor cari căutau partizani cu ajutorul cărora să-şi menţină situaţiile personale create de împrejurări. Multe suflete curate, care ar fi putut să fie foarte utile luptei româneşti, au fost deviate şi s'a împiedecat realizarea acelei armonii atât de necesare între Românii expatriaţi. Alţii au fost dezamăgiţi şi s'au menţinut retraşi pentrucă

n'au vrut să facă negoţ pe mormintele camarazilor. Iar în contra celora care ar fi putut să strice socoteala ariviştilor s'a dus sistematic o acţiune de izolare. "Noile metode de luptă" au fost folosite nu numai contra adversarilor, ci şi contra elementelor formate de Căpitan, unele din ele de înaltă trăire legionară" (14).

BERLIN, 1941: Un cuib din grupul Berlin.

GRUPUL DE COMANDA DELA BERKENBRUCK

Nemţii acordaseră acestui grup o libertate relativă. Herr Hartig, ofiţer din SS, invalid, întors fără un braţ de pe frontul rusesc, avea răspunderea acestui grup. Libertatea lor era condiţionată. Se legaseră toţi pe cuvânt de onoare de a nu părăsi localitatea fără aprobarea autorităţilor. Condiţiile, normale, în ce priveşte calitatea juridică de refugiat politic, erau tolerabile, iar noi nu putusem altceva decât să le acceptăm. Nemţii aveau nevoie de trupele române în războiul contra Rusiei, pe când noi nu mai contam în acea conflagraţie internaţională.

Cei care locuiau la Berlin şi Berkenbruck, trăiam cu intensitate

(14) Pământul Strămoşesc, Serie 2, Anul 1952, p. 215, Bs. Aires.

tragedia Mişcării. Din Tară veneau veşti disperate. In inchisorile lui Antonescu se găseau circa 60.000 de legionari, unii condamnaţi pe viaţă, alţii la moarte si apoi impuşcaţi.

BERLIN, 1942: Av. N. Arnăutu şi Ing. Aurel Răuţă, la munca agricolă voluntară.

Se căuta justificarea legală pentru ca Legiunea să poată fi decimată. Asasinatele depăşiseră cu mult saldul revoluţiei ţărăneşti din 1907. Si astfel au fost concepute acele odioase 'Batalioane de Reabilitare', prin care se continua omorurile, de data aceasta în numele lui Dumnezeu şi al Patriei. Legionarii, mulţi dintre ei aflaţi între închisoare şi aceste unităţi speciale, preferau frontul, unde primeau misiuni "ca să nu se mai întoarcă vii", cum glăsuia ordinul Marelui Stat Major Român. Parte din cazuri sunt menţionate de Pălăghiţă în cartea sa citată.

Situaţia disperată în care fuseseră aruncaţi părea să nu-l intereseze pe Sima. In fond, nu-l interesa. Această grea misiune i-a revenit

tot lui Ilie Gârneață. Sima, și în acele condiții, continua să pretindă integrarea Mișcării în Stat și întoarcerea legionarilor din Germania. Insuși Sima ne spune acum ce-i cereau nemții atunci:

"Problema care ni se punea aici tuturor și mie în special era foarte gravă. După ce am ajuns la Berkenbruck, Ministrul de Externe german a început presiuni prin fel de fel de emisari oficiali și semioficiali, ca eu să plec dela conducerea Legiunii [...]. Nu era vorba de persoana mea, ci de totalitatea Mișcării, a cărei distrugere se urmărea cu ferocitate", continuă infantilul comandat să dea probe de megalomanie (15).

Noi știm cum erau atăcați, prin șoapte, toți câți încercau să amintească măcar autoritatea Căpitanului și problema camarazilor noștri nefericiți, sacrificați fără noimă în Tară. Erau bârfiți și declarați de trădători, fiindcă nu stăteau pe poziția lui de rezistență personală.

La 12 Martie 1942, Rademacher a sosit în vizită la Berkenbruck. Acest reprezentant al Ministerului de Externe german a trebuit să ia notă de o propunere formulată de Stoicănescu: "Să se reînființeze partidul 'Totul pentru Tară', căci facem o distincție între partid și Mișcare [...] iar șefia partidului să fie rezervată Mareșalului Antonescu". Răspunsul lui Rademacher a fost cel puțin de om informat: "Cred că Mareșalul nu are nevoie de partid [...]. Nu știu dacă legionarii din Tară vor mai putea fi convinși să dea sprinjinul lor lui Antonescu" (16).

Nicăieri Sima n'a spus cum a salvat Mișcarea dela "distrugerea ce se urmărea cu ferocitate". Noi știm că aceiași nemți l-au dărâmat în 1941 și l-au utilizat apoi în 1944 ca pe o păpușe. El a fost mereu sluga marilor jocuri nenorocite pentru noi, dar pe care nu le-a priceput ori a trebuit să le dea curs, ale lui Carol II, ale lui Ion Antonescu și ale Nemților, fiind utilizat și stors ca o biată otreapă. Mi s'a făcut milă de el, când, ducându-mă într'o zi la Gestapo din Berlin să cer autorizație pentru a vizita pe camarazii dela Rostock, l-am găsit în birourile comisarului Legath unde încerca în mod plângăreț să-l convingă pe neamț de loialitatea lui față de Hitler, implorând ajutor ca să rămână pe mai departe la șefia Legiunii. Mircea Dimitriu, care lua parte la acea discuție, nemaiputând suporta milogeala lui, a ieșit în sală și m'a găsit pe mine ascultând fără voia mea.

Sima a tăcut. Nu ne-a spus ce s'a întâmplat cu camarazii din "Ba-

(15) Tara și Exilul, p. 15, 1972.
(16) Orientări, Nr. 123, p. 7, 1969.

talioanele de Reabilitare", la fel nimic de soarta sutelor de mii de legionari aruncați pradă închisorilor.

Ii răspund eu acum, după ce i-au mai răspuns și alții: cei din acele "batalione" au căzut ca eroi pe front, ori supraviețuiesc ca mari mutilați, iar cei din închisori, câți au mai rezistat, au fost eliberați abea în 1964, unii după 23 de ani, ca niște epave.

GRUPUL LEGIONAR ROSTOCK
1941-1943

Acest grup a fost deplasat dela Berkenbruck, din cei 42 sosiți la început. Cu timpul i s'au alăturat alți refugiați, printre care comandantul Bunei Vestiri Mile Lefter, Alex. Randa, Paul Costin Deleanu, Horia Stamatu, Ion Tolescu, Duiliu Sfințescu, Dumitru Mihăescu, Vasile Mailat, Gavrilă Ionescu, Vasile Coman, M. Calciu, Ion Potecașu, I. G. Dimitriu, cpt. Vasile Comănescu, etc.

Ei aveau ca șef pe Nic. Pătrașcu, care reprezenta noul duh, cel simist, introdus în Mișcare. Mile Lefter primea toate onorurile ca cel mai inalt grad, dar în șoaptă, pe furiș, era ironizat cu porecla de 'Comandant al Bunei Mâncări' pentru faptul că se arătase profund cunoscător al bucătăriei naționale, așa cum fuseseră, între alții, Mihail

Rostock 1941: Pascal Marcu, Mile Lefter, Felicia Petra, Eugen Teodorescu, N. Arnăutu, Ion Tucan.

Kogălniceanu, Costache Negruzzi şi Păstorel Teodoreanu. Uitaseră că era un luptător din primele momente al Legiunii.

Grupul a crescut ajungând la circa 400. După statisticele făcute, numai 75 % îndeplineau condiţiile de refugiaţi politici. Restul, cel puţin, erau elemente aduse de Sima cu scopul de a-şi continua manevrele.

Cum se putea ajunge în grupul dela Rostock, ne spune însuşi cronicarul oficial, Preot St. Pălăghiţă:

"Nici un refugiat, ce se dădea drept legionar, nu era trimis de germani la Rostock, decât după ce Sima şi ai lui îl recunoşteau ca atare [...] şi numai după confirmarea acestora, Gestapo-ul le trimitea pe noul refugiat. Nu puteau intra acolo, deci, agenţi de-ai lui Antonescu".

Cel puţin nu era uşor. Se cunosc cazuri de legionari care au fost respinşi sub această acuzare, ţinuţi închişi de nemţi şi anchetaţi ca atare.

Un alt cronicar de-al lui Sima, Nicolae Teban, ne dă date in legătură cu agitaţiile dela Rostock:

"Fiindcă la Rostock începuseră oaerecari nemulţumiri, pe care conducerea locală nu le mai putea stăpâni (aceasta datorită agenţilor trimişi de Eugen Cristescu) au venit la faţa locului, prin Martie 1942, Domnii Corneliu Georgescu şi Vasile Iasinschi, însoţiţi de comisarul Legath şi de reprezentantul Ministerului de Externe german, Rademacher, ca să vadă şi să audă personal ce se petrece acolo [...]. După plecarea Dlor V. I. şi C. G. am avut puţină linişte. Dar după aceea, agitaţiile au reînceput, căci uneltele se găseau in mijlocul nostru, manevrate dela Bucureşti. Increderea, disciplina a început din nou să slăbească, pe măsură ce exilul se prelungea [...]. Sima, când ne întâlnea pela Berlin, ne dădea mereu îndemnuri şi dispoziţii ca să ne abţinem dela agitaţii sterile" (17).

Iată lupii transformaţi în mieluşei, supranumiţi, de atunci, brigadiri.

Cum văzurăm, Sima, prin Pătraşcu, nu mai putea să stăpânească pe legionarii dela Rostock. Plecarea lui Sima dela conducerea Mişcării era o soluţie pentru a se evita ruptura. S'a încercat atunci înlocuirea lui Pătraşcu, tot cu acelaş scop: salvarea lui Sima. Atât Vasile Andrei cât şi alţii l-au convins pe Sima de această necesitate. In acest sens fusese trimis Corneliu Georgescu, ceeace ascunde Teban, ca să-l înlo-

(17) Mărturii despre Legiune, p. 220. Ed. Dacia, Rio Janeiro, 1967.

cuiască pe N. Pătrașcu, care declarase chiar atunci în fața lui N. Caranica: "Nu plec! Mai bine dau foc Legiunii"! Corneliu Georgescu n'a stat decât o zi, fiind rechemat.

COMPLOTUL DELA ROSTOCK

In timp ce Sima își făcea preparativele ca să fugă în Italia, partizanii săi dela Rostock pregăteau o înscenare de complot. Au fost schingiuiți atunci mai mulți legionari. Nu erau personalități ale Mișcării. Erau însă camarazii noștri care în felul lor își făcuseră datoria, deși unii dintre ei fuseseră deja pervertiți de 'duhul simist'.

Ne lămurește tot Preotul Pălăghiță:

Așa zisul 'complot' a fost un monument de ticăloșie brigadierească. Din dosarul anchetei se vede că brigadirii au urmărit să obțină prin schingiuiri 'dovezi' pentru două învinuiri:

1. Agenți de-ai lui Antonescu, împreună cu câțiva legionari, ar fi pus la cale omorirea lui Sima, Pătrașcu și a tuturor gradelor legionare din Rostock;

2. Voiau să arate că în acest complot erau amestecate și elemente din conducerea Mișcării, ce se aflau la Berkenbruck [...]. Toți cei utilizați mai înainte de către Pătrașcu pentru urmărirea legionarilor fuseseră implicați în zisul complot. Erau zece la număr: Serbu, Vasilescu, Câmpeanu, Grosariu, Georgescu, Gheorghiu, Fănică Popescu-Portofel, etc. Astfel Câmpeanu era pus să-l spioneze pe Stavre Cuțumina, șeful său la Corpul Muncitoresc, pe Tibi Teodorescu și pe Nac Tudose. Ca să-și poată îndeplini mai bine misiunea încredințată a primit ca ajutor pe Gheorghiu, groaznic schingiuit la 'cercetări'. Acestora, Romulus Opriș le-a dat porecla de 'Mexicani' (18).

"13 Dec. 1942. Inainte de orele 5 dim. a fost arestat din nou Pătrașcu și un grup de circa 40 de prieteni ai lui: Iancu Fleșeriu, Puiu Traian, Eugen Teodorescu, cei ce înscenaseră complotul și făcuseră ancheta. Procurorul îl invită pe Mile Lefter să ia comanda grupului din Rostock. Acesta, întrucât invitația venea din afara Legiunii, refuză protestând [...] fapt care a atras și arestarea sa", cât și a altor legionari, printe care: Nicolae Seitan, N. Caranica, Gh. Ghițea, Dumitru Tărăoiu, Dodu, Bujin, Varduli, etc. Au fost apoi toți internați la Sportpalast, de unde au fost transferați în direcție pentru ei necunoscută.

(18) St. Pălăghiță, op. cit., p. 194.

FUGA LUI SIMA IN ITALIA

In urma fugii lui Sima în Italia, însoţit fiind de Tiana Silion, ambii cu pasapoartele lui Clain şi al soţiei acestuia, legionarii aflaţi pe teritoriul german au fost arestaţi. Grupul de comandă dela Berkenbruck a fost umilit pe sălile puşcăriilor: erau vârîţi în closete, cu faţa la pereţi şi mâinile în sus, apoi scoşi din nou din closete şi, sub pretextul că intrau persoane străine, repetau înjosirea.

Grupul dela Rostock a fost împărţit în două: o parte a fost internată la Buchenwald, iar restul a rămas pe loc, supus unui regim înăsprit de muncă.

Cei din Berlin am fost încarceraţi la închisoarea Alexander Platz, în total 12 legionari, iar la secţia femeilor a fost deţinută soţia mea în aceeaşi celulă cu Lucia Trandafir.

In ziua de 18 Dec., la orele 22, când terminasem lucrul meu la Radio Donau, am fost arestat chiar în edificiul de transmisiune, introdus într'o cabină, făcându-mi-se percheziţie corporală. Am fost apoi transportat la comiseria din Friedenau (Berlin), unde după câtva timp a fost adusă şi soţia mea. La orele trei dimineaţa am fost băgaţi într'o dubă, cu care am colindat, nu ştiu de ce, 3-4 ore pe la toate secţiile de poliţie din Berlin. La orele şase dim. am ajuns la Alexander Platz, fiind introdus în beciul închisorii. Pe Felicia au separat-o de mine, ducându-o la secţia de femei. In jurul meu se auzea vorbind numai franţuzeşte. Ridicând capul în sus, pentru a vedea paturile suprapuse, la al patrulea etaj l-am zărit cocoţat pe Nae Smărăndescu. Imi făcea semn să mă sui la el. Nu ştiam ce s'a întâmplat. Dece, şi aici în Germania, unde avusesem impresia că ne aflam în siguranţă, trebuia să suferim carcere şi închisori? Din întrebările ce ne făceau autorităţile, combinate cu aceleaşi întrebări făcute lui Smărăndescu, am tras concluzia că Sima a şters-o din Germania. A doua zi de dimineaţă am fost scos din celula dela beciu, un loc de tranziţie, şi izolat într'o cameră mare, fiind singurul român acolo.

IN DRUM SPRE BUCHENWALD
1943

8 Ianuarie. Furăm strânşi, cei 12 legionari, într'o singură cameră. După 21 de zile de carceră, izolaţi unul de altul în aceeaşi închisoare, am început să ne spunem necazurile. Nicu Atanasiu ne-a povestit cum a fost arestat, cum a fost apoi dus la Viena ca să fie prins Traian Borobaru, care fugise cu paşaportul lui ori al lui Prundeanu. Ne-a relatat apoi conversaţia avută în închisoare cu Tiana Silion. Tiana spunea cu lux de amănunte cum a vorbit cu Vasile Iasinschi la telefon şi că acesta a îndemnat-o să declare totul. Am aflat că Generalul Müller, unul din ajutoarele lui Himmler, l-a asigurat pe Atanasiu că şi capul lui era gata să sboare. Tot atunci ni s'a comunicat că însuşi Sima a fost arestat în Italia şi adus în Germania. Adresa lui acolo a fost dată autorităţilor de însuşi C. Stoicănescu, cel care concepuse, plănuise şi organizase această aventură.

Prin plecarea lui Sima s'a rezolvat problema conducerii aparente dar încâlcită a Mişcării Legionare din străinătate. Un iresponsabil care a produs destulă suferinţă aproape în toate familiile de Români. Gestul lui Sima, însă, le-a dat nemţilor pe mai departe o armă de şantaj contra Tării. Chiar în luna aceasta erau în toiu la Berlin tratativele economice, iar noi continuam să fim marfă de schimb contra intereselor Neamului, ce nu s'a putut opri pe Nistru, ori pe Bug. Antonescu a umplut din nou puşcăriile înăsprind regimul.

Motivul pentru care a fugit Sima era clar pentru noi. In lagărul dela Rostock, legionarii nu mai puteau suporta situaţia umilitoare în care ajunsese Mişcarea. Protestele şi nemulţumirile creşteau în fiecare zi. Din Tară ne veneau veşti din închisoare, din toate închisorile şi fronturile. Suferinţele deveniseră insuportabile. Sima era presat din toate părţile să predea comanda Mişcării. Se întrevedea tragerea lui la răspundere şi chiar pedepsirea lui. Fuga a fost bine calculată. Marea parte a legionarilor, dintr'o anumită interpretare a disciplinei,

trebuia să se solidarizeze alături de el, speculându-se o lege formulată cam ambiguu: "Urmează-ți șeful și la bine și la rău", fără să o trecem prin sita Logicei și nici a Dialecticei, ca să-i prindem viața din spatele schematismului aparent.

IN LAGARUL BUCHENWALD
1943-1944

9 Ianuarie, 1943. Am fost conduși cu duba la gara Anhalter. De acolo până la Weimar am călătorit 4 ore. Apoi am fost conduși în lagărul Buchenwald, distanță de 8 km. Am văzut primele uniforme ale deținuților. Peste câteva minute ne vom reduce fiecare la câte un număr. Ne-au introdus dincolo de sârmele ghimpate. Un bloc cu parter și etaj, înconjurat cu toate măsurile de siguranță, în mijlocul faimosului Buchenwald, era noul nostru domiciliu. Acolo fuseseră cazați cu puține zile înaintea noastră camarazii arestați la Rostock. Si aici au început frământările. Pătrașcu a trebuit să predea comanda grupului. Traian Boeru și Vasile Hanu erau gata să-l bată. Atunci a fost rugat Mile Lefter să ia comanda. N. Pătrașcu a fost scos afară din grup. Totuși gestul acesta ne-a produs durere. Oricum, era și el camaradul nostru.

Lagărul este la o înaltime de 480 m. Temperatura, plăcută. Chiar la începutul lui Februarie, aș putea spune că aici incepea primăvara. Nu mai ningea și nici nu ploua. Seara însă era răcoroasă, imediat după apusul soarelui.

Deșteptarea se dădea la orele 5 dim. La 5,45, apelul. Ne încolonam în curtea lagărului, unde un plutonier SS făcea numărătoarea. La orele 7 ni se aducea micul dejun. Apoi, sala de mese era transformată în salon de lectură. Dela orele 10-12 aveam voie să ieșim prin mica curte a lagărului. Ne păzeau soldați germani. Mulți din ei știau limba română, însă nu vorbeau cu noi. La orele 12 ni se servea prânzul adus în niște marmite. Intre orele 15-17 aveam din nou dreptul la două ore de mișcare prin curte. La orele 18, cina. Apoi fiecare făcea ce i se părea mai bine, ori ce-l liniștea: se juca șah, bridge, etc. La orele 22 se dădea culcarea, stingându-se luminile. Din curte se auzea lătratul câinilor polițiști, care ne păzeau alături de sentinele. Fiecare soldat era dublat de un câine lup dresat.

6 Februarie. Trei camarazi au cerut prin scris să fie scoși din grupul nostru: Nic. Caranica, fratele Nicadorului Iancu, Dumitru

Predescu şi Stavre Cuţumina. Ei au fost mutaţi în alt bloc vecin, peste drum aş putea zice.

7 Februarie. A sosit Gen. Müller, care, în numele Reichului, ne-a făcut cunoscut următoarea comunicare:

"Dacă vă găsiţi aici nu este vina guvernului german. Vă găsiţi aici, pentrucă vreo câţiva dintre camarazii Dvoastră şi-au călcat cuvântul de onoare părăsind Germania. Guvernul v'a primit ca refugiaţi politici, iar condiţiile au fost impuse de situaţia politică. Va trebui să vă abţineţi dela orice activitate politică. In caz de abatere, Guvernul german va fi nevoit ca pe cei vinovaţi să vă extrădeze. Nu ajută nici o cârtire şi nici o plângere. Trebuie să suportaţi consecinţele. Veţi fi încadraţi intr'un proces de muncă. Am fost ieri la camarazii Dv de la Rostock, care şi-au exprimat dorinţa să meargă să lupte cu armele. Nu se poate. Vă mulţumesc că m'aţi ascultat".

Am aflat dela camarazi că la Rostock s'a făcut multe greşeli. Chestiunea cu complotul s'a redus la o inscenare, ce, dela proporţiile incendierii Reichstagului, s'a desumflat ca un balonaş de săpun. Justificase fuga lui Sima, dar numai pentru mentalitatea lui de cercetaş cu pantalonaşi scurţi. Faptul că Nic. Pătraşcu a ordonat arestări, cercetări şi apoi schingiuirea unor camarazi, acte samavolnice in stat străin, i-a indispus, desigur, pe nemţi.

"MAI BINE DAU FOC MISCARII"

Reproduc din *Jurnalul* scris de mine în Buchenwald.

10 Februarie 1943. Viaţa în lagăr a început să fie agitată. Stăm între sârme ghimpate şi majoritatea dintre noi sunt tineri. Gândurile treceau printre garduri şi zăbrele afară spre Ţară, la cei dragi. Ce destin parcurgem noi, legionarii! Câte un camarad este surprins cu ochii pironiţi într'o carte, nu întoarce nici măcar o foaie. Visul ori gândul ce-l frământa se vedea că l-a împietrit. Era poate căsătorit, avea copii şi după doi ani de pribegie, căuta să le regăsească figura, un zâmbet, să-i sară în braţe, să-i spună 'tată'.

Fuseserăm prinşi, luaţi ca ostateci din Ţară, amăgiţi. Ingroziţi de lagărele şi temniţele româneşti, nu ne-am găsit linişte peste graniţă.

La sfârşitul Iunii Ianuarie, Pătraşcu a fost readus în lagăr cu noi. Mile Lefter l-a băgat şi pe el în front, ca pe oricare.

După vizita Generalului Müller, Pătraşcu se agita, se urca la etaj,

cobora din nou, şuşotea cu unul, ba cu altul, având o faţă de om chinuit. Dece această agitaţie? Se putea face trei presupuneri:

1. Aducerea lui Sima din Italia însemna destrămarea totală a planurilor ce-şi făcuseră;

2. Instrucţiunile lăsate de Sima erau contrarii împrejurării şi faptului că nu mai puteau domina grupul;

3. Om ambiţios fiind, se considera şi el 'predestinat' şi nu putea suporta să fie subordonat; se simţea prost fiindcă Mile Lefter l-a degradat, băgându-l în trupa pe care o comanda?

26 Februarie. Pătraşcu nu-şi mai găsea locul. A afirmat că, dacă nu i se redă şefia, el "va da foc Mişcarii". Aceeaşi expresie incendiară, şablon, ce-i scăpase şi la Rostock faţă de N. Caranica. Oare de ani de zile, ce fac ei altceva decât să-i dea foc şi să-l atâţe? Si pentru el, Legiunea a devenit o abstracţie, iar noi trebuia să fim arşi ca'ntr'un holocaust, de dragul maniei lui.

28 Februarie. Dl Lefter convoacă o şedinţă pe garnizoană. La această şedinţă, roagă să nu se mai cânte marşuri. "Trebuie să înţelegem momentele grele prin care trecem. Gesturile noastre ne pot îngreuia viaţa. Au fost prigoane în care nu aţi cântat, iar dragostea pentru Căpitan a rămas purtată în suflet. Faceţi şi acum la fel. Am auzit că un camarad s'a exprimat că are să-mi suprime viaţa". Răspunde atunci o voce din grup: "Sigur că vă suprimăm". Este Toader Ioraş. In continuare, Traian Boeru îi spune lui Lefter: "Băeţii nu vor să-i mai conduceţi dvoastră".

1 Martie. Un camarad anunţă adunarea gradelor. Il întreb pe Lefter pentru ce se face această convocare. Imi spune: "Fiindcă nu am voit să predau comanda grupului".

Mă duc la acea şedinţă. Vorbeşte Puiu Traian şi spune că în urma anarhiei produse în grup şi pentru a pune capăt frământărilor, el a decis să ia comanda grupului şi ne ordona să-l ascultăm. Cer cuvântul. Imi arăt indignarea pentru cele petrecute atât ieri cât şi azi, atât în Tară cât şi peste graniţă. "Suntem în continuarea unui fel de anarhie care s'a instaurat de câtva timp în Mişcare". Puiu Traian mă invită să tac. Continui să protestez, referindu-mă la legile legionare, la ierarhia lor, la răspunderi. Ii spun că tocmai ce face el este anarhizare. Puiu Traian mă elimină din grup. Părăsesc şedinţa. A fost singurul protest manifestat în această adunare. Toţi ceilalţi au ascultat. Noi sisteme şi-au făcut loc în Mişcare. Iosif Dumitru ne-a fost prezentat drept 'comandant legionar'. La această adunare a avut îndrăsnirea să afirme: "Mile Lefter s'a retras de bunăvoie şi, deci,

tot ce se petrece este un fapt normal". Regretabil, însă, că unele grade legionare, precum Toader Ioraș și Traian Boeru, ambii comandanți-ajutori de-ai Căpitanului afirmă: unul că într'adevăr vor suprima viața comandantului Bunei Vestiri, Mile Lefter, iar celălalt că "băeții", trupa nouă, 'bobocii', dictează. Ambii cunoșteau îndoelnica proveniență a acestora.

13-16 Martie. Când am fost internat în lagăr, la 9 Ianuarie, am găsit numai 127 de legionari. Eu am primit numărul 133. Am devenit o cifră. Gestapo-ul trimite mereu camarazi dela Rostock, la cererea lui Ghiță Costea, șeful de acolo, ajutat la comandă de Petre Vălimăreanu. De curând a fost adus Dumitru Arțăreanu, instructor legionar, pentrucă se pronunțase împotriva lui Sima. In prezent suntem vreo două sute. Dela acesta aflăm ca același General Müller a avut acolo grave cuvinte la adresa lui Sima. Numele lui a fost pronunțat de câteva ori. "Suferiți cu toții din cauza lui", își încheiase comunicarea.

22 Martie. Lună de sbucium și frământări. Enervează în primul rând atitudinea celor intrați în Mișcare abea în Sept. 1940, în timpul așa zisei guvernări legionare, scurtă de patru luni și 15 zile, ca și cum ar dori să facă merite. Toți vorbesc despre Neam, despre Patrie, fără să treacă dincolo ca să înțeleagă adevărata criză prin care trece poporul român, ce de doi ani se luptă pe viață și pe moarte cu Rușii, iar pe front intern cu un complex de probleme social-economice agravate de starea de război.

Cei care au încercat la Berkenbruck și Rostock să scoată Mișcarea din situația umilitoare în care a adus-o Sima cu acoliții săi, Pătrașcu și Stoicănescu, sunt taxați imediat de trădători, lași ori agenți. Grupul de comandă dela Berkenbruck a pus problema găsirii unei soluții pentru camarazii noștri, aflați în închisorile din Tară. Pe Sima, însă, îl preocupa numai să stea în fruntea Mișcării. Acești 'predestinați', cum le plăcea să se socotească, tremurau numai la gândul că nu se vor mai întâlni niciodată cu pozițiile unde fuseseră înălțați prin decret-lege.

Azi l-am auzit pe Iancu Fleșeriu spunând lui Lefter că ar fi bine să se ceară Comandantului Militar al Lagărului Buchenwald, SS Standartenführer Pister, ca cei scoși din mijlocul nostru să fie băgați la Bunker, cel mai aspru regim celular, în uniforme vărgate. Mi-a plăcut răspunsul primit: "Sunt români, iar eu nu pot fi delator. De ce n'o faci Dumneata?".

Un alt element nou, Petre Ponta, desenator tehnic, care-l cunoscuse pe Sima în primul refugiu în Germania, era acum om de încre-

dere. Tinereii din lagăr ce știau acest lucru îi fac curte. In sala de mese i se adresează cu "Domnule Comandant Ponta". Pare să nu-i displacă. Si pentru acesta, pentru care viața Mișcării începea cu Sima, toată ierarhia legionară n'ar fi decât niște "biete zdrențe", așa cum auzise dela acel trio Sima-Pătrașcu-Stoicănescu. Azi a ridicat mâna să-l lovească pe Liviu Toader, o fire sensibilă. La apelul dela orele 17, acesta lipsește. A fost găsit în dormitor, cu un briceag înfipt în burtă. Incercare de sinucidere, după toate aparențele. Vine Pister și ne vorbește în felul următor:

"Camarazi! Un național-socialist, când săvârșește un asemenea act, este socotit un laș. Si în Mișcarea Dv faptul este calificat la fel. Un laș nu mai poate rămâne în rândurile Dstră".

Pătrașcu comentează declarațiile colonelului Pister:

"A dat interpretarea de act disperat făcut de un luptător ajuns în asemenea umilințe. Chestiunea a ieșit bine. Cineva trebuie să stea în apropierea lui Liviu Toader, ca să nu facă cumva vreo altă prostie. Efectul produs e bun pentru situația în care ne aflăm noi".

25 Martie. Din grup sunt scoși 17 camarazi bolnavi de piept. Imi spune Vasile Andrei, că acel comportament față de Iefter l-a enervat într'atâta, încât tot ce căpătase în kilograme în ultimele trei săptămâni a pierdut în două zile. Acești camarazi bolnavi, obligați să trăiască împreună cu noi, suferă enorm și boala lor se agravează. Au plecat: Vasile Andrei, Gh. Ghițea, Dumitru Tărăoiu, Nic. Bujin, Gigi Bădulescu, Vasile Basarabescu, Tudor Dacu, Ghiță Bulumete, Mihai Teodorescu, etc.

30 Martie. Aparent, liniște. Sufletele tuturora clocotesc, însă. Pe fețele camarazilor se observă tristețe, sunt nervoși și nestăpâniți. Doi din camarazii cu care am convietuit la Berlin, ing. Velescu și Nini Paul, nu mă mai salută.

1 Aprilie. De câteva zile, Wilms a sosit în Lagăr. Este polițistul din Rostock, însărcinat cu paza legionarilor. Nic. Pătrașcu a stat în contact zilnic cu el aproape doi ani. Astăzi i-a făcut percheziție lui Puiu Traian. Ce se întâmplase? Iordache Stefănescu, din Constanța, făcuse un denunț: Puiu Traian îi ceruse la Rostock câteva scrisori originale, ce le avea dela Căpitan. Si nu i le mai înapoiase. Puiu Traian își dă cuvântul de onoare cum că n'ar avea aceste scrisori. Furios, Wilms ii spune: "Cuvânt de onoare? Dela 18 Decembrie 1942, Garda de Fier nu mai are cuvânt de onoare". Polițistul face aluzie la fuga lui Sima în Italia. Mă întreb, însă: au avut și mai au nemții vreun cuvânt? Aici este cazul să menționez că la Berlin, într'o bună zi, Virgil Mihăilescu

mi-a cerut două scrisori ce le aveam de pe vremuri, scrise mie de Căpitan. Zicea că vroia doar să le arate celor dela Berkenbruck. La fel s'a procedat și cu cele două scrisori pe care le avea Adrian Brătianu, tot dela Căpitan. Sima a rămas cu originalele, iar noi cu fotocopiile acelor documente. Iordache Stefănescu n'a avut nici măcar fericirea să rămână cu fotocopii.

Camaradul Sârbu l-a acuzat pe Pătrașcu că l'ar fi maltratat pe Roșu, internat acum într'un Ospiciu, și că ar fi dat ordin ca nimeni să nu mai aibă contact cu el. Sârbu a afirmat că ordinul dat de Pătrașcu a provocat în acest tânăr muncitor o mare depresiune sufletească. Singur printre străini, era acum umilit de propriii sai camarazi. Pătrașcu este mereu atăcat de Wilms. Am impresia că acel caz, Roșu, este doar un pretext. La un moment dat, îi spune:

"Lasă, Herr Pătrașcu, că noi cunoaștem și afirmațiile făcute în legătură cu defunctul Codreanu"!

La Rostock, fruntașul național-socialist Schlimm, într'o discuție cu Pătrașcu, i-a sugerat acestuia ca Sima să se retragă dela conducerea Mișcării. Enervat, Pătrașcu i-a răspuns:

"Autorul moral al asasinării lui Corneliu Zelea Codreanu este Ministerul de Externe german, care nu l-a sprijinit pe Căpitan, atunci când regele Carol II se întorcea din Anglia și era primit în audiență de către Führer".

Prin această afirmație, Pătrașcu vroia să dea de înțeles că acum nemții urmăreau să-l sacrifice pe Sima într'un mod similar. Wilms insulta Mișcarea, iar Pătrașcu, în noua circumstanță, tăcea.

Tot în această zi, Mile Lefter este chemat de Pister. Imi trimite vorbă să-l văd imediat la Infirmerie, unde stătea izolat de aproape o lună de zile, și mă roagă să rămân pe patul lui, copiind niște note. In fond, situația era alta. Odată cu instalarea lui acolo, o serie de 'brigadiri' se aranjeaseră să fie puși în aceeași cameră. Cum Lefter trebuia acum să lipsească, îi era teamă să nu-i fie scotocite geamantanele. Așa proceda noua elită a lui Sima. Cum părăsea camera cinci minute, cum găsea totul răvășit. Lui E. Bârsan, internat și el tot la Infirmerie, i-au dispărut niște note. Caietele lui apărură după câteva zile. Nu găsiseră nimic important în ele. Azi, Lefter a lipsit cam trei ore. In acest răstimp am asistat la un caz grav. Camaradul Preda, student în Teologie, a avut o criză de inimă, care m'a impresionat. Se svârcolea între viață si moarte. Victor Apostolescu, medicul, i-a dat repede două injecții, iar alți camarazi îi făceau frecții. Durerile lui trebuie să fie sfâșietoare, căci i-a apărut o lacrimă pe gene. După aproa-

pe jumătate de oră de criză, şi-a revenit. Mâinile nu le mai poate mişca. Tot timpul acesta eu am stat pe patul lui Lefter şi mă prefăceam că scoteam note, copiind. Nu deranjam pe nimeni. La un moment dat se apropie de mine Victor Apostolescu. Mi se adresează atât de neomenos, încât nu-l mai recunoşteam. "Pleacă, hai, nu mai sta aici", îmi strigă. Incerc să-i spun că m'a lăsat Lefter sa-i copiez ceva. Apostolescu, congestionat, repetă acum într'o formă şi mai agresivă: "Pleacă, odată, că nu mă mai ţin nervii". Pentru a evita un scandal, plec. Iau însă cu mine geamantanul si servieta lui Lefter. Nu ştiu dacă doctorul şi-a dat seama sau a simţit ceva, când m'a văzut ieşind cu bagajele. Ce i-ar mai fi cotrobăit brigadirii manuscrisele! I-am scutit însă de această sadică plăcere.

Abia întors dela Colonelul Pister, imediat a comunicat că a luat din nou comanda grupului. Lagărul este în plină fierbere. Timp de aproape o lună de zile, Pister a refuzat să primească pe vreunul dintre cei depuşi. Wilms a anchetat şi a insultat Mişcarea cum i-a plăcut.

2 Aprilie. Impreună cu Nic. Seitan mă aflu în vizită la dl Lefter. Vine şi Puiu Traian, care-i face următoarea declaraţie:

"Dle Comandant, cele comunicate de Dv. le-am discutat azi toată noaptea. Răspunsul lui Pătraşcu şi al celorlalţi este că se supun comenzii Dvoastra şi că vor face toate sforţările ca toţi camarazii să înţeleagă situaţia ce s'a creat, luptând fiecare pentru păstrarea unităţii grupului".

In continuare a adăogat, foarte emoţionat, că va trebui de făcut eforturi de cel puţin un an, pentru a se repara greşelile comise acum o lună.

8 Aprilie. Incolonaţi, la orele 9 dim., plecăm spre baie. Imi spune Bujin că a stat de vorbă cu cei care s'au izolat de grup, vreo 30 de legionari. A vorbit cu Dumitru Predescu, N. Caranica şi cu Stavre Cuţumina. Aceştia spuseseră că Serbu i-a declarat lui Wilms cum N. Pătraşcu l-a trimis în calitate de curier în Tară, dându-i 400 de mărci pentru drum. Complotul dela Rostock a fost o înscenare, pentru a motiva fuga lui Sima. Dacă nu interveneau autorităţile germane, ar fi fost schingiuiţi mulţi alţi camarazi.

9 Aprilie. Impreună cu un alt camarad fac de serviciu pe dormitor. Misiunea noastră pe o zi este următoarea: la 5 şi 30 de minute se anunţă deşteptarea. La orele 6 şi 30 se face apelul. Urmează cafeaua tără zahăr, renumitul surogat german, Ersatzkafee, cu miere sintetică, alt surogat. Urma apoi măturatul dormitorului şi curăţenia lavaboului. Celeilalte aripi a barăcii îi revine o sarcină mai grea, aceea

de a spăla closetul, fiindcă este lipit de dormitorul lor. La orele 22, după stingere, începem curățenia sălii de mese.

10 Aprilie. Un nou client a fost adus în lagărul nostru: Toma Bebi. A vrut să treacă și el în Italia, după Sima, pe care soarta a vrut să nu-l ajungă. Pe ziua de 12 Ianuarie a părăsit orașul Rostock, cu intenția de a se duce la Roma. La Vilach, oraș pe graniță, a fost prins de nemți. La început a spus că era italian, crezând că poate-l vor trimite dincolo. N'a mers. A declarat apoi că era bulgar, iar după aceea că era din Grecia, adică din Macedonia. După o lună de mizerii n'a mai avut încotro și a recunoscut că a fugit din lagărul dela Rostock și că era român. Fiind legionar, l-au trimis cu primul tren la Buchenwald. Până aici însă a durat câteva săptămâni. Cu această ocazie a cunoscut închisorile din Vilach, Klagenfurt, Viena, Linz, Praga, apoi Egerhof Weimar și acum se află printre noi în faimosul Buchenwald.

14 Aprilie Un singur om nu-și găsește liniște, continuă aceeași agitație, se sue la etaj, coboară în curte, scrâșnește din măsele, se încrâncenează, se bagă prin colțuri și vorbește nervos. Repetă ultima lui lozincă: "Dau foc Legiunii", dar nimeni nu mai pare dispus să-i încredințeze conducerea grupului nostru. Astăzi, Colonelul Pister i-a arătat lui Lefter o cerere făcută de Pătrașcu, ca să fie mutat din lagăr, iscălind ca 'Secretar General' al Mișcării. Pister i-a replicat furios, că aici nu există secretari generali, ci refugiați români. Această cerere i-a fost înmânată lui Lefter ca să i-o restituie. Tot azi, Sebastian Mocanu a ținut o conferință despre 'Moți'.

18 Aprilie. Eri seară a avut loc o discuție în Spălător, între Laurian Tâlnariu, Toader Ioraș, Ion Roth și Mihăiță. Tâlnariu îi reamintește lui Ioraș cum acesta îl înjura pe Sima înainte de Sept. 1940, acuzându-l că era vinovat de uciderea Căpitanului. Si, îndată ce Sima i-a dat un oscior de ros în zisa guvernare, Ioraș și-a schimbat părerea. Acum îl înjură pe Mile Lefter. Tâlnariu îl acuză și pe Pătrașcu de nenorocirea în care se găsește Mișcarea. Amintește cum acesta i-a declarat trădători de asemenea pe Lefter, Bidianu, Vasile Noveanu, Preot Dumitrescu-Borșa, Ion Dobre, Radu Budișteanu; iar pe tatăl Căpitanului, prof. Ion Zelea-Codreanu, l-au scos până și nebun. Arată apoi scandalul organizat contra lui Lefter la 28 Februarie. Ioraș încearcă să-l convingă pe Tâlnariu că "ieșirea băeților a fost spontană". Intervine Roth, care demască pe Pătrașcu, spunând că totul a fost pus la cale de acesta cu o zi înainte, când Pătrașcu l-a făcut și pe el atent despre cele ce urmau să se petreacă în adunare.

4 Mai. Floriile. Atâtea aduceri aminte. Cinci ani dela începutul

uriaşei prigoane. Cât va mai ţine? In Tară, lumea se întoarce dela Biserică cu rămurele de salcie în mână şi în suflet cu duhul lui Cristos. O mare tristeţe ni se pogoară peste inimile amărite. Ne gândim fiecare. Unde? Dar unde nu ne gândim? Slujba făcută de preotul I. Potecaşu, reculegerea şi corul trezesc în noi atâtea amintiri duioase. Cântă rugăciunile tipicului călugăresc, Ghiţă Racoveanu. Inchid ochii şi mă văd într'o Mânăstire de călugări chinoviţi:

"Apărătoarei, Doamne, pentru biruinţă mulţămiri, mântuindu-ne de nevoi!"

Gândul îmi sboară spre Tară şi zic în gândul meu: "Apără-ne pe toţi, Sfântă Fecioară, că nu vrem răul Tării şi al Neamului nostru".

5 Mai. Azi a sosit Pister aducându-l pe Sârbu şi pe Marian Georgescu. I-a cerut lui Lefter să comunice în faţa grupului că aşa zişii 'complotişti' sunt nevinovaţi. Ancheta făcută de Gestapo a stabilit că totul a fost o înscenare. Niciunul dintre anchetatorii dela Rostock n'a protestat şi doară se aflau cu toţii de faţă.

11 Mai. Sfintele Paşti. Mile Lefter a dat mâna cu toţi din grup.

24 Mai. Emil Popa este chemat de Pister, ca să vorbească la telefon cu Tiana, logodnica sa. I s'a comunicat atunci că Hitler nu intenţionează a colabora cu Sima. I se cere ca cei zece 'Mexicani', până acum izolaţi într'un colţ de baracă, să fie repartizaţi în cele patru dormitoare. Emil Popa este însărcinat cu executarea.

19-20 Iunie. Mari frământări. Incă nu se ştie unde a fost dus Pătraşcu, scos din grup la 21 Aprilie.

23 Iunie. Soseşte Ahrens cu soţiile camarazilor. Sunt instalate într'o baracă, amenajată pentru viaţă de familie. Câţiva dintre noi, mai norocoşi, se vor linişti.

2 Iulie. Din dormitorul în care locuieşte Mile Lefter, elemente simiste, în mod demonstrativ, îşi ridică paturile şi se înghesuie prin colţuri, făcând gol în jurul lui.

4 Iulie. Pister ia personal comanda lagărului nostru, al grupului. Ca om al său de legatură îl foloseşte pe Alexandru Randa. Paturile ridicate în ziua de 2 Iulie sunt aduse toate înapoi, cu posesorii împreună. Fiecare şi-a făcut mutarea. Au rămas caraghioşi, trebuind să doarmă din nou în camera 'trădătorului' Mile Lefter.

12 Iulie. Dumitru Iosif trimite lui Himmler o scrisoare-memoriu, semnată de mulţi, prin care se solidarizează cu Sima. Urmează grave tulburări între semnatari şi nesemnatari. Atunci a intervenit un pluton SS-Waffen care ne desparte în două grupe ce stăteam gata să ne încăierăm total. Pentru nemţi suntem: *Grupa Mare* (simiştii), for-

mată din 120 de inşi; apoi *Grupa Mică* (antisimiştii), formată din 60. Nouă, nesemnatarilor, ni se rezervă Dormitorul nr. 4, lângă Infirmerie şi Corpul de Gardă. Cu noi erau şi cei zece 'complotişti'. Prin extensiune, suntem numiţ cu toţii 'Mexicani'. Cei care nu am semnat în favoarea lui Sima, după această nouă situaţie, ne desolidarizăm imediat, tot în scris, dar individual, de acţiunile trecute, prezente şi viitoare ale lui Sima, recunoscând doar autoritatea Fundatorilor şi a Forului Legionar.

Prezint Colonelului o cerere, solicitând să fiu scos din grup, având nevoie de linişte, deoarece mă simt prost cu sănătatea. După amiază a venit un medic şi m'a examinat. Impreună cu dl Lefter sunteam mutaţi într'o baracă, despărţită de lagarul nostru căruia i s'a zis, din motive administrative, Fichtenhain, numai printr'un zid. Aici locuiseră cei din Grupul de Comandă dela Berkenbruck înainte de a fi dusi în Lagărul dela Dachau, adică din Ianuarie până la 25 Februarie 1943. Apoi, a mai trecut pe aici şi grupul celor 17 camarazi bolnavi de tuberculoză pulmonară. Lefter şi eu am primit fiecare câte o cameră.

18 Iulie. Grupa noastră, compusă acum din 65, a comunicat Colonelului că se solidarizează cu Mile Lefter, acesta fiind gradul cel mai înalt din Lagăr.

14 August. In baraca unde locuiesc de aproape o lună cu Mile Lefter, au fost aduse 46 de paturi. Ne comunică Pister că astăzi vor fi aduşi aici Daladier, Leon Blum cu soţiile şi cu alte personalităţi franceze. Tot astăzi suntem ridicaţi şi mutaţi la Infirmeria din interiorul Lagărului propriu-zis.

27 Decembrie. Mile Lefter este transferat in Lagărul de la Dachau, unde se află Grupul de Comandă dela Berkenbruck.

31 Decembrie. Sunt dus din nou în lagăr lângă camarazii mei, adică din nou în Fichtenhain.

1944

26 Ianuarie. Ultimii 90 de legionari ce se mai găseau la Rostock sunt internaţi acum cu noi. Din nou, împreună. Dumitru Iosif ne-a declarat ca 'trădători' în faţa noilor veniţi. In fruntea grupului se află Dumitru Iosif, considerat 'comandant legionar'. Si, din nenorocire, în acest grup se găsesc comandanţi ajutori de-ai Căpitanului acceptând situaţia: Stelian Stănicel, Victor Apostolescu, Traian Boeru, Virgil Popa, Aurelian Tâlnariu, Emil Popa, Toader Ioraş, Vasile Posteucă, Matei Hojbotă-Hatmanul, Eugen Teodorescu, etc.

27 Ianuarie. Traian Boeru, într'o conversaţie cu Constantin Radu, a spus că în Tară ne va impuşca cu propria-i mână.

3 Februarie. Doamna Ponta, de origină germană din Berlin, a fost internată de asemenea. La ultima vizită ce făcuse soţului, a fost prinsă scoţând scrisori din lagar, pentru a fi trimise în Tară şi la Rostock. Acesta a fost motivul pentru care s'a luat hotărîrea ca şi cei din Rostock să fie transferaţi la Buchenwald.

5 Februarie. Soseşte Colonelul Pister şi ne face cunoscut că de mâine nu ni se mai trimite mâncarea, deoarece Dumitru Iosif i-a comunicat prin scris că grupul din jurul său, Grupa Mare, a declarat greva foamei. Aceste alimente vor fi date germanilor care suferă. Mai departe, spune că după ce Doamna Ponta a fost prinsă cu scrisorile scoase din lagăr, SS-Reichsführer Heinrich Himmler a hotărît concentrarea tuturor legionarilor la Buchenwald. Dumitru Iosif şi Tiana Silion sunt ridicaţi şi trimişi la 'Bunker', acel strict regim celular.

6 Februarie. In urma evenimentelor petrecute în ultimul timp, Nic. Seitan a trimis Comandantului Militar al lagărului următoarea adresă:

"In faţa ultimelor evenimente petrecute în acest lagăr, declar în numele meu şi al camarazilor mei, că noi nu participăm în nici o acţiune întreprinsă de Grupul situat pe poziţia de rezistenţă în slujba fostului comandant Horia Sima. Pentru orice asemenea acţiuni noi respingem orice răspundere".

10 Februarie. Gula Papanace mi-a dat să citesc o comunicare făcută de fratele său, Constantin Papanace, comandant legionar, datată la 10 Martie 1942 în Berkenbruck, ascultată atunci de tot grupul de comandă, inclusiv de Sima. Era intitulată: *După un an de exil —Popas de orientare— Judecarea situaţiei —Criza politică din România în ciclul Conjuncturilor Germane.* Extrag partea de care Sima n'a ţinut seamă:

"In ipoteza când Mişcarea Legionară sau elemente legionare cunoscute şi-ar pierde răbdarea şi, desconsiderând conjunctura de războiu a fazei actuale, ar încerca să iasă din acest cadru şi să activeze pe teren, simplul fapt al activării, indiferent în ce fel şi peste capul celor care ne dau ospitalitate, fiind considerat perturbător şi dăunător, este suficient ca să determine în aceste momente critice o răsturnare a situaţiei de fapt, amintită mai sus, total şi definitiv în detrimentul Mişcării Legionare".

11 Februarie. După cinci zile, grupul care a declarat greva foamei

a capitulat. Pe cine mai putea impresiona atunci şi acolo o astfel de grevă? Ce au vrut să demonstreze prin acest gest?

14 Februarie. Azi am citit câteva numere dintr'o revistă ce apărea clandestin în sânul grupului dela Rostock, în timp ce noi ne găseam internaţi la Buchenwald, scrisă în totalitatea ei de un tânăr student la Silvicultură, Dumitru Popa. Revista e intitulată: *Vocea Refugiatului Naţionale.* In Nº din 29 Noembrie, anunţă:

"Contopire de ministere. In seara de 26 Nov., Dl M. Tase, ministru secretar de stat la departamentul îndestulării bardahanelor şi adinterim la M. de Răsboiu a fost chemat telefonic la Palat unde i s'a adus la cunoştinţă de însăşi M. S. numirea excelenţei sale si în fruntea Ministerului Poliţiilor şi al Jandermeriei ce a funcţionat până acum în mod secret. Armata, poliţia, Jandarmeria si îndestularea bardahanelor fiind înmănunchiate azi, de un bărbat de stat de mână forte, lasă să se vadă din partea regimului dorinţa nestrămutată ca liniştea umililor să fie asigurată împotriva tuturor atacurilor din afară, mai ales acum când foamea a început să scoată capul prin diferite colţuri ale ţării [...]. Noi credem că prin unirea tuturor forţelor naţiunii în mâna unui singur om, greu încercat, mare mutilat de răsboiu din luptele dela Arţăreni, victoria nu poate fi decât a noastră".

Din cauză că Dumitru Arţăreanu luase atitudine contra aventurii lui Sima, a fost atacat in timpul nopţii de o bandă de brigadiri condusă de Tase. Arţăreanu s'a apărat cu un cuţit, desfigurându-i obrazul lui Tase, încât acum poartă o cicatrice ca semn al acelor vremuri.

Tot Mitică Popa este autorul unei poezii intitulată "Fără Titlu":

Intr'o cameră din Lagăr, nu-i nevoie s'o mai spui,
A venit o păsărică din inaltul cerului,
C'a simţit că locatarii aveau câte-o păsărea
Ba mai mică, ba mai mare şi-apoi se gândea şi ea
C'ar putea s'o ducă bine într'atâtea păsărele [...]

A rămas în umbra vremii Casablanca, Agadir.
Astăzi lumea preamăreşte nume sfânt de brigadir.
Păsărica sta uimită şi privea mai mult la pături,
Cum se strâng, se'ntind în cute, apoi se aruncă'n lături
Si lăsau să ias'afară capete înfumurate,
Ochi sgâiţi, feţe crispate,
Nebuniţi pe jumătate

Si strigând ca'n groaza morţii: Tine-l, vere,! Dă-i la mir!
Ia-l de coarne şi-l trânteşte! Nu te lăsa, brigadir!
Ce-a mai fost, Dumnezeu ştie, că la nimeni n'a mai spus.
E destul că'n miez de toamnă şi-a luat sborul şi s'a dus.
De atunci în orice seară prin pădure cete, cete,
Brigadiri armaţi cu bâte vor să prindă un sticlete,
Ce sboară din cracă'n cracă şi tot cântă în delir:
Brigadir, brigadir,

In acelaşi Nr., o epigramă lui Pascal Marcu:

O cameră întreagă
Plângea când ai plecat,
Dar nu pe tine, dragă,
Ci fierul de călcat!

Un brigadir îl atăcase cu maşina de călcat pe un legionar care se pronunţase în contra greşelilor lui Sima.

28 Februarie. Azi mi-a povestit farmacistul Ion Voinea, originar din Giurgiu, cum era urmărit la Rostock. Nu ştia nimic, dar proprietarul farmaciei unde lucra i-a spus că era urmărit în fiecare zi de o persoană, ce se lua mereu după el. "Farmacistul îmi arată pe cel care mă urmărea. Stătea postat într'un colţ. Mă duc la el şi-l iau pe românește. Imi spune că-i legionar şi că se cheamă Ogrin. —Si ce faci pe aici? —Stau. —Nu lucrezi? —Nu. Sunt poet! Atunci îi ard două palme şi Ogrin o rupe la fugă. —Mama ta de puşlama! Pe mine să mă urmăreşti tu?. Chestiunea mi-a creat probleme. Brigadirii, prin Ghiţă Costea, au cerut nemţilor să mă trimită în lagăr la Buchenwald. Cu multă greutate a obţinut patronul meu să mai rămân pe loc ceva timp."

29 Februarie. O figură simpatică este ing. Bârsan. In 1940, acesta l-a înlocuit pe consulul onorific al României din München. Luna trecută, şi-a sărbătorit ziua de naştere. Conlocatarii 'mexicani' i-au făcut o manifestaţie de simpatie. Mişcat, le-a mulţumit, urându-le apoi noroc şi promiţând că în Mai va redeschide Consulatul, "eliberând paşapoarte oricui va dori să se intoarcă acasă". Un ropot de aplauze. I s'a dat titlul de "Consul Onorific de Fichtenhain".

In dormitor n'avem nici o sobă, dar în sala de mese avem două. Lângă una stă mereu prof. I. G. Dimitriu, iar lângă cealaltă Moş Iordache Stefănescu. Când aceştia doi se apropiau de scaunele lor, ceilalţi se sculau. Mă aciuesc lângă Domnul Profesor, o figură aleasă.

Azi a fost în vervă şi ne-a întreţinut cu glume descreţindu-ne oleacă frunţile. Il cunosc din lagărul Vaslui. Seara ne-a vorbit despre "Sufletul Japonez".

3 Martie. Profesorul, singurul cu acest titlu exclusiv, celorlalţi adăogându-le totdeauna numele, cum e cazul lui Ianovici, eminent clasicist şi fost director al gimnaziului din Cernavodă, îmi vorbeşte de insomnia ce avusese ieri noapte. "Te-a deranjat cumva sforăitul meu?", îl întreb. "Sforăitul dumitale, răspunde el, l-aş putea compara cu un solo plăcut. E sinistru să nu poţi adormi şi să auzi pe unii camarazi care gem în somn. Suferă cumplit. E frig în dormitor, un frig care se strecoară până în măduva oaselor. Starea războiului a ajuns la un punct tragic pentru ţara noastră. Imi revine în minte toată istoria, cu prea cucernicii ei voevozi, ctitori de biserici, mânăstirile noastre, monumente de artă şi lăcaşuri de cultură veche românească din Moldova mai ales".

Ceeace este groaznic noaptea în dormitorul nostru, e manifestarea atâtor subconştienturi. Unii murmură rugăciuni, alţii scrâşnesc din dinţi şi îngână frânturi de vorbe. Nu ştiu cum ar putea cineva să le ierarhizeze suferinţele. Ii cunosc bine. Mai fiecare a mâncat câte o bătaie la Poliţie, iar alţii au fost schingiuiţi de propriii lor camarazi. Viaţa de toate zilele cu durerile şi amintirile de peste ani ale unor oameni cu o singură mare vină: nesfârşită iubire de Ţară. Ajungem neoameni, fără să ne dăm seama!

8 Martie. Azi au revenit în grup Tiana Silion, acum Doamna Emil Popa după căsătoria lor în lagăr, şi Dumitru Iosif. In locul lor au fost ridicaţi Viorel Boborodea şi François Culică, pentru a ispăşi aceeaşi pedeapsă dată de Nemţi.

9 Martie. Altă figură distinsă este Nicolae Caranica, farmacist, în vârstă de 47 de ani. Un suflet ales, împăciuitor şi bun camarad. Mă roagă să iau un scaun şi să stau lângă el, ca să-mi spună o întâmplare nostimă. "Acu-s câteva seri mă culc, ca de obiceiu, la orele 20 şi 30. Mă trezeşte, însă, sgomotul camarazilor şi lumina din dormitor. Văd doi camarazi îmbrăcându-se. Mă scol, îmi pun ciorapii şi încep să mă îmbrac şi eu. In timp ce făceam această operaţie îi văd pe cei doi, care se îmbrăcaseră, intrând sub pături. Imi scot ciorapii din picioare şi mă culc din nou. Uitându-mă la ceas, îmi dau seama că e ora de culcare. Aşa sunt timpurile. Eu ştiam că omul se desbracă când se culcă, dar frigul din dormitor ne-a schimbat obiceiul. Acum ne îmbrăcăm cu ce avem, la culcare. Am râs de această întâmplare şi m'am culcat din nou".

14 Martie. Rușii au ajuns pe Bug. Sunt aproape de Tara noastră.

Dela vârsta de 20 ani, când am intrat în Legiune, mi-am petrecut tinerețea prin închisori și lagăre de concentrare. Imi reamintesc de eforturile ce se făceau la Berkenbruck am Spree, pentru salvarea celor din pușcăriile din Tară. Reușise Bădia Gârneață, cu concursul lui Vasile Noveanu și al lui Bidianu, să elibereze pe legionari din prigoana lui Carol II, câți mai rămăseseră. De data aceasta n'a izbutit, din cauza mafiei ce se considera destinată să conducă Mișcarea.

18 Martie. Culică și Boborodea au fost readuși în lagăr. In locul lor pleacă ziaristul Ghiță Racoveanu și Ion Bodoc.

16 Maiu. Caietele mele cu notele din lunile Aprilie și Maiu mi-au fost furate din dulap. Le refac.

19 Maiu. Sosește în lagăr Gh. Dragomir-Jilava, comandant legionar. Toți brigadirii lui Sima se strâng în jurul lui, rugându-l să treacă în grupul lor. Ghimbășeanu ii spune că noi suntem trădători. El vine, însă, la noi. Dela el aflăm că cei dela Berkenbruck i-au ridicat lui Sima comanda.

20 Maiu. Dimineața. în fața frontului, Virgil Popa comunică grupului simist: "O nouă mișelie s'a produs. Comandantul Legionar Ghiță Dragomir-Jilava a venit dela Dachau și s'a stabilit în grupul trădătorilor".

21 Maiu. Astăzi la orele 10 și 30, pictorul Aurel Chira, însoțit de Veronica, au fost chemați la Comandamentul Militar pentru a se căsători civil. Incă un cetățean care vrea să se fericească în lagăr. Căsătoriile celor mai mulți dintre noi se sfărmaseră. In Tară au fost obligate femeile să divorțeze. Erau chemați unul după altul să semneze consimțământul. De curând i-a venit rândul prof. I. G. Dimitriu. Un camarad sosit din țară îi adusese trista veste: autoritățile ii obligaseră soția să ceară divorțul, căci, de n'o făcea, o dădeau afară din slujbă (era profesoară de liceu), iar copiilor nu li se permitea să mai studieze. Profesorul s'a întors palid, după ce semnase, și-a spălat fața si, împreună cu Tărăoiu căruia-i zicea Generație, începură sa cânte "Oh, vis al vieții studențești". N'am participat. La Berlin se petrecuse la fel. Aurel Chira, însă își avea rezervele sale. Am aflat apoi de ce căsătoria civilă cu Veronica nu s'a putut face. In fața ofițerului stării civile, pictorul nostru a răspuns cu un 'villeicht', adică 'poate că da'. "Atunci, să te mai gândești", i-a spus neamțul. Si *Villeicht* i-a rămas porecla.

3 Iunie. La orele 1 dimineața, Masowski vociferează prin curte: "Sunt eu nebun, sau voi? Mă sculați la ora aceasta"? Apoi intră în

dormitorul nostru. "—Unde este Herr Smărăndescu? Aveţi un pat liber aici? Trebuie să-l aduc pe Negoiescu la Dvs. Spune că nu mai poate trăi dincolo". Brigadirii îl dăduseră afară în plină noapte din dormitorul Nº 3, după ce-i trăseseră o bătaie. Smărăndescu s'a opus, spunând că" avem nevoie de liniște". Alaltăieri a mai avut loc un incident între Vasile Coman, Vasile Olteanu și Moș Roșu. Doi dintre ei voiseră să treacă în "Grupa Mică".

4 Iunie. Negoiescu se plimbă foarte agitat. Incearcă să-l calmeze Virgil Popa, Vasile Pașca și Ovidiu Popescu. Pe lângă cele contundente, argumentul lor suprem este că "pune în joc onoarea Legiunii". La fel li se spusese și celor 10 'complotiști' dela Rostock. După ce i-au schingiuit într'un hal de nedescris, incât au fost scoși de Poliție pe targă, unul dintre 'anchetatori' le-a spus că "s'a greșit, dar este în joc Legiunea și onoarea ei", adică să se recunoască vinovați de 'complot'. Parcă nemții nu-și aduceau aminte de incendierea Reichstagului!

6 Iunie. Anglo-americanii au debarcat în Franța.

7 Iulie. Ing. Lepădatu vrea să părăsească și el grupul brigadiresc. In acest sens a scris autorităților germane. La apel nu mai vrea să intre în front, lângă ceilalți. Cere să i se dea haine vărgate și să fie trimis la deținuții comuni. Noi nu-l primim. Dumitru Iosif, Mircea Dimitriu și Virgil Velescu incearcă să-l convingă a renunța la hotărîrea luată.

8 Iunie. Seitan trebuie să predea lui Gh. Dragomir-Jilava șefia grupului. O împrospătare firească, la care eu m'am opus.

19 Iunie. Azi a fost adus în lagăr și teologul Zaharia Constantin, zis Duhu, cum îl botezasem în lagărele dela Vaslui și dela Miercurea Ciucului. Afară de faptul că-i pirpiriu, e și foarte slab. A fost arestat la Paris acu-s șapte luni de zile. Din închisoare în închisoare, abea acum a ajuns la Buchenwald.

21 Iunie. A sosit în lagăr un nou comandant legionar: Preotul Vasile Boldeanu. M'a sărutat. La fel a procedat și cu alți camarazi. Toader Ioraș îi spune pe loc că a luat otravă dela mine. Răspund că n'au importanță vorbele lui, căci l'am considerat totdeauna drept un om neserios. La fel mă ofensează cu vorbe grele și Ovidiu Găină. Le este teamă să nu treacă și acesta tot la noi.

24 Iunie. Boldeanu a venit să ne viziteze, povestindu-ne cum a fugit din închisorile antonesciene și cum, trei luni mai înainte, a fost arestat de nemți în Banatul Sârbesc. Până acum trei săptămâni a

fost ţinut într'o închisoare din Belgrad. Din puşcărie în puşcărie, în sfârşit ajunse la Buchenwald. Sărbătorim Ziua Legiunii.

7 Iulie. Danielache vrea să prezinte nemţilor decizia sa de a părăsi Grupul brigadir simist.

20 August La orele 3 dim. a murit Gigi Bădulescu, doctorand în Medicină. Ne părăseşte în vârstă de 26 de ani. S'a stins departe de Tară şi de cei dragi. Făcea parte din grupul simist, dar nu vorbea decât de împăcare. Intrase în Legiune în Sept. 1940. Mare tristeţe. Nic. Seitan ne-a reprezentat la despărţire. Brigadirii au încercat să-l impiedece.

22 August. Comunicatul german: La nord-vest de Iaşi, lupte grele. Au fost distruse 220 tancuri ruseşti, fără să se mai spună cantitatea celor germane. Pământul românesc n'a fost cruţat nici de data aceasta.

23 August. Orele 17, aflu la Radio: "Oraşul Iaşi este pierdut". Iaşul în care mi-am făcut studiile universitare şi în care sufletul meu s'a călit în spiritualitatea legionară, azi a căzut în mâinile Ruşilor, ceeace nu s'a mai putut evita cum s'a reuşit în 1917. Tara noastră se sbate între viaţă şi moarte. Cine îi va fi oare salvatorul şi cu ce preţ? Noi n'o mai putem ajuta. A invins reversul monedei.

MOARTEA LA BUCHENWALD

24 August. Zilnic treceau avioane pe deasupra lagărului Buchenwald, bombardând localităţile vecine. Nu credeam că ar putea să vină şi rândul nostru. Nemţii ne sfătuiseră să începem săpatul unui şanţ de apărare. Nimeni n'a vrut să apuce casmalele ce ni le aduseseră. Doar Nicolae Tănase, comandant-ajutor, şi câţiva "Mexicani" au răspuns acestei măsuri de prudenţă. Nemţii ştiau ei ceva. De aceea ne propuseseră aceasta încă din luna Iunie.

Sunt orele 12, pauza de amiază. Ieşisem din Atelierul de reparat binocluri şi stăteam puţin întinşi la soare, prin curte. Incep să apară avioane americane la o înălţime de circa 5.000 de m. Câteva rachete lasă pe cer dâre albe chiar deasupra noastră. Din direcţia opusă sosesc alte avioane, care lansează alte dâre de fum. Si altele. Lagărul nostru este cuprins într'un careu. Ne dăm seama că a fost indicat locul unde trebuie să se descarce bombele. Stau în apropierea acelui şanţ, făcut de camarazii mei şi privesc sborul avioanelor. Apare un nou val de avioane care lasă alt lanţ de fum alb, apoi văd destul de clar cum aruncă bombele, fiindcă, în contact cu razele solare, strălucesc. Un vuiet sinistru a cuprins această vale, anunţând moartea în toată regiunea. Bombele cad în apropierea lagărului nostru, chiar lângă bărăci. In cea de alături, una explodează taman în locul unde a fost deţinut Mile Lefter, iar acum stă Prinţesa Mafalda de Savoia cu o damă de companie. Presiunea exploziilor ne-a aruncat jos. M'am lipit de pământ. Am amuţit. Cerul s'a întunecat. In apropierea mea, la distanţă de un metru, Anton Gorănescu ţipă cu o voce sfâşietoare. Un camarad ne-a strigat că i-a fost retezat un picior. O nouă ploaie de bombe incendiare şi explosive sboară iar pe deasupra noastră. Bombele, apropiindu-se de pământ, vuiesc infernal. Gorănescu a amuţit şi el, cu toate durerile ce-i sfâşie inima. De data aceasta simţim că au căzut chiar în curtea noastră. Bărăcile de lemn au început să troznească şi-i acoperă pe cei care au rămas în interiorul lor. Baraca noastră s'a prăbuşit şi ea.

Sanțul făcut de acei camarazi prudenți este lângă dormitorul Nº 3. Am sărit în el. Fusese plin de apă, după ultima ploaie, iar acum era plin și cu brigadiri, așa că sunt deasupra. Alte bombe, ploaie de pietre și cărămizi cad peste tot. Un bolovan mă izbește în spate. Imi fac loc sub salteau pe care unii și-o puseseră peste cap ca protecție Un tânăr student nu-și pierduse de tot curajul, căci mai putea murmura niște rugăciuni. Jur împrejur totul pare scenă de războiu. Plin de noroiu și ud până la piele, ies din șanțul salvator și o iau la goană în picioarele goale spre Bunkerul cel mare, care se găsea afară din Fichtenhain. Se depune praful, începe să se lumineze. Curtea este de nerecunoscut. Si in lavaboul nostru căzuse o bombă ce n'a explodat însă. Acolo se adăpostiseră Stefan Logigan și Dumitru Tărăoiu. Corpul de gardă și Infirmeria au fost distruse. Arborele uriaș dela poartă a fost scos din rădăcini, dar a rămas tot în picioare, ca un păzitor simbolic al lagărului, ca un martor.

Soseaua asfaltată e acoperită de moloz. Imi clănțănesc dinții. De frig ori de emoție? Frigul nu se justifică în luna lui Cuptor. Logigan imi oferă cămașa lui, el rămânând numai în haină. Baraca, în care locuiește Mafalda, arde. Nu s'a salvat. Mă duc să văd ce s'a întâmplat cu ceilalți camarazi. Seitan, primul întâlnit, este rănit și mă roagă să-i salvez unele lucruri personale, de va fi cu putință. La întoarcere îl găsesc căzut la pământ. E rănit destul de grav, dar n'a scos nici măcar un oftat. Doi camarazi îi dau primele ajutoare. Il văd pe Brătianu cu un alt camarad ducând un cadavru: este farmacistul Ion Voinea.

Imi spun camarazii că av. Constantin Călin, bunul lui prieten din copilărie, văzând că Voinea a fost lovit de o schijă, a ieșit din adăpost ca să-l ajute. O altă schijă l-a rănit grav și pe el, perforându-i pântecele. Dus la Spital, a murit în chinuri groaznice. M'am dus la locul unde fusese ucis Voinea. In spatele barăcii noastre, pe o pătură, îi rămăseseră doar creierii împrăștiați.

Lângă un copac din față, sprijinit, stătea Gula, cum îi ziceam cu toții, adică Gheorge Papanace. Rănit grav. Un bolovan ori o schijă îi rupsese partea dintre șolduri și genunchi. Pe obrajii lui, numai durere. Cuminte, cum a fost totdeauna, e și acum. N'a scos nici o lacrimă, nici un protest. Incere să-l ajut, dar el, conștient de stare lui, zice: "Lasă-mă"! Până la urmă, pe o targă improvizată, se lasă transportat la Spitalul de campanie de către Toma Bebi și Cola Chirani.

Gula Papanace și Călin au murit pe mesele de intervenție chirur-

gicală, fără ca medicii să-i mai poată ajuta. Din Grupa Mare au decedat Constantin Graur și Constantin Zaharia-Duhu. Moartea lor a fost fulgerătoare. Un camarad care s'a dus la morgă, i-a găsit pe Voinea și Călin alături, așa cum fuseseră o viață întreagă.

Din fericire, din cele peste 120 de bombe care au căzut de jurîmprejurul Fichtenhain-ului, numai 15 au nimerit interiorul curții noastre. Răniți grav au fost: Nicolae Seitan, Rozu, Vică Negulescu, tustrei avocați, Anton Gorănescu, Bogdan Ion și Ghiță Costea. Răniți mai ușor, vreo 15, iar vreo 30 izbiți cu bolovane și cărămizi din zidul ce împrejmuia baraca izolată.

Mafalda de Savoia cu dama de companie au murit în timpul acestui bombardament. Intr'o vilă din fața lagărului nostru, a fost ucis Thelmann, șeful comuniștilor germani.

Bilanțul vitejiei americane în Buchenwald: peste 8.000 de morți.

Bilanțul vitejiei lui Sima: 5 morți și circa 50 de răniți, plus înfinita înlănțuire din Țară, cauzate de imbecilitatea lui criminală, dar și de lipsa noastră de maturitate.

In Buhenwald, însă, niciunul din cei care săpaseră șanțul de protecție n'avusese loc în el. Dar, de asemenea, niciunul dintre ei n'a fost nici măcar zgâriat.

ELIBERAREA. AMENINTAREA TEMNICIERILOR

25 August. Noaptea, dormitam în pădure. Nepăziți, de data aceasta. La orele 10, altă alarmă. Impreună cu prof. Ianovici și câțiva maiștri dela Atelier fugim în toate părțile. Am găsit manifeste lansate de avioanele americane, iscălite de Mareșalul von Paulus. De asemenea tichete alimentare pentru carne, unt, etc. bine falsificate. Tot azi ni se face cunoscut, că, din ordin superior, suntem liberi. Liberi, însă... Incă nu știm ce s'a întâmplat. Aflăm că România le-a dat lovitura în ziua de 23 August. Pister, temnicierul nostru, care s'a purtat corect și elegant, are și alte ordine, pe care trebuie să le ducă la îndeplinire. El încearcă disperat să ne unească, să pună cele două grupe împreună. Nu reușește. Urmează amenițări. Prin Masowski ni se comunică, din partea lui Otto, acesta din partea lui Pister, Pister dela Himmler, că cei din Grupa Mică vom fi duși legați la Viena. Acesta era răspunsul la atitudinea noastră răspicată: cu Sima am terminat-o, pentru totdeauna, așa cum însuși Hitler declarase că el nu-i va întinde mâna niciodată, și că suntem dispuși a rămâne în lagăr.

27 August. Evenimentele din Țară și eliberarea noastră în asemenea împrejurări nu însemnau pentru noi veselie. Ni s'a comunicat decizia de a fi duși la Viena.

28 August. La orele 17, un tren din gara Buchenwald se pune în mișcare. Călătorim spre așa zisa libertate, după 21 de luni. Itinerariul trece prin Jena, Nürenberg, Linz. La vederea Dunării m'am tulburat, amintindu-mi de orașul meu natal și al copilăriei: Tulcea.

29 August. Viena.

30 August. Mă îndrept cu subteraneul spre gara dela Schweden Platz, ca să mă interesez de cei dela Dachau. Zăresc din depărtare pe Corneliu Georgescu, Ilie Smultea și Nicolae Pătrașcu, care se îndreptau spre Gestapo, situat aproape. Apar apoi Bădia Gârneață, Mile Lefter, Constantin Papanace, Dumitru Groza, Virgil Mihăilescu, Nicolae Horodniceanu și Viorel Trifa. Mă apropii de ei. Papanace se

La Viena 1944: N. Smărăndescu, Gh. Dragomir Jilava, C. Papanace, Ilie Gârneață, Matei Hojbotă, Dumitra Groza, Virgil Mihăilescu, și N. Arnautu.

reazămă de un zid şi toţi se strâng in jurul lui. E galben la faţă. Pare bolnav. Pornim toţi spre Gestapo, pentru a ni se face formele de eliberare. Lui C. Papanace iar i se face rău. Leşină. Faţa lui are culoarea cerii. Sunt speriat. Ne grăbim să-l ajutăm. Il descheiem la piept, îi scoatem cravata, îi facem frecţii, masaje. Işi revine şi se smuceşte din mâinile noastre, ridicându-se în picoare. Este rugat să mai stea jos pe treptele unor scări. In momentul când m'am întâlnit cu ei, a aflat de moartea lui Gula în bombardamentul dela Buchenwald.

Pornim din nou spre Gestapo, dar după numai câţiva paşi, iarăşi cade. Durerea l-a copleşit. Ii dăm primele ajutoare, işi revine şi, cu demnitatea luptătorului care nu se dă învins, vrea să se scoale în picioare. De data aceasta il ţinem cu forţa liniştit. Aşteptăm să se recompună. In sfârşit ni se fac formele la Gestapo, fiind declaraţi în libertate. Seara ne-am întâlnit cu toţii în restaurantul Johann Strauss.

O NOUA PRIGOANA - LAGARUL DELA ERLANGEN

31 August. Prin Dr. Mathyas, reprezentantul Ministerului de Externe pe lângă Sima, suntem invitaţi la o reuniune legionară. Grupul nostru refuză să participe. Incepe alt fel de prigonire, din partea lui Sima, prin nemţi.

12 octobrie. Suntem obligaţi să părăsim camerele ce ocupăm în Hotel Bellevue. Deci, aruncaţi în stradă. Mă cheamă Mathyas, ca să mă întrebe, care-i poziţia mea faţă de Sima. Ii răspund că eu m'am despărţit de acest individ şi că nu mai este şeful Mişcării Legionare. Mi-a cerut să reiau legăturile. I-am răspuns categoric că asta nu se va întâmpla niciodată. "—Atunci, îmi spune, va trebui să părăseşti postul de speaker ce-l ai la Radio Viena, ca să intri în Armata Naţională ce va organiza Sima". —"Postul dela Radio, îi dau replica, îl pot părăsi în orice moment, însă în aşa zisa Armată Naţională a lui Sima nu voiu intra niciodată".

In seara aceasta, Ilie Gârneaţă, Mile Lefter, C. Papanace şi Ghiţea, care locuiseră în Hotel Bellevue, dorm în gara Franz Joseph şi în micul parc din faţa. Măsura a fost luată pentru toţi cei din aşa zisa "Grupă Mică".

13 Octombrie. Sunt chemat din nou de Mathyas. Imi aduce la cunoştinţă că pot rămâne pe mai departe la Postul de Radio, dar că trebuie să mă pun bine cu Sima. Cu această ocazie ii povestesc unde au

dormit camarazii mei care au fost dați afară din hotele. Surprins de informația mea, pune mâna pe telefon și comunică celor dela Externe, deaoarece măsura n'a fost generală, ci numai pentru noi. Acolo a rămas să locuiască pe mai departe, între alții, Toader Ioraș.

15 Octombrie. Se continuă cu dormitul prin gări și parcuri. Oricum, trăim într'o libertate, cum n'am mai avut-o de 21 de luni.

9 Decembrie. Seara, suntem invitați la o serbare muzicală. Prof. Gamillschegg i se adresează lui Sima cu 'Domnule Președinte al Consiliului de Miniștri'. In acelaș moment, Dl Gârneață, C. Papanace și tot grupul nostru prezent acolo părăsesc sala.

1945

9 Ianuarie, 1945. Petre Mișa și O. Dabura se duc la prof. Gamillschegg, cerând o autorizație, ca Dabura să fie internat, el fiind grav bolnav. Marele romanist, Gamillschegg, și cunoscător al limbii române, îi primește foarte rece. Cu acestă ocazie, le spune că grupul Gârneață va trebui să părăsească Viena. Cei apți vor intra în Armata Națională, iar celorlalți li se va stabili domiciliu într'o localitate unde vor fi integrați în procesul de muncă.

11 Ianuarie. Zvonurile în legătură cu fixarea domiciliului forțat pentru noi circulă din ce în ce mai persistent. O nouă suferință se apropie de noi, parcă suntem născuți numai pentru lagăre și închisori.

25 Ianuarie. Mă duc la prof. Gamillschegg, pe baza unui certificat medical. Il rog să-mi permită a-mi face un tratament contra reumatismului, trimițându-mă într'o localitate balneo-climatică. Imi răspunde: "Ar fi mai bine să vă duceți și Dv în localitatea unde se fizează domiciliul obligatoriu pentru Grupul Gârneață. Localitatea se numește Erlangen, situată lângă Nürenberg". Ii dau pe loc răspunsul: "Mă duc cu plăcere cu Dl Gârneață, însă până se hotărăște definitv această chestiune, aș dori să reiau tratamentul întrerupt acu-s patru ani".

26 Ianuarie. Mă duc din nou la prof. Gamillschegg, ca să-mi dea adresa pentru băi. La el, în birou, îl găsesc pe Viorel Trifa. Ca să nu se spună mai târziu că povestea internării la Erlangen ar fi fost născocirea mea, îi cer prof. Gamillschegg să treacă în adresa respectivă, că, după terminarea băilor, voiu fi trimis în lagărul dela Erlangen, unde va fi internat Grupul Gârneață. Profesorul îmi răspunde că încă nu s'a hotărît data plecării la Erlangen, însă, când se va decide, voiu fi ridicat și transferat direct acolo.

GUVERNUL NATIONAL - LA VIENA
1944-1945

Scos din închisoarea germană la 24 August 1944, Sima a fost trimis la cartierul general al lui Hitler. De asta s'a îngrijit Gen. Müller. Înainte, însă, ca să ajungă acolo, deja se anunţase în ziare formarea unui "guvern naţional român". Marionetele, cobaii şi paiaţele fuseseră scoase dela naftalină. Si cu toate că Hitler n'a vrut să-i facă onoarea de a-l primi în Cartierul lui din Prusia Orientală, Sima afirmă că ar fi sburat la Viena şi apoi la Budapesta cu avionul personal al Führerului.

Rostul sborului lui Sima cu avionul la Budepesta ar fi fost ca să-şi stabilească Guvernul la Arad, pe pământul Tării, însă guvernul german îşi dăduse seama că dorinţa aventurierului era irealizabilă, din care motiv l-a adus din nou la Viena. Odată ajuns acolo, îi trimise Hitler o depeşă urgentă, ne spune Sima, în care l-ar fi întrebat, fără să-şi fi dat seama de ridicol, "dacă dispune de elemente pentru a închide pasurile din Transilvania". Aici urmează jocuri de cuvinte în legatură cu strategia lui Sima şi propunerea făcută de acesta: "Pentru acest scop, am pus la dispoziţia lui Hitler pe cel mai bun om pe care îl aveam, C. Stoicănescu". Acest ultim şi nou-nouţ "Plan de acţiune" al lui Sima se pare că l-a impresionat aşa de mult pe Hitler, încât acesta "abia primit răspunsul meu a şi dispus trimiterea lui Stoicănescu [...]. La sfârşitul lui Ianuarie 1945, pregătirile erau aşa de înaintate, încât s'a hotărît întoarcerea lui în Germania, pentru a expune Führerului planul de realizarea contraloviturii. Acest plan, de o construcţie genială, depăşea cu mult însăşi misiunea cu care fusese trimis în ţară. Dacă s'ar fi realizat, armata sovietică ar fi suferit una din cele mai mari catastrofe din istoria războiului [...]. Intreg spaţiul carpato-danubian ar fi fost eliberat dintr'o singură lovitură şi, probabil, avalanşa nu s'ar fi oprit până la Nistru [...]. Bătălia

depe "Câmpiile Catalaunice", cum o numeau entuziasmați de grandioasa perspectivă, ar fi alungat pe Ruși din întreg Sud-estul european [...]. Acest plan nu s'a putut realiza din cauza unui trădător [...]. Nu pot să dau în cadrul acestui studiu toate amănuntele planului. Tin numai să precizez că planul era perfect" (19).

Cei care nu-l cunosc bine pe Sima și au citit planurile lui de acțiune, ar putea crede că se află în fața unui mare strateg militar și om politic. Trebuie să fiu clar dela inceput că Sima a pierdut toate bătăliile politice. De cele militare nu mai vorbesc, căci n'a luat parte nici măcar la manevre, pe când era simplu soldat. Cunoaștem primul "Nou Plan de Acțiune" al lui Sima, care era tot așa de 'perfect', ieșit din fantazia aceluiași Stoicănescu, și care trebuia să ducă la eliberarea Căpitanului, dar a dus la asasinarea acestuia. Dece n'a fost pus în practică acel 'plan genial'? Simplu. Aflăm că planurile se găsesc încă în mâinile lui Sima. De ce nu le-a prezentat el lui Hitler? Așteptăm să le dea în vileag, cum promite mai sus.

SALO, Italia, 1946: Dumitru Groza, Ilie Gârneață și Const. Papanace.

(19) Buletinul Comitetului Național Român, p. 45, U.S.A.

Pavel Onciu, cronicarul militar al lui Sima, ne vorbeşte de C. Stoicănescu, marele strateg. In "Ultima acţiune şi retragere" cu misiunea "fixată dela Viena" în "Regiunea Târgu Mureş —Aiud", dar "din nefericire şi această misiune a eşuat din cauza repeziciunii cu care s'a produs răsturnarea frontului [...]. La sfârşitul lunii Septembrie, Comandamentul german începe retragerea. Trebuia să ne supunem şi noi inevitabilului" ([20]).

HORIA SIMA SI NEMTII

1. "Campania de intrigi a Gen. Antonescu contra Mişcării a întâlnit la Berlin un teren favorabil" ([21]).

2. "Eu însumi am primit în noaptea de 22/23 Ianuarie 1941 un ultimatum din partea lui Hitler" ([22]).

3. "Noi eram rebelii, proscrişii cei în afară de lege, victime ale conspiraţiei lor" ([23]).

4. "Am fost scoşi dela putere cu sprijinul Hitleriştilor în 1941, pentru a poposi apoi în lagărele de concentrare germane" ([24]).

5. "Când am ajuns în Germania, la începutul lui Aprilie 1941, am avut o cruntă decepţie [...] eram prizonieri politici; orice activitate politică ne era interzisă, orice contact cu ţara, chiar cu familiile noastre. Ni s'a fixat domiciliu obligatoriu" ([25]).

6. "Ei voiau să acapareze totul şi noi eram speriaţi de intinderea pretenţiilor lor [...]. Intâlnea la noi o opoziţie hotărită la politica lor imperialistă. Iată pentru ce Germanii n'au văzut cu un ochiu favorabil victoria legionară în România" ([26]).

8. "Hitler l-a sprijinit pe Antonescu ca să ne alunge dela putere şi să se năpustească ca o fiară contra tineretului legionar, pentru a distruge şi "ultimele resturi" ale Gărzii de Fier" ([27]).

9. "După ce am ajuns la Berkenbruck, Ministerul de Externe German a început presiuni prin fel de fel de emisari oficiali, şi semioficiali ca să plec dela conducerea Legiunii" ([28]).

10. "La 2 Nov. 1941, i-am declarat [delegatului Ministerului de Externe, Franz Rademacher, n. n.], că ţin la dispoziţia Ministerului de

([20]) Mărturii despre Legiune, p. 143, 1967. ([21]) Tara şi Exilul, p. 10, 1966.
([22]) Ibidem, p. 10. ([23]) Ibidem, p. 12. ([24]) Ibidem, p. 15.
([25]) Ibidem, p. 13. ([26]) Tara şi Exilul, p. 10, 1968. ([27]) Idem, p. 2.
([28]) Tara şi Exilul, p. 15, 1972.

Externe German renunţarea mea la şefie, dacă se rezolvă concomitent chestiunea Mişcării Legionare. Condiţionam plecarea mea de la conducere de normalizarea raporturilor dintre Mişcare şi Antonescu [...]. Guvernul german trebuia să obţină mai întâiu dela Antonescu reintegrarea Mişcării în Stat şi întoarcerea legionarilor din Germania, şi dacă eu sunt o piedecă principală în calea acestei împăcări şi a reluării colaborării cu Germania, atunci să fie sigur că mă retrag" (29).

11. "Noi urmăream o Românie puternică; ei urmăreau o Românie slabă, care putea fi mai uşor integrată în sfera lor de influenţă după un război victorios" (30).

12. "Înţelegeam să fim prigoniţi de Carol şi chiar de Antonescu dar e de neconceput ca însăşi Germania Naţionalistă să ne trateze ca pe nişte duşmani" (31).

13. "Singurul interes ce-l aveau Germanii cu noi era ca, din când în când, să se servească de noi, ca de o sperietoare, când Antonescu încerca să se opună cererilor lor [...] Nu numai noi eram în prizonieratul lor, dar şi Antonescu era prizonierul lor" (32).

14. "Mai făceam constatarea că eram folosiţi ca piesă de şantaj contra lui Antonescu" (33).

15. "Pentru noi, în acel moment, nu ne erau prieteni, ci mai degrabă adversari. Noi continuam să mergem cu ei, în virtutea luptei comune contra bolşevismului dar treburile noastre finale se separau" (34).

16. "Nu aveam deloc certitudinea că sacrificiile noastre, din tară şi din Germania, serveau cauzei războiului" (35).

17. "In ţară, Antonescu dispuse arestarea preventivă a mii de legionari şi internarea lor" (36).

18. "Mussolini, la cererea lui Hitler, dispune arestarea şi predarea mea agenţilor germani care mă transportă cu avionul la Berlin" (37).

19. "După catastrofa dela 23 August, m'a însoţit [e vorba de Traian Borobaru] la Cartierul General al Führerului în Prusia Orientală şi apoi cu avionul personal al lui Hitler la Viena şi de acolo la Budapesta" (38).

Prins, însă, intr'un interview, prin 1966, a trebuit să recunoască neapărat, că a fost invitat la Cartierul Führerului din Rostenburg,

(29) Ibidem, p. 15. (30) Ibidem, p. 16. (31) Ibidem, p. 30.
(32) Ibidem, p. 18. (33) Ibidem, p. 19. (34) Ibidem, p. 16.
(35) Ibidem, p. 19. (36) Ibidem, p. 20. (37) Ibidem, p. 20.
(38) Ibidem, p. 4, 1972.

Prusia Orientală, dar că: "Am văzut pe Himmler şi pe Ribbentrop, dar nu pe Hitler" (39).

După această versiune războinică a lui Sima, nenorocirea lui Hitler ar fi fost că C. Stoicănescu, care aranjase cu Gen. Avramescu să răstoarne frontul, a căzut cu avionul şi din cauza aceasta nu au putut să stăvilească năvălirea ruşilor

Este vorba de acelaşi Hitler care, la 22 Iunie 1941, în discursul prin care anunţa declararea războiului contra Rusiei, a spus despre conducerea de atunci a Mişcării Legionare: "Capete necoapte şi confuze".

La 27 Decembrie 1942, Ciano, tocmai acesta, s'a bucurat în 'Memoriile' sale de arestarea şi trimiterea lui Sima în Germania, exprimându-se destul de plastic: "Un mascalzone di meno", pe româneşte, 'Un derbedeu mai puţin'.

Istoria îşi are cu siguranţă umorul ei negru, cătrănit.

Roma 1945: N. Seitan, N. Caranica, Gh. Ghiţea şi Nicolae Bujin.

(39) Tara şi Exilul, p. 13, 1966.

ORDINELE CAPITANULUI AU FOST TRADATE

După arestarea Căpitanului la 17 Aprilie 1938, Radu Mironovici, rămas liber, a constituit un grup de comandă cu scopul de a coordona informarea legionarilor și de a menține legăturile. Fu însă arestat în luna Iunie, urmându-i Iordache Nicoară, prof. universitar. După puține zile, căzu prins. L-a înlocuit Ion Belgea, originar din Timoc. Scurtă vreme după aceasta, fu arestat. In locul său a urmat Constantin Papanace, care, fiind arestat și el, la 25 Iulie, și eliberat după aceea, s'a retras în provincie, de unde, mai târziu, s'a refugiat în Germania. Căzuseră unul după altul și la intervale foarte scurte, parcă era un făcut, toți cei care nu s'ar fi abătut de la ordinul și gândirea lui Corneliu Zelea Codreanu.

De curând sosise la București și N. Pătrașcu. Acesta, împreună cu prietenul său, Horia Sima, ambii necunoscuți în cercurile Capitalei, s'au ocupat de legăturile cu restul Tării. Odată ajunși aceștia, arestările au încetat. Din acest moment s'a imprimat legionarilor "un duh cu totul străin Legiunii". Atitudinea fixată de Căpitan, aceea de non-violență, nu trebuia schimbată sub nici un motiv, ci observată cu atât mai mult cu cât toată ierarhia legionară se afla în mâinile dușmanilor. Evenimentele europene, cursul lor, erau în favoarea Mișcării, ceeace avea să se profileze în Martie 1939 la granița de nord a României.

Este drept că lovitura de stat dela 12 Februarie 1938, prin care Carol II asuma puteri dictatoriale, era îndreptată exclusiv contra Mișcării. Nu este mai puțin adevărat, că, dacă tactica de non-violemță a Căpitanului era ținută în seamă cu responsabilitate de toți legionarii, s'ar fi putut evita acțiunea dușmanilor, nedându-li-se nici măcar pretexte.

Din poziția sa de cronicar oficial al lui Sima, Preotul St. Pălăghiță spune:

"Horia Sima ori n'a înțeles, ori n'a vrut să înțeleaga planul tactic și strategic al Căpitanului, și asta fie de rea credință, fie, în sfâr-

şit, pentrucă el este stăpânit de un spirit romantic-revoluţionar de o exaltare bolnavă, un neastâmpăr nervos şi pripit" ([40]).

'Noul Plan de Acţiune' făurit de cei trei, dar atribuit lui Sima, prin care îl acuza pe Armand Călinescu de om al Moscovei cu instrucţiuni precise de sabotajuri şi atentate, ar fi trebuit să aibă ca rezultat, după capul lui, eliberarea Căpitanului. Acest plan a fost discutat in casa legionarului Titi Cristescu şi a fost combătut de comandantul legionar Preotul Ion Dumitrescu-Borşa, care susţinea că acest plan convine întru totul duşmanilor Mişcării şi că aceştia deabea aşteptau aţâţări pentru a trece la asasinate.

TERORISM, BOMBE, ATENTATE, INCENDII

Elemente cu aceeaşi structură ca a lui Sima, ori infiltraţi, ori fără educaţie legionară sedimentată, cum este cazul noului cronicar, Ovidiu Târlea, care spune că abea în 26 Octombrie 1938 a intrat în Mişcare, deci cu o lună înainte de asasinarea Căpitanului, sau ca "Miti Dumitrescu [...] care nu a îmbrăcat încă niciodată cămaşa verde ([41]), au fost elemente utilizate în răsbunări mărunte şi fără rost, dar foarte necesare pentru planurile duşmanilor. O bombă a fost pusă într'un teatru din Timişoara, s'a dinamitat uzina de apă din Cluj, au fost incendiate diferite întreprinderi forestiere în Bucovina şi s'a incercat a se pune foc sondelor de pe Valea Prahovei.

Autorităţile au cerut intervenţia Căpitanului. Acesta a dat o circulară la 13 Noembrie, care a apărut în facsimile în mai toate ziarele, cerându-se legionarilor linişte. Sima i-a negat valoarea, susţinând că "din închisoare nu putea da altă circulară în alţi termini". Cu această sofisticărie, Sima îşi justifică actele nebuneşti, trecând peste acelaşi conţinut semnat şi publicat de Căpitan pe când era în libertate, chiar înainte de autodizolvarea partidului 'Totul pentru Tară'.

ATENTATUL CONTRA RECTORULUI STEFANESCU - GOANGA

Sima susţinea că prin noua lui acţiune de violenţă Căpitanul ar fi putut fi eliberat. In acest scop, zice el, organizase o serie de acte,

([40]) Pălăghiţă, op. cit., p. 97.
([41]) Mărturii despre Legiune, p. 209.

atentate şi incendii ordonate şi controlate de el însuşi şi pe care le-am amintit, în parte, mai sus.

Redau cele povestite, cu mulţi ani în urmă, într'un grup la Buchenwald, de către Dumitru Tărăoiu. Câteva saptămâni înainte a fi asasinat Căpitanul, Sima vroia să-i întrebe pe legionarii din Cluj dece nu-l executaseră încă pe Stefănescu-Goangă, rectorul Universităţii, aşa cum el trimisese ordine în repetate rânduri. Tărăoiu activa independent şi paralel aşa ziselor Comandamente. Se bucura de privilegiul de a nu depinde de nimeni, în afara ierarhiei corpului din care făcea parte şi pe care-l reprezenta. Sima aflase că cineva urma să facă o călătorie în Ardeal, trecând prin Cluj. A cerut deci să-i fie prezentat, ceeace s'a petrecut, printr'un sistem de relcuri cercetăşeşti pe străzile din jurul Siguranţei Statului. "Te întâlneşti încăodată cu Macaveiu, cel ce ţine legăturile cu restul Tării şi face parte din actualul comandament. Te vei comporta aşa şi aşa", i s'a spus. La întâlnire, după ce i-a ascultat dispoziţia de transmis, Tărăoiu, de acord cu ceeace i se ceruse din parte Mamei Căpitanului, l-a întrebat pe Sima ce credea despre sensul unui asemenea act şi mai ales despre urmarea ce putea să aibă asupra vieţii celor închişi. Sima i-a răspuns că voia să-l intimideze pe Carol II, atăcându-i pe cel mai bun prieten al său, Stefănescu-Goangă, şi obţinând astfel eliberarea Căpitanului. Macaveiu i-a cerut să transmită asigurările lui că nimic rău nu se va întâmpla şi că el îşi asuma toată răspunderea. La Cluj, Tărăoiu a fost pus în legătură cu şeful legionar al Ardealului, Vereş, cu Vasile Andrei, şeful studenţimii locale, cât şi cu alte funcţii de atunci. Intâlnirea a avut loc într'o grădină. Aceştia toţi au rămas uimiţi în faţa insistenţei ce le venea dela Bucureşti. Au demonstrat că era o nebunie curată, afară de faptul că lipsea materialul uman antrenat pentru aşa ceva: "Macavei se joacă de-a revoluţia. Camaradul Andrei ştie că aşa este: extrem de periculos, pueril, o nebunie. Nu-i o acţiune politică, mai ales existând o linie de conduită stabilită de maxima autoritate în acele scrisori adresate lui Iorga şi lui Vaida-Voevod. Suntem contra". Vereş, luând cuvântul, a explicat că nu o vor face nici de data aceasta. I-a cerut apoi să se comunice lui Macaveiu decizia lor: "Nu executăm. Vom mai trimite un curier special al nostru la Bucureşti, cu toate explicaţiile". Aici se termină cele relatate de Tărăoiu.

La trei zile după atentatul săvârşit contra lui Goangă, doar grav rănit, Carol II se întorcea din vizitele întreprinse în străinătate. Trecuse pe la Londra, unde făcuse bună impresie mai ales lui Churchill care se exprimase: acesta e omul aşa cum ne trebuie! Dela Londra a

fost primit de Hitler, care i-a declarat că nu se amestecă în treburile lui. O comisiune economică germană trata cu una românească și se pare că se așteptau la niște avantaje nebănuite. Dela graniță, pe pământ unguresc, Carol II i-a cerut lui Armand Călinescu executarea ordinelor lăsate. Astfel, în noaptea de 29/30 Noembrie 1938, Căpitanul împreună cu alți 13 camarazi fură scoși din închisoarea Râmnicul Sărat, suiți într'un camion deschis,așezați pe bănci, legați cu mâinile la spate, având fiecare câte un jandarm înapoia sa. In drum spre București, când treceau prin Pădurea Tâncăbești, la un semnal cu aprindere de lanternă al maiorului de jandarmi, Roșianu (un evreu botezat, cu nume rumânizat), care voiaja într'un automobil, cei 13 subofițeri au scos funiile din buzunare și i-au strangulat. Au fost apoi ciuruiți de gloanțe, iar cadavrele transportate la Jilava. A doua zi guvernul a dat un comunicat prin care anunța că un grup de legionari ar fi încercat să-i elibereze. Tentativa n'ar fi reușit, iar Căpitanul, Nicadorii și Decemvirii ar fi căzut în această luptă. La Jilava au fost aruncați într'o groapă comună, săpată dinainte. Peste corpurile lor, ca dorință expresă ce venea prin Elena Wolff-Lupescu, Duduia de care vorbea Argetoianu în 'Memoriile' sale, a fost aruncată o imensă cantitate de acid sulfuric. Această răsbunare a metresei regale trebuia să șteargă orice urmă a trecerii lor prin această lume. După aceea, au fost acoperiți cu o enormă placă de ciment, turnată atunci peste ei.

Este urmarea acțiunii lui Sima la Cluj. Preotul Stefan Pălăghiță afirmă categoric în lucrarea sa că Sima a dat ordinul respectiv, că Vasile Andrei și-a manifestat în diferite împrejurări părerea de rău că nu a împiedecat imbecilitatea: "La două zile după acest atentat, s'a primit un alt ordin dela Sima în care revenea asupra primului său ordin" (42).

Evenimentele din 1938/1939, în legătură cu Istoria mult încercatei noastre Mișcări și cu asasinarea Căpitanului, trebuiesc definitiv lămurite.

Ne oferă Dr. Vasile Andrei în "precizarea" sa date ce coincid, în general, cu cele făcute subsemnatului și cu cele relatate de D. Tărăoiu. Este drept că precizarea sa nu are nici o introducere, si nici dată certă. Este posibil, desigur, ca lui Ghiță Costea să nu-i fi convenit, din care cauză s'o mai fi adaptat, scurtând-o. Dau extrase din acea 'precizare' publicată:

(42) St. Pălăghiță, op. cit., p. 102.

"De cele ce aveau să se întâmple pe ziua de 27 Noembrie 1938, am fost înştiinţat cu o zi înainte la vorbitor, de camaradul Aurel Lăscăianu, unul din cei doi studenţi care urmau să pedepsească a doua zi pe Stefănescu-Goangă". Vorbind despre studentul Ion Pop, al doilea executant al lui Goangă, ne spune Vasile Andrei în aceleaşi 'precizări': "studentul Ion Pop era hotârît să-l pedepsească cu mult înainte iar acţiunea lui a coincis cu dorinţa de pedepsire hotărîtă de superiorii săi şi că această dorinţă proprie nu a fost niciodată influenţată şi nici determinată de acest ordin" (43).

Apărarea este naivă. Logica nu funcţionează, ceeace justifică bănuiala că precizarea este prefăcută şi pre-făcută dar şi "prefăcută". Ordinul a existat, iar dispoziţia lui Ion Pop nu s'a văzut deloc influenţată. Dispoziţia sufletească a lui nu s'a văzut, oare, încurajată? Ordinul a pus, desigur, benzină pe spuza din vatra lui Ion Pop.

Dr. Vasile Andrei nu ne dă numele proprii al acestor superiori, fapt prin care se încearcă complicarea mai multora la acel ordin. Noi stabilim, însă, că ordinul a emanat dela o singură persoană, pe nume Horia Sima. Afirmă Vasile Andrei însuşi în *Precizarea* sa la punctul 4):

"Peste o săptămână este adus în celula noastră prof. Gh. Vereş, care mi-a afirmat, că dr. Vucu, trimis special dela Bucureşti cu ordinul ca executarea lui Goangă să nu aibă loc, ar fi ajuns prea târziu la Cluj" (44).

Că nu mai rămâne nici o îndoială de vinovăţia lui Sima, ne-o coroborează un alt fapt, povestit tot în Buchenwald de acelaşi Dumitru Tărăoiu. L-a cunoscut pe Macaveiu, pseudonimul de atunci al lui Sima, cam în aceleaşi împrejurări. Trebuia să călătorească spre Cernăuţi. Fusese trimis la Macaveiu ca acesta să-i indice un mesaju verbal pentru av. Grigoraş. Trebuia să-l întrebe, din partea lui, dece n'a dat curs ordinelor primite referitoare la incendierea pădurilor de acolo, si dece n'a trecut la executarea atentatelor indicate dela Bucureşti de către el? Tărăoiu a luat contact prin intermediul lui Radu Zus, în a cărui familie a fost găzduit chiar. Furia lui Grigoraş un om calm şi foarte aşezat, era de nedescris: "I-am trimis răspuns că nu-i necesar, nici legionăreşte. Ordinele Căpitanului sunt clare şi peste ele nu

(43) Gh. Costea, Cartea Preotului St. Pălăghiţă. O analiză şi un răspuns, p. 28. Bibl. Docum. Generaţia Nouă. Madrid, 1972.

(44) Idem, p. 29.

se poate trece". Si de data aceasta, la Bucureşti, Tărăoiu îi pusese lui Sima aceleaşi întrebări ca în cazul Goangă: care vor fi urmările, ce rost aveau agitaţiile, cum vor repercuta asupra vieţii Căpitanului? A primit acelaşi răspuns. "Nu cred că se va întâmpla nimic rău, îmi asum totală răspundere". Auzindu-le, Grigoraş a izbucnit: "Dacă-i ucis Căpitanul, ce valoare au vorbele lui Macaveiu"! Sima a utilizat după aceea curieri personali, nu de ocazie ca Tărăoiu.

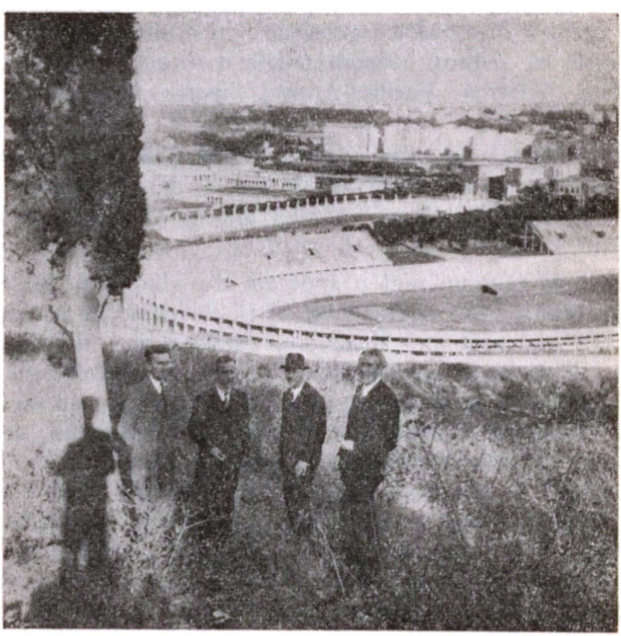

La Roma 1946 lângă Forul Mussolini: N. Arnăutu, N. Seitan, Mile Lefter şi Ilie Gârneaţă

DUPA ASASINAREA CAPITANULUI

Ne spune Sima, care nici o zi nu a stat în lagărele de concentrare carliste, că legionarii au căzut în cea mai neagră disperare [...], această credinţă se dilua, pierzându-şi punctul de sprijin exterior" [...]. Mai poate exista Legiunea? [...]. Pe destrămarea Mişcării contau duşmanii" ([45]). Sima nu spune, însă, cine i-a furnizat informaţiile descrise atât de teatral. Pentru cei care ii cunosc anturajul, nu ne este greu să-i demascăm sursele: Constantin Stoicănescu şi Octavian Roşu.

Căpitanul a creat Mişcarea în adâncime. Este drept că s'a primit o mare lovitură prin uciderea Lui, dar nici unul dintre noi nu a avut gesturi de disperare, de sfâşiere şi de prăbuşire în lagărul Vaslui, de exemplu, unde mă aflam atunci. Mişcarea s'a ridicat din toate masacrele suferite. După asasinarea Căpitanului, susţinea prof. Nae Ionescu: "Mişcarea este instrumentul unor realităţi organice şi va supravieţui".

Apelul către legionarii liberi, dat în Dec. 1938 în lagărul Vaslui, nu era un gest de capitulare, ci un act de înţelepciune. Fusese semnat de Ilie Gârneaţă, Corneliu Georgescu şi Radu Mironovici înaintea celorlalţi 315 care au urmat.

Prof. Vasile Cristescu dăduse, la 1 Decembrie 1938, un apel de linişte, care era făcut în aceiaşi termini cu cel semnat în lagărul dela Vaslui. Coincidenţa aceasta insemna lichidarea 'Noului Plan de Acţiune' simist, ceeace nu convenea, probabil, inamicilor, şi mai puţin lui Sima. Alecu Cantacuzino şi Vasile Cristescu deciseseră lichidarea fizică a lui Sima. Deaceea Vasile Cristescu a fost sacrificat prin trădarea a doi oameni co-agenţi de-ai lui Sima: Obreja ([46]) şi Victor Biriş ([47]), iar Alecu rearestat. Sima şi-a continuat "acţiunea", provocând a doua decapitare a Mişcării in frunte cu ing. Gheorge Clime.

([45]) Tara şi Exilul, p. 2, 1972.
([46]) St. Pălăghiţă, op. cit., p. 107.
([47]) Orientari, Nr. 133, p. 7, 1972.

După ieşirea din lagărul dela Vaslui, în 1939, Ilie Gârneaţă a primit vizita unui maior din Reg 25 Inf., care i-a mulţumit că, prin 'Apelul' semnat, a fost impiedecat de a fi transformat în criminal ordinar, căci batalionul său primise ordinul de a-i asasina pe toţi cei din Lagăr. In urma acelui Apel, a fost trimis din nou la Regiment (48).

Acelaşi romantic întârziat, Sima, ne spune ce a însemnat Ilie Gârneaţă pentru Mişcare în 1940:

"Prin adeziunea dela 14 Iulie (adeziune nu la persoana mea, căci nu eram atunci şef al Legiunii, ci la politica de distanţare faţă de Regele Carol) Ilie Gârneaţă a avut un moment mare în viaţa lui. Pe plan legionar, după ce fusese întemeietor al Legiunii, acum devenise un reîntemeietor al ei [...] ferise Mişcarea să cadă în compromisurile cedărilor teritoriale" (49).

Aşadar a fost iarăşi nevoie ca Ilie Gârneaţă să scoată Mişcarea, la 14 Iulie 1940, din nenorocirile şi compromisurile în care o vârîse însuşi Sima, deşi, cum o mărturiseşte, nu era atunci "şef al Legiunii", denumire ce i se va da prin decretul regal din 14 Sept.

Dar, dacă nu era, dece a acţionat ca şi când ar fi fost? In virtutea intenţiei cu care intrase în Mişcare, cu gânduri haine, împreună cu N. Pătraşcu şi C. Stoicănescu?

SIMA, BIRIS, STOICANESCU, N. PATRASCU, O. ROSU

Pătraşcu se refugiase la Berlin.

In Tara vedem acelaş careu: Sima, Biriş, Stoicănescu, Roşu, din 1938 şi până în 1941, acţionând împreună. Mărturiseşte Octavian Roşu:

"Dela ştirea asasinării Căpitanului, în lagărul Vaslui, niciodată nu am simţit aievea aş putea spune fizic, senzaţia destrămării Mişcării [...] Toţi trei: Stoicănescu, Biriş şi cu mine, ne deslănţuim atunci la contra atac, între avalanşe de argumente, într'o pledoarie ce izbucnea ca un clocot din inimile noastre, într'o logică strânsă, implacabilă, aproape un rechizitoriu. In cuvintele noastre se reflectă nu numai recunoştinţa faţă de omul care ne-a dus la splendida biruinţă dela 6 Sept., determinând renaşterea Mişcării din propia ei cenuşe" (50).

(48) St. Pălăghiţă, op. cit., p. 105.
(49) Tara şi Exilul, p. 11, 1972.
(50) Mărturii despre Legiune, p. 156.

Compoziţie de elev de gimnaziu, care a auzit că dela anul vor face şi 'Logică'. Tot acest fantezist, care după moartea Căpitanului, zice, a văzut Mişcarea destrămată, ne mai redă alte momente de isterie:

"Cu un uşier trimit un bilet lui Biriş să vină imediat. Intre timp, îl pun la curent pe Comandant cu telefonul primit. Intre Biriş şi Stoicănescu, Comandantul cu faţa crispată, mă întreabă răstit, aproape strigând: Tu eşti sigur c'ai înţeles bine ce ţi-a spus jandarmul? [...] —Au găsit cadavrul prof. Iorga asasinat cu armă de foc [...], Comandantul, Biriş, Stoicănescu se uită încremeniţi unul la altul, fără a scoate un cuvânt [...] ne punem fel de fel de întrebări. Cine a făcut-o? Din iniţiativa cui?" (51).

Aşa lucrau noile autorităţi în statul antonescian ca să ne dăm seama cine fusese vicepreşedinte, cine ajunsese să lege şi să deslege în numele Mişcării. Acest careu, doi cu funcţii înalte în stat, un vicepreşedinte de consiliu, Sima, şi un secretar general la Interne, Victor Biriş, împreună cu alţi doi parveniţi in fruntea Mişcării acţionează:

"Plecăm pe Valea Prahovei în căutarea celor doi dispăruţi [...] Coborîm în goană scările Preşedinţiei, ne urcăm în maşină şi comandantul strigă... La Ploieşti [...] De Madgearu nu se ştie încă nimic, iar, pe de altă parte, dacă nu punem mâna pe nebunii iştia, sunt în stare să săvârşească şi alte asasinate [...] Imi dau perfect de bine seama dacă nu reuşim în câteva ore să punem mâna pe autorii şi instigatorii acestor asasinate [...] se extind şi în alte judeţe, mulţi legionari crezându-se îndreptăţiţi să răzbune pe camarazii lor [...]. Comandantul nu concepea ca un legionar să se poată pune în slujba unei conspiraţii străine" (52).

Ne-a fost dat s'o auzim şi p'asta: un jandarm ce are legătură directă cu Preşedinţia Consiliului de Miniştri şi un vicepreşedinte care pleacă cu maşina în urmărirea unor presupuşi doi asasini dispăruţi. Să-l credem, oare? Deşi gura... lui nu poate grăi altceva, strigând carageleşte: "La Ploieşti"!, decât adevărul (uneori).

(51) Ibidem, p. 156.
(52) Ibidem, p. 156.

COLABORATORII LUI HORIA SIMA: 1938-1939

Ii voi trata pe fiecare în parte.

Mihai Vârfureanu

Ne spune Sima că Mihai Vârfureanu "a fost captat de inamic, devenind cel mai bun informator al poliției [...] Cum el era șeful unei subunități studențești, nu avea legătură directă cu mine" (53).

Deci Sima, într'un articol, intitulat "In Memoriam Dr. Mircea Mușetescu", face o paranteză și se desvinovățește, afirmând că n'a avut legături cu Vârfureanu, cel care a lucrat în prigoana din 1938 sub conducerea lui directă și care ajunsese la sfârșitul aceluiași an șeful studențimii legionare din București.

Tot el ne mai spune: "Felul lui Vârfureanu de a lucra dădea mai mare randament, căci el țintea cadrele superioare ale Mișcării" (54). Care erau acele cadre superioare ale Mișcării? Sima nu le numește. La fel caută să ne asigure că nici după căderea Nicoletei Nicolescu "nu s'a limpezit situația și că demascarea lui Vârfureanu a făcut-o C. Stoicănescu, "geniu combinativ" [...] și a fost o piesă măiastră a lui Stoicănescu" (55).

Noi știm dela Nicolae Popa că în beciurile Poliției, unde erau arestați Nicoleta Nicolescu și el, mai târziu a fost adus Vârfureanu. —"Daca Vârfureanu a trădat, suntem pierduți", i-a spus atunci Nicoleta. Aceasta avusese, în casa lui Nicolae Popa, două întâlniri cu Vârfureanu, în lunile mai și iunie, conversații la care el n'a luat parte, ci a așteptat afară. Ultima dată, un agent de Poliție a vrut să intre cu forța peste ei în camera unde vorbeau. Faptul i-a fost comunicat lui Vârfureanu, dar acesta nu a dat importanța cuvenită. Au plecat împreună din casa lui Nicolae Popa, iar felul prelungit de a-i săruta mâna Nicoletei la colțul străzii era semnalul că trebuia să fie arestată. Probabil că-i dăduse legătura ce-o căuta. Același agent a trecut apoi prin fața casei lui, unde în același timp alții îl arestau pe el.

Modul lui Sima de a se apăra este deadreptul demn de milă. Altfel nu se explică ușurința cu care trece peste un fapt de mare importanță, ce nu putem crede să-l fi uitat. La Berlin, împreună cu alți

(53) Ibidem, p. 249.
(54) Ibidem, p. 249.
(55) Ibidem, p. 250.

6 comandanți legionari, 4 comandanti-ajutori și doi instructori-legionari a iscălit cu mână proprie în ziua de 24 Martie 1940 un act denominat "Poziția Mișcării Legionare față de așa zisa împăcare între Garda de Fier și regimul actual din România". Se face o precizare la punctul 2): "pretextul de execuția legionarilor intransigenți era să fie găsit cu ocazia unor atentate simulate de agenți provocatori, Printre altele sunt indicii că Vârfureanu făcea parte din agenții provocatori, manevrând în acest scop o echipă din care făceau parte și câțiva legionari de bună credință" (56).

Natural că lui Sima nu-i convine să amintească ceeace semnase atunci la Berlin, fiindcă tot în acest punct 2) se trata chestia uciderii lui Armand Călinescu și consecințele dezastruoase pentru Mișcare la fel și acțiunea lui Carol II de a relua "vechiul plan de compromitere a Mișcării Legionare prin captare și umilire, după ce atâta timp a contestat însăși existența acestei Mișcări".

Ne mai povestește și Ovidiu Târlea, noul cronicar al lui Sima, confidențele ce i-au fost făcute de avocatul Vasile Florescu în legătură cu complotul organizat de Sima de "Ziua Bobotezii" 1939, și anume:

"De câtva timp sunt în contact cu Centrul. Se pregătește pedepsirea pe scară intensă a întregului guvern, în frunte cu Carol al II-lea. Suntem organizați pe echipe, fiecare în misiune specială. S'a ales deja data acțiunii: "Ziua Bobotezii". Fac parte din echipa lui Nicu Crăcea" (57).

Si, mai departe, ne spune că în Ianuarie 1939 au fost prinși câțiva dintre complotiști și anume din Grupul legionar Bănățean:

"Această știre am auzit-o mai întâi seara, la Radio, și a doua zi fu confirmată în ziare [...]. Având fixată o întâlnire [povestește el arestarea lui Bucur Stănescu] la o anumită adresă, sună și ușa îi e deschisă de un necunoscut. In interiorul camerei, alte două persoane, așezate în jurul unei mese, jucau table. Si-a dat imediat seama că a căzut în mâna agenților de poliție, dar era prea târziu. Aceeași soartă au avut-o apoi și alții, care au sosit la acea adresă" (58).

Târlea nu ne aduce la cunoștință măsurile luate de Sima și nici dacă a fost identificat trădătorul. Din câte se știe au fost uciși în ziua de 4 Ianuarie 1939, în beciurile Poliției din București, 11 bănățeni. Incă nu ne mai lămurește Târlea, dacă șeful acestui complot a clarificat vreodată cine dintre oamenii săi trimetea pe complotiști în

(56) Orientari, Nr. 96, p. 5.
(57) Marturii despre Legiune, p. 197.
(58) Idem, p. 198.

mâinile Poliţiei? Se ştie că "Planurile Complotului" erau magistral organizate de însuşi Sima. Cine, oare, îi putea împinge pe aceştia direct în capcana poliţiştilor?

Soţia Căpitanului îl informase pe Gh. Dragomir-Jilava despre o conversaţie interceptată pe unul din culoarele Prefecturii Poliţiei. Victor Biriş îi promitea acolo, lui Jean Dumitrescu, Seful Brigăzii de Spionaj, că-i va da adresa cerută.

Gh. Dragomir-Jilava trebuia să aibă o întâlnire cu H. Sima în Str. Vaselor colţ cu Stefan cel Mare, ca să stabilească de comun acord, mutarea imediată a lui Vasile Cristescu.

Ajuns la locul hotărît, nu l-a găsit pe Sima. A văzut însă un grup de trei legionari, dintre care unul era Ing. Micu, şeful Grupului Răsleţi din Bucuresti. Toţi trei erau înconjuraţi de câţiva inşi aflându-se sub stare de arest. Unul din ei a strigat: "Ascultă, Andrei, fii atent că vine încă unul". Când a trecut pe lângă Ing. Micu, acesta tocmai spunea agentului: "Ti-am dat toţi banii ce-am avut", pronunţând şi semnalul de primejdie, ca să priceapă Dragomir: "Ce faci Doctore"? Imediat Dragomir a recunoscut în cel cu căciulă ţuguiată, cu care vorbea Micu, pe Mahlenski, ce fusese cândva eliminat din Legiune, iar acum era în slujba Siguranţei. In acel moment, s'a oprit un taxi chiar lângă el. Dragomir s'a suit împreună cu o fată care îl însoţea şi au pornit-o spre centrul Capitalei. Locul la şefia corpului Răzleţi l-a preluat, imediat, av. Radu Ghenea, agent al statului Major.

Prin Prof. Virgil Mihăilescu, Dragomir a aranjat o altă intâlnire pentru a doua zi în Piaţa Berzei. S'a dus deghizat cu un palton cu guler de nutrie, un fular alb, gambetă tip Habig şi ochelari cu rame groase. Nici aici, H. Sima n'a apărut. In schimb îl aştepta acelaşi Mahlenski, care nu l-a putut recunoaşte.

In aceste zile a fost descoperit ascunzişul, cunoscut numai de Sima, al Prof. Vasile Cristescu, unde acesta a fost asasinat.

Mai târziu, în refugiu la Berlin, Dragomir l-a întrebat pe Sima dece nu s'a prezentat, primind răspunsul: "La prima întâlnire eram într'o cârciumă, de unde, pe fereastră, am văzut toată scena". —"Dar la a doua întâlnire, în Piaţa Berzei"? La aceasta însă n'a primit nici o lămurire.

Sima, care lucra cu agentul acoperit Victor Biriş şi cu Vârfureanu, se face cum că nu putea descifra această enigmă, lăsând să cadă toată vina pe fatalitate.

Despre acele împrejurări a scris şi adevăratul cronicar al lui Sima, adică Preotul Stefan Pălăghiţă:

"O altă mare vină a lui Sima era şi aceea că mare parte din elementele folosite de el erau neverificate, iar între ele mişunau şi mulţi agenţi de poliţie. Din această cauză au fost şi atâţi legionari arestaţi şi împuşcaţi. E de ajuns să amintesc că într'o vreme el încredinţase unui cunoscut agent de poliţie, numit Vârfureanu, care era în centrul pregătirilor pentru lovitura de stat plănuită, toate legăturile [...]. Ori Sima era tolerat de poliţie pentru ca prin agitaţiile sale să scoată la suprafaţă mereu în serii noi forţele vii ale Mişcării, ca astfel să poată fi arestate şi nimicite, ori avea legături directe cu Siguranţa" (59).

VICTOR BIRIS, ALT AGENT ACOPERIT

Căpitanul interzisese legionarilor orice activitate politică. Poziţia lui a fost fixată:

"Puterilor vrăjmaşe din afara hotarelor sau dinlăuntru, care-şi închipue că legionarii le pot face jocul printr'un început de răsmeriţă, le răspund că se înşeală".

Imediat, însă, apăru un personagiu sinistru, Victor Biriş, care n'a avut niciodată nimic comun cu Mişcarea Legionară. Despre această stranie persoană, Horia Sima avea să spună textual: "Victor Biriş ştia ce vrea şi pe cuvântul lui te poţi bizui până la moarte".

Sima publicase un articol (Febr., 1972), pregătindu-şi desvinovăţirea. După el, Victor Biriş ar fi fost chemat de Corneliu Codreanu ca să-l felicite pentrucă se pronunţase ostentativ la simulacrul de votare, nesecretă, a nouei Constituţii prezentată într'un fel de plebiscit (Febr. 1938), autorul ei fiind Istrate Micescu, cel care urmărea prin aceasta să justifice transformarea Statului în dictatura carlistă, aşa cum îi sugerase lui Carol II cinicul fără pereche, C. Argetoianu.

Tot cu oarecare abilitate ne vorbeşte de bunul său prieten, Octavian Roşu, amintind că i-ar fi citit *Memoriile*, inedite, de unde rezultă că el ar fi acela care l'ar fi relaţionat cu Mişcarea pe Victor Biriş, prezentându-l Căpitanului.

După spusele lui Sima, Victor Biriş "a venit la Bucuresti [in Martie, 1938] pentru a-şi pune serviciile la dispoziţia Conducerii Legionare Libere. S'a îngrijit mai întâiu de copiii părintelui Borşa,

(59) St. Pălăghiţă, op. cit., p. 99,

rămaşi fără bani, fără mijloace, lipsiţi de îngrijirea unui tată fugărit din casă în casă" (60).

Ne apare suspectă această falsă milă a lui Sima, manifestată în 1972, referitoare tocmai la omul pe care îl defăimează oricând şi oriunde.

Insă noi mai ştim că pe acest "Preot Borşa", în scurta guvernare, zisă legionară deşi decretul din 6 Sept 1940 o atribuie în întregime lui Antonescu, Sima îl arestase, procedând cu acest suflet exact ca şi regele asasin, lăsându-i copiii fără tată şi fără bani şi fără mâncare. Aflăm din declaraţiile făcute de tatăl Căpitanului, prof. Ion Zelea Codreanu, inaintea Judecătorului de Instrucţie, după 'rebeliunea' lui Sima, în 1941:

"Dela sechestrarea în aceeaşi zi şi în acelaşi loc a celor 10 camarazi care mă însoţeau şi care au fost schingiuiţi şi ameninţaţi cu moartea timp de aproape o lună de zile, dela ascdierea casei mele în noaptea de 12/13 Noembrie 1940 de o ceată numeroasă înarmată, trimisă de acelaşi ins, dela arestarea şi schingiuirea fiului meu Horia şi a ginerelui meu ing. Gh. Giugurtu în ziua de 13 Noembrie; dela arestarea în aceaşi zi a preotului Dumitrescu-Borşa" [...] (61).

Tot în legătură cu Biriş au apărut şi alte amintiri publicate, ale lui Andrei Rigea, cel care a stat aproape un sfert de secol întemniţat în special la Aiud, după acea agitaţie avortată a lui Sima în Ianuarie 1941, când Gen Antonescu şi-a însuşit prin violenţă atât toată puterea în Stat, cât şi toate răspunderile. Si din aceste date reiese că însuşi Sima este acela care l-a relaţionat pe Victor Biriş cu fruntaşii Mişcării.

Ne povesteşte Sima, cum in luna Decembrie 1938 se găsea adăpostit în casa lui Victor Biriş, în momentul când a fost arestat acela de către Jean Dumitrescu, Director General şi şef al Brigăzii I de Spionaj. Se afla "în acel timp la gazda lui, aş fi putut fi descoperit imediat [...] dar el mai cunoştea şi alte domicilii din Capitală unde stăteau ascunşi alţi membri ai Comandamentului legionar [...]. Era în luna Decembrie, după asasinarea Căpitanului. Intr'una din aceste zile, mă aflam la el şi după masă a plecat în oraş [...] poliţia i-a simţit activitatea şi legăturile cu Comandamentul Legionar şi l-a arestat [...] şi supus unui interogatoriu strâns de către faimosul Jean Dumitrescu" (62).

(60) Tara şi Exilul, p. 1-2, 1972.
(61) Orientări, p. 4, 1961.
(62) Tara şi Exilul, Nr. 3-4, Anul 8, p. 3, 1972.

Aici Sima vrea să treacă asupra lui Biriș totala răspundere a impușcării lui Vasile Cristescu.

De aceste legături nefaste ale lui Sima cu agenți acoperiți sau legături directe cu Moruzoff, aflăm anumite fapte dela Tatăl Căpitanului semnate în fața aceluiași judecător de instrucție. Prof. Codreanu și-a manifestat simpatia, la început, pentru Sima și l-a sprijinit, până când și-a dat seama că fusese mințit cu nerușinare. Sima il asigurase că: "L-am pus în siguranță pe Căpitan". După aceea, Moș Zagreb, cum toată Tara îi spunea cu dragoste, a trecut la o atitudine critică în ce privește informațiile adoptând chiar un limbaj violent:

"Apoi dela aflarea treptată a uluitoarelor știri, că el de mult se afla în strânsă legătură cu Moruzoff, omul Lupeascăi și al tuturor prigonitorilor noștri [...] a pus la cale diferite atentate în mai multe părți ale Tării în contra dispozițiilor mereu repetate ale Căpitanului de a păstra cea mai exemplară liniște. Se vede limpede că numai inspirarea lui Moruzoff putea să-l determine pe Sima să lucreze din răsputeri la omorîrea Căpitanului stârnindu-i-se pofta bolnavă și satanică de a conduce el Legiunea. In sfârșit dela aflarea treptată și prin deducție logică a faptului că el este autorul indirect, dar conștient și perseverent, al asasinării tuturor martirilor noștri legionari dela 1938 încoace. Dela toate aceste, n'au fost alte raporturi între mine și insul Sima decât raportul dela cel mai chinuit și îndurerat membru al Legiunii, la cel mai negru, mai cinic și mai satanic trădător, care a existat vreodată în lume dela Iuda Iscarioteanul încoace" ([63]).

([63]) Asasinatele dela Jilava, p. 255, Buc., 1941.

INTOARCEREA DIN INFERN (A LUI ANDREI RIGEA)

—Clubul cel Mare, Camera 353—

Un alt martor întors din Infern, e vorba de Andrei Rigea, care a trecut prin carcerele României timp de 23 de ani în şir, publică alte amănunte şi probe în lucrarea sa intitulată 'Autocritica lui Victor Biriş'. Câteva fragmente:

"Dela aşa zisul 'Club mare dela închisoarea Aiud' (camera 353). A mărturisit Victor Biriş, că, înţelegându-se cu Horia Sima s'au dus împreună la Casa Verde, unde era Căpitanul, înainte de 25 Martie 1938 [...]. Horia Sima era cunoscut de Căpitan, el fiind şeful Regionalei Banat. Aşa au ajuns şi s'au prezentat amândoi în faţa Căpitanului [...] Căpitanul l-a ascultat atent pe Biriş, s'a uitat drept la Sima şi le-a spus să meargă împreună cu ceilalţi şi să intre în pământ [...]. Aşa a luat legătura cu Părintele Dumitrescu-Borşa, prof. Vasile Cristescu şi ceilalţi. Spune că el de mult a fost agent informator al lui Gabriel Marinescu şi legătura o făcea cu Jean Dumitrescu, Director General, Seful Brigăzii I-a de spionaj. Horia Sima era agentul informator al lui Carol al II-lea şi legătura o făcea prin Moruzoff, şeful Serviciului Secret român. Amândoi cu Sima au denunţat pe prof. Vasile Cristescu unde era camuflat şi se ascundea. Astfel a fost uşor încercuit în casa sa şi împuşcat [...]. In ziua de 27 Noembrie 1940 [...] cu ocazia reînhumării osemintelor Căpitanului [...] a venit la noi în Tară [...]. Baldur von Schirach [...]. Acesta a avut o misiune specială, să ceară lui Sima pe Moruzoff ca să-l ducă în Germania [...]. Himmler îl bănuia pe Canaris că trădează [...]. Hitler, însă, invers, avea mare încredere în Canaris. Sima, cum a auzit de acest lucru şi-a dat seama că Moruzoff în faţa lui Himmler va spune, în afară de cele în legătură cu Canaris, şi de legăturile ce le are Sima cu Carol al II-lea şi cu Moruzoff însuşi. Atunci l-a chemat imediat pe Biriş, acesta, după înseşi mărturisirile sale, îi spune să for-

meze o echipă de legionari din poliție și să execute pe toți cei care erau acolo, cam 84. Victor Biriș, care se găsea în aceeași situație cu Sima, ca să nu fie descoperiți, a executat ordinul [...]. Mai întâi au cercetat toate camerele unde erau închiși Moruzoff, Gabriel Marinescu, Gen. Gherovici, Maior Milcoveanu și alți ofițeri și subofițeri. Au însemnat celulele unde trebuia să se deschidă și să-i împuște [...]. Așa au procedat după cum le spusese Victor Biriș pornind toți dintr'o dată și au împușcat pe toți, lăsând pe Vârfureanu și Macedo-Români [...]. Oamenii fiind aprinși de ură și mânie au cerut voie să se întoarcă încă odată să vadă nu cumva a rămas vreunul viu? Li s'a dat voie și acum când s'au întors a doua oară l-au împușcat pe Vârfureanu și pe Macedo-Români" (64).

După cum vedem, celula lui Vârfureanu nu fusese marcată. El ar fi fost cruțat, împreună cu acei trei aromâni, care trădaseră în Fraşari ascunzișul camaradului Costa Manganița, căsătorit cu sora lui Spiru Popescu asasinat în aceeași zi la Vaslui. Odata cu Manganița au fost executați Mișa Memu și Cola Nastu țărani din Fraşari.

Insuși Sima ne povestește, că "In toamna anului 1940, rolurile s'au inversat. Biriș era secretar general la Interne, iar Jean Dumitrescu se găsea închis în subsolul Prefecturii Poliției" (65).

Așa că Vârfureanu și Jean Dumitrescu, complicii de ieri ai lui Victor Biriș, fuseseră puși mai la adăpost. Vârfureanu n'a scăpat, dar Jean Dumitrescu a avut ocazia să-și reia serviciul, dupa 24 Ianuarie 1941, continuându-și cu mai multă vrajbă misiunea sub Gen. Antonescu. Din alte informații rezultă că, fără știrea lui Biriș. Jean Dumitrescu fusese scos din beciul Prefecturii Poliției și pedepsit, dar nu mortal. Găsit la timp, fu salvat.

Nu credem în povestea lui Victor Biriș, după care Sima i-ar fi dat ordin să execute pe cei arestați la Jilava, aceștia fiind vinovați de atâtea asasinate. Biriș a urmărit, prin acest act de eroism care nu le aparține, să atenueze ura legionarilor contra lui, în închisoarea Aiud, și a lui Sima după ce au fost identificați ca agenți ai lui Gavrilă Marinescu și ai lui Moruzoff, ceea ce nu se mai putea nega. Credem numai în cererea Germaniei de a-l avea pe Moruzoff și în panica ce i-a cuprins la gândul că urmau să fie descoperiți.

Ca și în cazul Iorga-Madgearu, Sima n'a știut nimic despre ceea ce se plănuise pentru pedepsirea asasinilor închiși la Jilava. Din infor-

(64) Orientări, Nr. 133, p. 8.
(65) Tara și Exilul, p. 4, 1972.

maţiile mele rezultă că alţii sunt autorii. Sima se simţea obligat faţă de Decretul dela 14 Sept. 1940, prin care Mihai I şi Antonescu îl numiseră şef al Mişcării. Acel "model de perfidie, prin care Sima se angaja să şteargă cu buretele suferinţele unei generaţii", scăpând de la pedepsire pe torturatori şi criminali, nu-i permitea atunci un act ca cel petrecut la Jilava, în noaptea de 27 Noembrie. In acel moment, Sima era preocupat de consolidarea şefiei, unde ajunsese prin trădări, fiind susţinut de duşmanii Mişcării Legionare.

Cum s'a sfârşit acest complice al lui Sima? Până acum au fost culese următoarele versiuni: 1) intr'un acces de căinţă, şi-ar fi pus capăt zilelor, aruncându-se sub roţile unei locomotive ce manevra în gara Mediaş; 2) legionarii, îngroziţi de blestemăţiile mărturisite, l-ar fi svârlit pe acest mişel sub roţile unui tren; 3) cea dată de dr. Ion Cârje, ca svon, după care Securitatea s'ar fi descotorosit de el împingându-l în faţa unui tren în mers la intrarea în aceeaşi gară, Mediaş. Cea mai neverosimilă este această ultimă versiune, pe care Sima o rotunjeşte. El afirmă că însuşi Ceauşescu, prin Securitate, ar fi incercat lichidarea totală a Mişcării Legionare trimiţându-l pe Victor Biriş într'o misiune specială şi anume aceea de a-l asasina pe el. Sima, în Spania, ca şi cum fără năzbâtiile lui s'ar opri istoria din mers.

CAMERA RECALCITRANTILOR —LAGARUL TURBATILOR— C. STOICANESCU

Expresiile acestea, vrând să sublinieze 'vitejie', le găsesc în cartea 'Mărturii despre Legiune 1927-1967', apărută sub conducerea 'duhului' simist la Rio de Janeiro (Brazilia).

Ne spune Sima despre Stoicănescu:

"A susţinut moralul populaţiei din lagăre [...] el s'a opus cu cea mai mare înverşunare a ieşi din lagăr pe poarta din dos, dând declaraţii umilitoare care desfiinţau moral şi politic pe semnatarii lor [...] Scăpat de a fi împuşcat în noaptea de 21/22 Sept. 1939 printr'un miracol, a ieşit din lagăr cu un prestigiu imens" (66).

După cum am văzut în altă parte, acest suspect personagiu a apărut ca agitator în lagărul Vaslui, înainte de a fi impuşcat Căpitanul, deci în Oct. 1938, când temnicierii noştri militari erau dispuşi

(66) Idem, p. 8, 1972.

să elibereze o parte din legionari, cerându-ne o declarație onorabilă al cărui conținut scurt l-am reprodus mai înainte. Nu cereau mai mult.

Cei care au fost deținuți în lagărul Vaslui între lunile Oct.-Noemvrie 1938, își aduc aminte că în camerele de la primul etaj, acest agitator, care se fixase pe o linie intransigentă, pleda pentru o poziție de rezistență. Cine era C. Stoicănescu în acel moment, ne spune tot Sima: "necunoscut în restul țării". Mărturisește apoi că Stoicănescu fusese șeful Jud. Timiș, ascunzându-ne însă faptul că fusese prezentat Căpitanului de N. Pătrașcu și de el (cum se trăgea unul pe altul acel trio funest!) și că această funcție o deținuse de puțin timp.

Aflăm de la Iovin, din aceleași 'Mărturii' fapte interesante:

"In tot lagărul eram circa 500 legionari. După asasinarea Căpitanului, rând pe rând, marea majoritate au fost obligați să dea declarații de desolidarizare de Garda de Fier. Numai 9 inși au refuzat să dea, între cari eram și eu. Imi aduc aminte numai de Stoicănescu, Iordache Nicoară, Erhan. Numele celorlalți le-am uitat. Pe noi, cei nouă, ne-au mutat în lagărul de la Miercurea Ciucului, zis "lagărul turbaților" [...] A venit însă cazul Călinescu și din echipă nu a mai rămas în viață decât eu și Tâlnaru. Restul au fost împușcați împreună cu alte multe sute de martiri ai credinței legionare" (67).

Laurian Tâlnaru s'a salvat atunci datorită unei erori administrative, el găsindu-se transferat la închisoarea din Râmnicul Sărat, iar numele fiindu-i telegrafiat greșit. Nu știm cărei circumstanțe se datorește salvarea lui Moș Vasile Iovin, căci n'o spune, iar Sima explică cruțarea vieții lui Stoicănescu nu prin funcția lui de agent, ci printr'un ... miracol!

Să deslușim însă situația de la Vaslui în Noemvrie 1938, câteva zile înainte de asasinarea Căpitanului. Numai acesta era, prin urmare, minusculul grup al 'recalcitranților', cei care întrețineau starea de conflicte și agitații așa cum convenea doar temnicierilor noștri. "Lagărul Turbaților", cum le plăcea acestora să se intituleze fălindu-se, a făcut mare rău Legiunii. Ei au apărut ca elemente de dârzenie pe plan de totală abnegație, cum e cazul lui Iordache Nicoară și Puiu Gârcineanu a căror desinteresată atitudine a servit, îndirect, de paravan pentru scopurile nemărturisite și inconfesabile ale lui Stoicănescu.

Avea s'o pună în scris altcineva, Traian Borobaru. Colonelul

(67) Mărturii despre Legiune, p. 89.

Ionescu, şef al lagărului, îl eliberează pe acesta, în 1939, fără să-i ceară semnarea acelei declaraţii. Ceva se pregătea. Sigur că nici Ionescu nu ştia de ce trebuia să facă acea excepţie, pe care Borobaru o numeşte 'simpatie', o simpatie cam la primă vedere, destul de suspectă pentru cititorul obicinuit să deslușească o intrigă literară, căci nu printr'o simplă simpatie putea Ionescu, chiar fiind Colonel, să dispună de biletele de voie pentru deţinuţii politici de sub paza sa. Datorită acelei suspecte 'simpatii', deci, Borobaru trebuia scos cu de-a sila din lagăr. Dar n-avea bani de drum, fapt de minimă importanţă, căci Colonelul avea soluţia pe buze: l-a chemat pe Stoicănescu şi i-a cerut să-i facă simpaticului său rost de bani de ducă, ceea ce s'a şi întâmplat. Alt 'miracol' de-al lui Stoicănescu, după 'credinţa' lui Sima.

Pe Stoicănescu îl vom vedea, mai târziu, prin birourile lui Ghelmegeanu, ministru de interne, în 1940. Chiar Sima ne spune cum acesta l-ar fi descoperit pe Vârfureanu, agentul care a jucat acelaş rol ca şi el. Povestea lui Sima, care nu poate fi desmințită de vreme ce personagiile amintite nu mai sunt în viaţă, este aceasta:

"Scena demascării s'a petrecut în biroul lui Ghelmegeanu şi a fost o piesă măiastră a lui Stoicănescu. Acesta s'a dus la Ghelmegeanu pentru a i se plânge că "un oarecare Vârfureanu, agent de poliţie, agită lumea contra legionarilor, punând în primejdie acţiunea de destindere. [...] Intenţionat a lăsat de o parte orice menţiune referitoare la situaţia lui Vârfureanu de student şi legionar. Cum Ghelmegeanu nu cunoştea toată lista agenţilor [...], înfuriat, a pus mâna pe telefon şi în prezenţa lui Stoicănescu a cerut explicaţii.

"E unul acolo, la voi, Vârfureanu?"

"Este, Dle Ministru, să trăiţi, comisarul Vârfureanu!"

Stoicănescu i-a comunicat îndată lui Mușetescu ceeace aflase și acesta imediat a luat măsuri de izolarea progresivă a lui Vârfureanu" (68).

Sima povesteşte toate acestea în articolul comemorativ închinat lui Mircea Mușetescu, pentru a demonstra cum Stoicănescu descoperea agenţii din Mișcare. Natural că aceste articole şi cele care au urmat după eliberarea camarazilor dela Aiud în 1964 prezintă o îndoielnică valoare documentară, deoarece în 1967, când apare cartea lui Iovin şi altele, deja se aflase că Sima fusese dat pe faţă de Victor Biriş ca agent direct al regelui asasin, Carol al II-lea.

Au trecut de atunci 34 de ani. Actul măreţ al lui Ilie Gârneaţă,

(68) Idem, p. 250.

Corneliu Georgescu, Radu Mironovici şi Mile Lefter, care împreună cu 314 legionari au lansat 'Apelul' de linişte către legionarii liberi, imediat după asasinarea Căpitanului, a însemnat schimbarea de atitudine din acea turbată, pe care o imprimase Sima de din afara Legiunii, către una înţeleaptă şi care era cea indicată de Căpitan. In felul acesta, deşi târziu, au început eliberările din lagărele de concentrare şi acţiunea de destindere cu rezultatele pe care le cunoaştem.

In ziua de 22/23 Sept. 1939 a fost ucis Armand Călinescu, unul dintre executanţii planurilor Monarhiei Hohenzollern de Sigmaringen în România. Gestul grupului Miti Dumitrescu de a ocupa Postul de Radio din Bucureşti, prin care să comunice actul, şi faptul că s'au predat autorităţilor dovedesc că existau suficiente elemente, de sacrificiu în cadrul Mişcării. Totuşi, gestul lor nu poate depăşi caracterul unei răsbunări ieftine, dar extrem de periculoase. Lăsându-l în viaţă pe sângerosul rege, acesta a organizat, chiar în acea noapte, asasinarea fruntaşilor Mişcării în toată ţara. Din închisori şi lagăre au fost ucişi: 4 comandanţi ai Bunei Vestiri, 16 comandanţi legionari, 12 comandanţi-ajutori şi 10 instructori legionari. Cifra nu este exactă, fiindcă numele celor cu grade ucişi este mult mai mare. Tot în aceeaşi noapte, regele scelerat a dat ordin ca în cele 71 de judeţe ale Tării să fie executaţi între 3 şi 7 legionari. Cadavrele acestora au fost aruncate în pieţele publice, fiind expuse văzului copiilor de şcoală, aduşi cu rândul la spectacol, şi al duşmanilor poporului nostru.

Din spitalul dela Râşnov, Braşov, au fost scoşi comandanţii Traian Cotigă şi Grigore Pihu, acesta pe targă, împreuna cu alţi legionari suferinzi, duşi în apropiere şi asasinaţi în pădure.

La Vaslui au fost executaţi 35, în văzul camarazilor din lagăr, care aşteptau să le vină şi lor rândul.

In aceeaşi noapte, 21/22 Sept., au fost ucişi 43 de legionari din lagărul Miercurea Ciucului. Cei rămaşi în lagăr auzeau sgomotul mitralierelor.

Povesteşte Preotul St. Pălăghiţă, in Revista *Pământul Strămoşesc* (Bs. Aires 1952) cum au fost schingiuiţi şi asasinaţi cei 10 Comandanţi deţinuţi în închisoarea Râmnicul Sărat în frunte cu Ing. Gh. Clime: "La vreo săptămână a explicat un plutonier ca pe Ing. Gh. Clime l-au chinuit groaznic, i-au străpuns mâinile cu baioneta, au tăiat din el bucăţi de carne şi i-au sfărmat apoi capul cu patul puştii, ca să declare că el a pus la cale omorirea lui Armand Călinescu".

In aceeaşi revistă, *Pământul Strămoşesc*, aflăm dela Petre Văli-

măreanu următoarele: "Si atunci veni prăpădul. Impuşcat Armand Călinescu, odată cu el fu ingropată toată floarea Legiunii. Considerat şi de autorităţi ca succesor al Căpitanului, inginerul Clime a fost oribil torturat să spună că el a dat ordinul de asasinare. Dar pe lângă că lucrurile stăteau tocmai pe dos, asta ar fi însemnat, în judecata guvernanţilor, oarecum legitimarea măcelului din acea zi. Străpuns barbar cu baionetele, inginerul a refuzat cu îndârjire ce ii cereau călăii. Vocea lui s'a auzit tot mai slab, şi mai slab: "asta nu... asta nu... nu..." Apoi n'a mai fost nimic: omul în care intreaga Legiune şi Căpitanul însuşi puseseră atât de mari speranţe, zăcea inert în curtea închisorii. In Spania, în luptă dreaptă ca şi pe frontul din Moldova, nu căzuse; a trebuit colaborarea strânsă a paranoismului regal, cu lipsa de caracter a "democraţilor" români şi cu uşurătatea unor zăltaţi, ca să doboare într'o singură zi, alături de vajnica figură a inginerului Clime, tot ce produsese migăloasa trudă a lui Corneliu Codreanu".

Arăt aici cum mi s'a salvat viaţa atunci. Eram la Tulcea, unde fuseserăm arestaţi cam o sută de legionari. Aparte, într'o cameră, eram izolaţi trei: Pr. Vasilian, Alexandru Calcandi şi eu. Două zile după masacrele din Tară, chestorul Baboianu ne-a invitat în biroul lui şi ne-a spus: "Aduceţi mulţumire lui Dumnezeu pentru faptul că nu aţi fost impuşcaţi. La Râmnicul Sărat au fost executaţi ing. Gh. Clime, Alex. Cantacuzino şi alţii".

Vreţi să ştiţi, poate, dece nu s'a dus la îndeplinire ordinul dela Bucureşti? Colonelul Raţă, prefect al judeţului, fusese înlocuit prin av. Serbănescu venit dela Ismail. Acesta, după primirea ordinului telegrafic de împuşcare, a convocat la Prefectură pe Maiorul de Jandarmi, Popa, pe procurorul Condrache şi pe chestorul Baboianu, ca să le comunice că el nu execută un ordin prin telegraf şi că-l aşteaptă pe cel scris. Constituţia este clară în această privinţă. S'au înţeles apoi ca toţi patru să dispară din oraş, răspunzând Bucureştiului că erau plecaţi prin Judeţ. Mai târziu, mi-a spus Maiorul Popa, că în permanenţă Bucureştiul întreba dacă se executase ordinul respectiv. După două zile au comunicat că nu s'a putut executa acel ordin, iar dela Ministerul de Interne li s'a răspuns că "bine aţi făcut". Se îngroziseră călăii înşişi.

Astfel s'a pretins că a fost răsbunat Căpitanul: prin uciderea unui depravat, cauzându-se a doua decapitare a Mişcării Legionare. In acel moment de nestăpânită furie oficială, o mare parte din cei care au fost eliberaţi din lagăre nu au putut fi găsiţi în zilele de 22/23

Sept. 1939. In felul acesta a mai fost salvată ceva din ierarhia firească a Legiunii. Elemente ca Iancu Fleşeriu, Octavian Roşu, Traian Borobaru, Constantin Stoicănescu, Ghiţă Costea, Toader Ioraş, V. Iovin, care prin agitaţiile lor au expus viaţa atâtor elemente de valoare, au fost lăsaţi să activeze.

Aşa, ca nişte turbaţi de-abinelea, s'au comportat totdeauna. Referindu-se la animalitatea acestora, Vasile Posteucă scrie comandantului-legionar Gh. Dragomir-Jilava următoarele rânduri, la 4 Februarie 1970:

[...] "Mi-aduc aminte de clipele acelea când am stat ultima dată faţă în faţă. Era în trenul care ne ducea dela Buchenwald la Viena. Erai îngrijorat că nebunii din grupul mare vor sări să-i arunce din tren pe cei din grupul mic [...] Eram decis să mai sar odată în foc. Aşa cum am sărit la Buchenwald când gealaţii lui Ilie Dumitru desfăceau securile prevăzute pentru caz de incendiu ca să sară asupra bărăcii unde eraţi voi. Am sărit ca un posedat şi am luat toporul din mâna lui Toader Ioraş (pe unde o fi? Tot aştept ca el să se regăsească" [...]

Aceşti "nebuni", cum îi caracterizează Posteucă, s'au liniştit ca mieluşeii, când si-au dat seama că cei care-ar fi fost svârliţi atunci pe ferestre, dacă ar fi încercat, erau tocmai ei.

Mai sunt încă puţine elemente care se încântă pe sine însele repetând lozinci puerile şi perimate: Miti Răsbunătorul; Revoluţia de la 3 Septembrie; Sima, eroul care din cenuşă a refăcut Mişcarea; Guvernul naţional dela Viena, etc.

Si, dintr'un anumit punct de vedere, nu fac rău, căci în felul acesta menţin întins, către ei, marele deget acuzator al Istoriei, către ei in postură de inamici interni ai Mişcării Legionare, fie din rea credinnţă, fie din tâmpenie.

ASASINAREA LUI ARMAND CALINESCU

—Crimă perfectă—

Statul Major al Armatei era planificatorul măsurilor de represalii contra Mișcării Legionare. Paza legionarilor capturați în 1938 a fost total în mâinile lor. Tot opera lor este și înscenarea procesului contra Căpitanului, care a fost judecat și condamnat de către un Consiliu de Război la 10 ani muncă silnică. Toți cei care ne găseam arestați în lagărul de la Miercurea Ciucului trebuia să fim duși la București în grupuri și condamnați. Primul grup ridicat și condamnat a fost cel cu Ing. Gh. Clime. Nu cunosc cauza ce a împiedecat ducerea la sfârșit a acestui plan. Una din cauze poate să fie și faptul că din grupul Ing. Clime, în timp ce erau transportați spre București, au evadat, sărind din tren, prof.Vasile Cristescu și Alecu Cantacuzino, în timp ce Ghiță Istrati, al treilea, n'a isbutit să-i urmeze.

Cum fac parte dintre puținii supraviețuitori ai lagărelor carliste, am pus de mult sub lupă pe actorii de atunci. Astăzi, după atâția ani, nu mai am nici o indoială că agenții acoperiți indeplineau funcțiuni duble. Insuși Sima ne vorbește de un caz, în speranța că l-am trece, din greșală, tocmai pe el cu vederea:

"Dacă este real și faptul că însuși Bormann a fost spion sovietic, atunci să nu mai avem nici un motiv să ne mirăm de strania atitudine a lui Hitler" (69).

In lagărul Miercurea Ciucului, 1938, a fost identificat ca agent acoperit Col. Lupașcu, de puțină vreme intrat în Mișcare. Legionarii au fost avertizați. Misiunea lui era pozitivă pentru Statul Major al Armatei care l-a vârit între noi. Colonelul Lupașcu este cel care mai târziu, în 1940, ca trimis al lui Carol II, i-a oferit lui Mile Lefter șase ministere și șase subsecretariate în Guvernul Giugurtu. In momentul acela, Lefter ar fi putut să parvină și să provoace într'adevăr o ruptură serioasă în Mișcare. Insă cum Lefter nu a făcut jocul lui Carol II, acesta l-a utilizat pe Sima.

(69) Bul. Com. Nat. Rom. American, p. 35, 1972.

In lagărul Vaslui, Sept. 1938, agenţii au fost introduşi cu duiumul, unii dintre ei acoperiţi cu câte o funcţie legionară, căpătată în timp ce Căpitanul trăia şi chiar cu câte un grad, cum a fost cazul lui N. Pătraşcu şi Horia Sima făcuţi comandanţi legionari pentru singurul merit de a se fi ingrijit de publicarea, în ascuns, a cărţii 'Pentru Legionari'.

Unul din agenţii de la Vaslui, un anume Vasilescu, dădea informaţii zilnice. Pe când le arunca într'un coş cu gunoi, a fost prins de camaradul Vasile Buhai. Agentul a fost eliberat, iar Buhai a fost ucis în lagăr la 21/22 Sept. 1939.

Alţii, fixaţi pe poziţia de rezistenţă, ajunseseră elementele care ţineau legătura cu temnicierii noştri fără ca legionarii să bănuiască trădare.

Pentru a nu fi acuzat de răutăţi, voiu utiliza scrierile apărute sub direcţia lui Sima şi chiar cele proprii, ale lui, şi voiu demonstra cum Statul Major al Armatei, impreună cu agenţii acoperiţi din lagăr şi cu unii legionari de bună credinţă au fost folosiţi ca să săvârşească cea mai perfectă crimă: Asasinarea lui Armand Călinescu.

Ne spune Sima, vorbind de Traian Borobaru:

"O veste sfâşietoare: moartea camaradului şi prietenului nostru T. B. [...] căci din 1939 se împleteşte strâns cu propria mea existenţă. Cu moartea lui, moare ceva din mine. [...] A fost funcţionar [de plasă, cu 4 clase primare, n.n.] la notariatul cercual. [...] In Sept. 1938, internat în lagărul Vaslui, unde s'a menţinut pe o linie de intransigenţă, alături de cele mai ilustre figuri ale rezistenţei din lagăr" ([70]).

Vasile Iovin nu-l citează printre rezistenţi. Poate că se află printre aceia pe care zice că i-a uitat. Pot să afirm, că Traian Borobaru, în ciuda articolului omagial al lui Sima, în ultimii ani îl părăsise şi el. Cred că Borobaru a fost un om cinstit dar înşelat în buna lui credinţă. Aceasta explică sincera lui expunere despre rolul ce-a jucat la asasinarea lui Armand Călinescu, cât şi represiunea sângeroasă contra conducerii Mişcării Legionare din toată ţara, represiune ce şi pe el l-a inspăimântat.

Traian Borobaru, fără să-şi dea seama, a fost actor al crimei perfect regizată de către Statul Major al Armatei prin intermediul şi complicitatea agenţilor acoperiţi.

"Voiu povesti in continuare, zice Borobaru, ce misiuni am primit

([70]) Tara şi Exilul, p. 2-3, 1972.

dela organizaţie în perioada prigoanei carliste din vara şi toamna anului 1939, cum le-am realizat şi cu ce rezultat.

"Am ieşit din lagărul dela Vaslui în Mai 1939. Când mi s'a comunicat că sunt liber şi pot părăsi lagărul n'am vrut să ies. Nu vroiam să las camarazii de suferinţă şi mai ales pe cei din camerele 9 şi 15, unde se concentrase sufletul rezistenţei. Atunci m'a chemat Colonelul Ionescu, care nu ştiu de ce prinsese oarecare simpatie pentru mine şi mi-a spus: "Pleacă acuma că nu se ştie dacă vei mai pleca vreodată". I-am răspuns că nu am bani de drum, crezând că va fi o impiedecare. Colonelul l-a chemat pe Stoicănescu şi i-a cerut lui să-mi procure banii de drum dela cei care aveau. Stoicănescu mi-a făcut rost de 900 de lei şi am plecat" ([71]).

Borobaru, om sincer, nu şi-a dat seama (sau totuşi, târziu, fapt pentru care o scrie) dece temnicierul lagărului prinsese simpatie pentru el. Nu şi-a pus niciodată întrebarea ce căuta Stoicănescu la Colonel. Acesta lăsa să plece tocmai pe unul din rezistenţa "ilustrelor figuri", cum îi califică Sima, fără să-l preocupe scrupulul unei declaraţii prealabile de desolidarizare.

In momentul când Borobaru părăsea lagărul, fusese deja pusă la cale asasinarea lui Armand Călinescu, şi vom vedea cum au lucrat militarii prin agenţii lor în Mişcare.Cel însărcinat cu împuşcarea lui Călinescu trebuia să vină dela Berlin, deci ca trimis din partea nemţilor. Sablon repetat: aşa cum uciderea lui Corneliu Zelea Codreanu, deşi decizia se luase la Londra, trebuia să vină ca din partea lui Hitler care-l primise pe Carol II la Berchtesgaden. Sosirea lui Sima şi mişcările acestuia urmau să capete aparenţă legionară.

Borobaru, abea ajuns acasă, a fost concentrat la Reg. 5 Vânători, din Timişoara. Cu toate acestea. autorităţile militare îi permiteau deplasări. Citez din mărturisirile sale:

"Pe la începutul lunii Iunie 1939 [deci la numai două săptămâni după punerea lui în libertate] mă chemă Totescu [şeful Org. Timişoara] şi îmi spune să mă pregătesc să plec în Ungaria, ca să aduc pe cineva dela Budapesta [...] Mai târziu am făcut legătura cu înapoierea lui Miti Dumitrescu în ţară [...] Se vede că se renunţase la "planul Budapesta".

([71]) Mărturii despre Legiune, p. 34.

Echipa Avocat Miti Dumitrecu, executaţi fără judecată, a fost expusă în Piaţa Elefterie din Bucureşti. Era formată din: Ovidiu Isaia, fotograf, şi studenţii: Nelu Moldovan, Marin Stănciulescu, Ion Vasiliu, fraţii Traian şi Cesar Popescu, Gh. Paraschivescu şi Ion Ionescu. →

"Pe la sfârşitul lui August 1939, mă cheamă Ion Constantin, care îndeplinea un rol important în organizaţie [I. C. aruncase o bomba în Teatrul din Timişoara], imi dă o fotografie şi-mi cere să fac un livret militar cu ordin de lăsare la vatră [...] Mi-a fost uşor să recunosc pe Comandantul Horia Sima [...] se afla de câteva zile în Timişoara [...] Pentru uşurinţa deplasării, avea nevoie de acest document. Eu lucram la Biroul Mobilizării, eram prieten cu 'majurul' şi aveam pe mână livretele şi sigilile" ([72]).

Putem înţelege acum de ce Col. Ionescu prinsese simpatie pentru Traian Borobaru. La fel, de ce a fost plasat la Biroul Mobilizării având acces la sigiliile şi livretele de lăsare la vatră. Si tot Borobaru ne lămureşte, în mod naiv, cum autorităţile fac să dispară orice urmă de complicitate a militarilor:

"Intre timp, Ion Constantin [...] care îndeplinea un rol important în organizaţie [...] a fost concentrat şi a trebuit să plece pe zonă. Zece zile după aceea am primit şi eu ordinul să plec pe zonă [...] am preferat să rămân pe loc, chiar cu riscul de a fi dat dezertor".

Trebuia, deci, să dispară orice urmă compromiţătoare şi, mai ales, să nu fie descoperit amestecul militarilor în asasinarea celui care, după ce le servise la uciderea lui Corneliu Zelea Codreanu, deţinea acum, pe lângă postul de Prim Ministru, şi pe acela de Ministru de Război. Carol cel Asasin trebuia să iasă basma curată.

Nu uită Borobaru să ne povestească mai departe şi despre rezultatul misiunii sale după asasinarea lui Armand Călinescu:

"In Timişoara au fost executaţi sumar trei legionari, între care, muncitorul Cocora. M'am dus a doua zi la locul unde au fost expuşi şi i-am văzut, cutremurându-mă de durere. Pe o tablă era scris: "Aşa vor pieri toţi asasinii trădători de Ţară". In 25 Oct. 1939, mă aflam la Kikinda [Banatul Sarbesc]. A doua zi spre ziuă, pe la 6 dimineaţa, aud o bătaie energică în geam [...] Recunosc pe Comandantul, apoi pe Boian si pe Rosu" ([73]).

Cu riscul, deci, "de a fi dat dezertor", Borobaru trecuse în Jugoslavia, unde, împreună cu Sima (care, acum, avea drumul liber spre şefie fără teamă de a fi tras la răspundere), cu Boian (omul Siguranţei) şi cu Octavian Roşu (scos şi el la timp din lagăr) a luat drumul Berlinului.

"Dar Dumnezeu vede şi va răsplăti", scrisese Căpitanul în 1938 din celula situată sub cloacele închisorii Jilava.

([72]) Idem, p. 34.
([73]) Ibidem, p. 35.

BRIGADIRUL IANCU FLEȘERIU

Tipul denumit 'brigadir', atât de plastic prins de Mitică Popa în poezia reprodusă, este noul element creat de Sima, după deformățiile lui sufletești:

"Să urmărească și spioneze pe camarazii lor [...]. Pătrașcu, șeful lor, i-a format după structura sa [...]. Ce urmăreau brigadirii? Distrugerea până și a prieteniei dintre doi legionari [...] Felul lor de luptă, în afară de spionaj, este uciderea morală prin calomnii, izolarea și minimalizarea tuturor celor ce nu le admit sistemul" (74).

La 29 Noembrie 1972, Iancu Fleșeriu, printr'o *Scrisoare* către "Orientări Legionare", iar la 6 Ianuarie 1973 printr'alta către Vasile Iasinschi, scrisori pe care le-a mai trimis unui grup de 10-12 persoane considerate de el merituoase, încearcă să-și impună punctul de vedere cu privire la conducerea Mișcării. Are și el, poate, omul lui pe care-l consideră capabil să conducă de unul singur, neadmițând o conducere plurală, colegială.

Vorbește de o lege pe care ar fi stabilit-o Căpitanul la Carmen Sylva în 1936, ca răspuns întrebării pusă de comandantul legionar Ibrăileanu, lege formulată astfel:

"Când eu nu voiu mai fi, cel mai vrednic dintre voi va lua steagul în mână și vă va conduce la biruință".

Si continuă Iancu Fleșeriu, care, în loc să stea liniștit 'pe cămașă', o dă pe brigadirește:

"Nu mai este nimeni în viață și printre noi care s'o fi auzit? Pentru ce nu le place această lege?"

Cei care l-au cunoscut pe avocatul Ibrăileanu, căruia-i ziceam prietenește Scaraba, nu cred că el ar fi pus această întrebare. In nici un caz în această formă. Si mai puțin putem crede în vorbele atribuite Căpitanului. In acea tabără de muncă au mai fost și alți legionari, mulți dintre ei încă în viață. Scena a fost descrisă și publicată de

(74) St. Pălăghiță, op. cit., p. 179.

Dumitru Tărăoiu în *Pământul Strămoşesc* (Buenos Aires, 1952). Ca să completez această descriere documentară, îi reamintesc lui Iancu Fleşeriu că el însuşi a fost, în acel moment, Ofiţer de zi pe Tabără. Faptele s'au petrecut în felul următor:

"Intr'o seară stăteam toţi cei vreo 200 de fraţi strânşi ciorchine in jurul Badiţii [e vorba de comandantul legionar Ghiţă Istrati, şeful Frăţiilor de Cruce, doctorand la Academia Comercială]. Tocmai terminase Căpitanul cartea. Ne povestea cât i-a fost de greu să aleagă titlul, dar că, în sfârşit, a dat peste ce căuta. Ii va zice, simplu, "Pentru Legionari". "Mi-era să nu mor înainte de a şti Românii ce-am vrut şi cine suntem" ne spune el. "De-acum pot şi să mor"!

"Dacă muriţi, pe noi cui ne lăsaţi, Căpitane"? întrebă Lucia T. [este vorba de Lucia Trandafir, actualmente în USA].

"Mergeţi înainte. Să nu aveţi nici o teamă. Se va găsi cineva capabil să conducă Legiunea. Legile şcoalei legionare vă vor îndruma"!

"Dar după ce-l vom cunoaşte că-i cel adevărat"? întrebă Nicoleta. "Cine ştie câţi vor avea această pretenţie"!

"Unde sunt Văcăreştenii, acolo este Legiunea. După asta să vă orientaţi", fu răspunsul Căpitanului, care a trecut la altă ordine de idei (75).

E posibil ca Iancu Fleşeriu, care era în acea zi Ofiţer de serviciu pe Tabără, să nu fi asistat la această conversaţie, să nu o fi auzit, ori să nu-i fi captat sensul? Nu i-o fi comentat-o nimeni? Căci această lege fusese fixată de Căpitan înainte de acea tabără, ea fiind implicită organizaţiei legionare. Era deci naturală şi normală.

Fleşeriu ne spune că a reţinut ceva dintr'o discuţie cu Ibrăileanu, avută în acea zi şi care coincide cu prima parte a legii Carmen Sylva. De ce a trunchiat-o? Această mutilare mă îndreptăteşte să-l bănuiesc de rea credinţă, dacă mai adaog şi felul cum il înjură pe Ilie Gârneaţă (Bădia, cum îi ziceau şi ceilalţi Văcăreşteni), chiar şi după moarte, în aceiaşi termini ca şi fostul său şef, Sima. Ambii au renunţat la tactica atacului mişelesc, întru cât necontrolabil, al şoaptelor, după ureche, aşa cum au procedat atâţia ani de-arândul. Afirmă Iancu Fleşeriu că Ilie Gârneaţă ar fi avut în 1939, în Lagărul Vaslui, "o comportare nedemnă". La fel de incorectă este şi altă acuzaţie, după care "Mironovici şi Corneliu Georgescu nu ar fi fost de acord cu Ilie Gârneaţă în lagărul Vaslui şi că s'ar fi mutat în altă cameră ca protest".

(75) Pământul Strămoşesc, op. cit., p. 132.

Uită Iancu Fleşeriu că el a aderat la Mişcarea Văcăreştenilor, că numai celor ce au fundat Legiunea le corespundea dreptul de a fixa o atitudine de acord cu circunstanţa?

Ca să priceapă, îi amintesc un fapt ce cred că nu l-a uitat, cel puţin sub aspectul tragic. Văcăreştenii au lucrat totdeauna de acord. Chiar atunci când aparenţele erau altele. Si la Viena, 1944-5, Corneliu Georgescu a continuat lângă Sima "ca să-l împiedece a face prostii", ceea ce i-a atras moartea suspectă, pe când voia să treacă în Italia, unde la sfârşitul războiului urma să se intâlnească cu Ilie Gârneaţă, asa cum se înţeleseseră.

După asasinarea Căpitanului, linia năsărâmbă a "recalcitranţilor" şi a celor "turbaţi", linie impusă de către duşmanii Mişcării prin simism, trebuia nu numai schimbată, ci şi condamnată ca antilegionară. Si cine putea s'o facă atunci şi acolo în mod valid? Singuri ei, cei care au fundat Mişcarea, aveau autoritatea morală, calitatea şi datoria să se pronunţe. Apelul celor 318 legionari semnat de către comandanţii Bunei Vestiri Ilie Gârneaţă, Corneliu Georgescu, Radu Mironovici şi Mile Lefter demonstrează dezacordul dela început cu acel pretenţios şi nebunesc "Nou Plan de Acţiune" al agitatorului Sima, individ total străin de Legiune şi de spiritul ei.

Grupul de comandă încarcerat la Buchenwald (1 Ianuarie 1943) a procedat în continuare atunci când, luând cunoştinţă de "plecarea şi renunţarea la comandă a lui Sima", a restabilit ierarhia Mişcării precizând rolul Forului Legionar şi al celor doi reprezentanţi împuterniciţi: ca şef, Vasile Iasinschi, iar ca locţiitor, Constantin Papanace.

Acestui întârziat la minte, Iancu Fleşeriu, nici măcar până azi nu i-a ajuns timpul să poată judeca cu capul lui. N'a priceput care-a fost cauza atâtor asasinate în 1938-1940, şi nici de ce s'a ajuns ca Poliţia să controleze prin Sima aproape toată Mişcarea Legionară? In această scrisoare, mai afirmă că "pentru activitatea acestuia [Sima] din anii 1938-1953 nici un legionar nu trebuie să ridice degetul acuzator [...] şi mai puţin cei care au avut funcţiuni [precizarea este necesară: se referă numai la acei legionari, o minoritate, care l-au acceptat, l-au urmat şi i-au executat ordinele din funcţiunile primite] căci cine avea îndoieli trebuia să stea deoparte [cei adevăraţi au stat deoparte, nu fiindcă aveau îndoieli, ci fiindcă luaseră poziţie în contra dementei] orice legionar trebue să acopere, răspundă şi apere actele Mişcării [de actele ei, dar nu de ale grupului Sima, inclusiv ale lui Iancu Fleşeriu] săvârşite până în Nov. 1953 [...] Aceasta este linia corectă şi ca urmare noi nu trebue să ne coborîam la nivelul în care

se bălăceşte incestuosul", mai spune el şi suntem de acord cu aceste corectări puse între paranteze drepte, căci, deşi nenorocirile au fost colective, răspunderile trebuie să cadă exclusiv pe umerii făptaşilor.

Dece, oare, fixează ca dată anul 1953? Nu cumva fiindcă abea atunci a fost în stare să se trezească şi el? Iarăşi nu ne spune de ce să acceptăm a ne declara complicii lui la asasinarea Căpitanului, când acum, după 36 de ani, avem, în sfârşit, toate dovezile de vinovăţia acestui arivist?

Urmează şi un apel la strângerea rândurilor, adresat de Iancu Fleşeriu celor zece care au primit cópii după scrisorile lui şi care fuseseră pe timpuri acoliţii lui Sima. Nu ne îndoim că Iancu Fleşeriu are motivele sale, de vreme ce obrazul încă nu i-a crăpat. El uită multe, dar a mestecat usturoiul. La Viena, Sima l-a însărcinat să se ocupe de viitoarea structură administrativă a Tării, strecurându-i în suflet imaginea unui portofoliu ministerial. Bietul Iancu Fleşeriu fura comunele dintr'un judeţ ca să le vâre într'altul. Iară când s'a despărţit de Sima, a făcut-o mânat de complicaţiile unui conflict bănesc, aşa că i-au trebuit 11 ani ca să-şi dea seama că susţinuse şi pe umerii săi paranoia unui impostor.

Incă un detaliu povestit de Preotul Stefan Pălăghiţă despre 'Complotul dela Rostock: "Torturarea lui Vasile Basarabescu a durat 30 ore. Noaptea a urinat sânge din cauza loviturilor cu piciorul ce le-a primit dela Fleşeriu" ([76]).

"Sef unic", cum propune în ultima sa scrisoare, doar un anormal, după atâtea experienţe, mai poate concepe. Numai întemeietorii de mişcări se bucură de acest privilegiu natural, iară nu conferit. După martirajul lui Corneliu Zelea Codreanu, conducerea nu mai poate fi decât colegială.

([76]) St. Pălăghiţă, op. cit., p. 205.

AGENTIE DE SPIONAJ: Horia Sima 1938-1953

M. Calciu, redactorul publicației 'Milenii' din Australia, l-a urmat mulți ani pe Sima, susținându-l în lagărul Buchenwald, la Viena, și apoi după al doilea Război Mondial. El caracterizează acțiunea lui Sima din 1938 astfel:

"Dela defetism ei trec la eroism, agresiune, intransigență. Sima, manevrând un număr de agenți etherogeni, pune în practică acțiuni violente în afara închisorilor; înlăuntrul lor, Stoicănescu și alții sunt așii intransigenței. Prin activitatea susnumiților agenți, dușmanii noștri capătă mult dorita justificare, o justificare prea șubredă, dar justificare de a măcelări mii de români [...]. In același timp agenții lui Sima prinși în flagrant delict de dezordini, atentate, încercări de asasinat și asasinate, sunt cruțați. Deasemenea instigatorii de teapa lui Stoicănescu sunt trecuți cu vederea" ([77]).

Eliberați din lagărele germane, grupul ce l-a susținut pe Sima are o primă deziluzie. Generalul SS Müller îl face pachet și il trimite în cartierul lui Adolf Hitler. Hitler însă refuză să-l primească pe Sima. Ne spune acesta că în timpul voiajului spre cartierul lui Hitler deja auzise la posturile de radio de formarea unui guvern național român. La Viena, Sima comunică brigadirilor lui și legionarilor de bună credință că de acolo a fost dus cu avionul personal al lui Hitler în Transilvania. Natural că nu comentează ce a discutat cu Hitler, la fel n'a spus nimănui cum a identificat că a zburat cu avionul personal al acestuia.

Cei ce l au susținut și nu l-au părăsit în grelele momente prin care treceam ca deținuți în închisorile germane, odată ajunși la Viena n'au mai putut să accepte ridicolul. Pentru alții au trebuit să treacă mulți ani alături de Sima spre a se convinge că nu-i altceva decât un uzurpator. Ne-a fost dat să aflăm mai târziu: "Sima semnează Gestapo-ului din Viena un act rușinos prin care își ia obligația ca România

([77]) Revista Milenii, p. 2.

să fie condusă de un Partid Național Socialist si ca Armata Română să fie numită Waffen-SS, fiind condusă de politruci germani" (78).

In legatură cu aceasta spune și Gen. Platon Chirnoagă:

"Înțelegerea [...] era ca comandantul acestei Divizii să fie un ofițer aparținand armatei germane [...] Primul comandant al Divizei a fost Col. Ludwig, care apoi a fost înlocuit cu Col. Farstenbach" (79).

Unul dintre colaboratorii lui Sima ne oferă date și îl caracterizează pe fostul lui șef în felul următor:

"In anul 1945 scrie oferte de spionaj (Crișu Axente le traduce în limba franceză) și prin anumiți interpuși le înmânează unor servicii de specialitate străină" (80).

"In anul 1949, trimite pe Ion Agrin să înmâneze o ofertă de spionaj unui maior sovietic. [...] Agentul Sima este membrul unei agenții de spionaj și face servicii oricui îi plătește. El nu poate munci ca oricare alt om sănătos și cinstit pentrucă el nu este nici una nici alta. El este slab... El este spion. El face spionaj ca să trăiască" (81).

Insuși Sima ne vorbește de anumite expediții, alcătuite de Traian Borobaru, ce, "intre anii 1950-1953, a făcut parte din grupul care a organizat expedițiile legionare spre Țară și a suferit cumplit când cei plecați, Tănase, Golea, Samoilă și ceilalți, au căzut în mâinile dușmanului" (82). Tot 'cumplit' suferise acest recidivist, pe când își privea camarazii masacrați și expuși într'o piață publică din Timișoara, în 1939.

Despre activitatea lui Sima în Europa imediat după capitulare, a scris și Pr. Pălăghiță:

"Aproape toți au intrat în serviciile de informații, bine plătite, ale Americanilor, Englejilor, Francezilor cât și ale Rușilor, prin toate birourile acestora din Europa și chiar din Țară, luând dela toți și dând tuturor informații" (83).

Vorbind legionarilor la Freiburg, între 12-18 Iulie 1958, Ilie Gârneață a făcut un amplu expozeu, asupra cazului Sima, din care extragem câteva fragmente:

"Toate străduințele lui și toate svârcolirile care costau atâta sânge sfânt legionar, s'au săvârșit cu singurul scop de a ajunge sus.

(78) Idem, p. 3.
(79) Gen. Platon Chirnoaga, op. cit., p. 331.
(80) Revista Milenii, p. 4.
(81) Idem, p. 5.
(82) Tara și Exilul, p. 5, 1972.
(83) St. Pălăghiță, op. cit., p. 321.

Dușmanii i-au cunoscut această nesăbuită ambiție dar mai ales lipsa lui de dragoste față de camarazi, lipsa de scrupule și a simțului de răspundere pe care i le-au cultivat prin oamenii cu care a fost tot timpul in contact, care l-au folosit spre a decima Mișcarea și i-au asigurat viața. Contactul lui direct cu Moruzoff, șeful serviciului B al Armatei și omul personal al Regelui Carol II lea, căruia acesta din urmă i-a pus la dispoziție sute de milioane de lei, contactul lui Moruzoff cu Stoicănescu și legăturile de prietenie Sima-Stoicănescu cu Vorobchievici, mâna dreaptă a lui Moruzoff, sunt dovezi irefutabile. Intâlnirea in 1939 a lui Sima cu Moruzoff într'un tren din suburbiile Berlinului, întâlnire confirmată de Biriș și Preotul Dumitrescu-Borșa în declarațiile sub jurământ făcute in procesele de după rebeliunea din 1941, contactul prin Stoicănescu cu Urdăreanu și apoi direct cu acesta prin intervenția lui Seicaru pledează pentru o acțiune comună. [...] Legăturile lui strânse cu acești criminali după întoarcere, activitatea de desarmare a legionarilor și posibilitățile ce i s'au oferit să se miște in cursul lunilor Mai și Iunie; intrarea lui în Guvern după cedarea în condițiile știute a Basarabiei și a Bucovinei de Nord cu o parte din Jud. Dorohoi, atunci când grupul care făceam destinderea ne jucam capul amânând ofertele lui Carol; reintrarea lui în Guvernul Giugurtu și înțelegerea lui fără știrea nimănui cu Gralul Antonescu în Sept. 1940, vădesc setea lui de parvenire cu orice chip și sprijinul ce i s'a acordat" ([84]).

Cronicarul oficial al lui Sima, St. Pălăghiță, vorbește de prima delegație legionară sosită la 28 Martie 1940 la Berlin:

"Mișcarea a fost înșelată în buna credință, pentrucă această vizită a fost aranjată în scopul unei manevre care s'a operat prin Stoicănescu, un element dubios și primejdios. Aceasta se vede și din alt fapt. Din această delegație trebuia să facă parte Mironovici și Bidianu, iar nu Stoicănescu. Numai în ultima zi a fost substituit, spre surprinderea tuturor, Bidianu prin Stoicănescu. De ce? [...] Misiunea lui Stoicănescu nu era cea oficială, ci aceea de a lua contact cu Col. Vorobchievici, atașat militar al României pe lângă Legația din Berlin și a-l pune în contact cu Sima, pentru venirea acestuia în Țară. Stoicănescu a jucat totdeauna în Legiune roluri necurate și mai ales a dus la sfărâmarea Legiunii în interior și la prăbușirea ei dela 21 Ianuarie 1941" ([85]).

([84]) Orientări, p. 14, 1972.
([85]) St. Pălăghiță, op. cit., p. 116.

'ARIPA MOALE' și 'ARIPA TARE'

'Aripa slabă' era denumit grupul de legionari dela Berkenbruck care făcea eforturi disperate să se găsească o soluție sau o destindere în Țară. Zăceau în pușcării mai mult de 60.000 de legionari, arestați după așa numita rebeliune a lui Sima din Ianuarie 1941. Unități întregi au fost delatate Poliției prin elemente ca Lică Popovici, Sadovan, ș.a. Această nenorocire se transformase în doctrină, fiind numită "prigoana pentru comandant", sau "prigoana conmandantului", avându-și chiar filosofii ei.

'Aripa tare' se numea grupul care îl sprijinea pe Sima, ca să se instaleze definitiv ca șef al Mișcării, trecându-se peste cadavrele camarazilor din închisori și cei sacrificați pe front în 'Batalioanele de Reabilitare'.

"Aripa moale, spune Sima, având în frunte pe Gârneață, nu înțelegeau termenii reali ai situației noastre [...]. Presiunea pentru îndepărtarea mea dela Conducerea Legiunii a continuat și după răspunsul ce l-am dat reprezentantului Ministerului de Externe. Nu într'o formă oficială, ci pe zeci și zeci de lovituri piezișe. Aripa Moale se făcea cu plăcere acoul acestor informații" (86).

Este clar că în Țară, după aruncarea Mișcării în ilegalitate și în timp de războiu, când fărădelegea nu poate fi controlată și orice criminal poate fi considerat erou, atât poziția nemților cât și a lui Antonescu era extrem de delicată.

Familiile legionarilor arestați făceau presiuni, iar cei care rămăseseră în legătură cu Antonescu încercau să se ajungă la o soluție pentru a obține eliberarea lor din închisori și lagăre. Aceste aranjamente se făceau cu excluderea lui Sima dela conducerea Mișcării. Sima redă, totuși, conversațiile prof. univ. Eugen Chirnoagă avute cu Gen Antonescu:

"A fost primit de câteva ori în audiență de general, care s'a arătat dispus să reia colaborarea cu Mișcarea, dacă îi găsește o echipă de oameni serioși și nu "zurbagii" pe care i-a avut până acum în guvern" (87).

Veștile ce ne soseau din Țară la Berlin erau înspăimântătoare. Nu se mai putea rezista în închisori, iar între moartea pe front, regizată

(86) Tara și Exilul, p. 17, 1972.
(87) Idem, p. 13, 1965.

de Marele Stat Major, şi închisori, legionarii preferau moartea şi de aceea cereau să fie înrolaţi în "Batalioanele de Reabilitare".

La 3 Iulie 1942, a sosit în Germania dr. Vasile Noveanu, cel care contribuise cu succes să se realizeze destinderea, în 1939/1940, şi să se obţină desfiinţarea lagărelor de la Vaslui şi Miercurea Ciucului. Situaţia de astădată era cu totul alta. Omul ce se considera 'predestinat' nu accepta poziţia comandamentului din Tară. Gen. Antonescu, care il numise pe Sima şef prin decret lege, vroia acuma depunerea lui în acelaş mod, adică tot 'legal'.

Preocupaţi de aceste dramatice veşti, s'au întâlnit la Fürstenwald, lângă Berkenbruck, Comandanţii Bunei Vestiri: Ilie Gârneaţă, Corneliu Georgescu şi Mile Lefter, împreună cu Comandanţii legionari Vasile Iasinschi, Constantin Papanace şi Horia Sima. După tot felul de argumentări, au hotărît să se ia contact cu Gen Antonescu spre realizarea destinderii. Sima a fost de acord. Mile Lefter a fost însărcinat să scrie în Tară şi să se înceapă tratativele cu un grup de legionari acceptaţi de Antonescu. Sima se arătase gata să predea conducerea Mişcării Legionare. La scurt timp după aceasta, însă, la o şedinţă, el revine asupra hotărîrii luate afirmând că este "omul predestinat", şi că pe umerii lui apasă răspunderea Mişcării Legionare", pentru care "nu înţelege să se dea la o parte" ([88]).

HORIA SIMA TORPILEAZA IMPACAREA

Mile Lefter a scris două scrisori cu acelaşi conţinut şi a încercat să le trimită pe două căi. O scrisoare trebuia să fie expediată din Rostock, unde aveau legionarii domiciliul obligatoriu, şi anume prin Stefan Popescu. Cea de a doua trebuia să ajungă la Berlin la mine. Pentru a fi sigur, mi-a trimis-o prin Lică Popovici, omul de incredere al lui Sima. Fiind întrebat dacă mi-a înmânat-o, acesta i-a răspuns dlui Lefter că "l-a întâlnit pe Sima la Berlin şi că i-a dat-o lui ca să i-o trimită lui Nicolae Arnăutu".

Nici una din aceste două scrisori ale lui Lefter nu a plecat din Germania, ambele fiind oprite de însuşi Sima. Deabea în lagărul Buchenwald, în 1943, Lefter a aflat dela Stefan Popescu ce s'a întâmplat cu scrisoarea ce trebuia trimisă în Tară: i-a fost luată de Traian Boeru,

([88]) St. Pălăghiţă, op. cit., p. 176.

spunându-i că "se urmărea o acțiune de trădare în contra Comandantului".

Această acțiune a lui Sima de a torpila orice încercare de destindere, la lumina datelor de care dispunem azi, a însemnat condamnarea pe lungă durată a celor închiși.

Insuși Sima vorbește de corectitudinea 'aripei slabe':

"Intre cele două aripi nu se produsese nici o ruptură, nici o ciocnire, nici o fisură măcar. Raporturile erau corecte și chiar bune. Deosebirile se observau când se interpretau evenimentele. Aripa moale era dispusă a lăsa lest (respectiv a mă sacrifica), fără să se întrebe ce va urma după aceea [...]. Eu condiționam renunțarea mea la conducere, de încetarea prigoanei și clarificarea problemei legionare din Tară" (89).

In ce mișcare revoluționară ar fi fost tolerate astfel de potlogării?

Când au intervenit interesele Poliției cu ordine din partea lui Himmler, așa zisa "aripă moale" a reacționat opunându-se amestecului german în viața Miscării. Datorită acestei prostii nemtesti (ori un fin joc psihologic?), Sima si-a prelungit aparenta postură de sef.

Ne spune Sima că în vara anului 1942 "sondagiile neoficiale, cum se procedează în asemenea cazuri, făcute în mijlocul nostru, n'au dus la rezultatele dorite de conducerea SS [...] izbindu-se de rezistența noastră, evident că acțiunea lui Himmler s'a impotmolit" (90).

Sima, constrâns de legionarii din Tară, de legionarii dela Rostock și de cei dela Berkenbruck, a luat decizia, la 16 Dec. 1942, să fugă din Germania în Italia, pentru a împiedeca orice acțiune viitoare in afară de persoana lui. Omul acesta a dezertat ca un ultim iresponsabil, fără știrea nimănui dintre cei cu care de 20 de luni împărțea domiciliul obligatoriu într'o țară străină și în timp de răsboiu.

Cine reprezenta 'aripa tare', ne-o destăinuie insuși Sima:

"Pe teren acționa C. Stoicănescu zi și noapte, realizând un travaliu imens, pentru a spulbera toate uneltirile puse la cale fie de Ministerul de Externe german, fie de agenții antonescieni. O luptă surdă care s'a soldat cu victoria "Aripei Tari" (91).

Numai un anormal mai poate să scrie în 1972 și la vârsta de aproape 70 de ani, considerând aceste tragedii drept victoria unai 'aripi', fie ea și 'tare'. De atunci s'au scurs 30 de ani. Rezultatele sunt

(89) Tara și Exilul, p. 17, 1972.
(90) Idem, p. 18.
(91) Ibidem, p. 17.

la vedere: 1. cei aproape o sută de mii de legionari din închisorile carliste au fost trecuți în cele antonesciene, menținuți apoi sub coaliția celor dela 23 August 1944 sub Mihai I, ultimul Hohenzollern în România, și predați apoi, după 1947, regimului comunist; cei care au putut supraviețui 23 de ani de temnițe, au fost eliberați în 1964, ca niște epave; 2. ierarhia Căpitanului nu mai are nimic comun cu Sima nici cu simismul, așa cum, în realitate, n'a avut dintru început, Acesta este saldul victoriei "aripii tari", nu îngăimările lui Sima în pragul senilității.

DESTINUL LUI SIMA SI SPIRITUL DELA DOBRINA

"Ce facem dacă vin bolşevicii peste noi"? Acestea erau preocupările Căpitanului la vârsta de 19 ani.

"Cu aceste preocupări în pădurea dela Dobrina, împreună cu alţi camrazi", au hotărit cum să-şi apere Tara, spunând mai departe:

"Părerea mea, asupra căreia au căzut şi ceilalţi de acord, era aceasta: dacă armata bolşevică va trece Nistrul şi apoi Prutul ajungând să încalce şi locurile noastre, noi să nu ne supunem, ci înarmaţi să ne retragem cu toţii în pădure. Aici să organizăm un centru de acţiune şi de rezistenţă, românească, şi prin lovituri date cu măestrie să zdruncinăm inamicul, să menţinem o stare de spirit de neplecare şi să întreţinem o scânteie de nădejde în mijlocul masei româneşti din sate şi din oraşe. Era această pădure un colţ al acelui vestit codru al Tigheciului, pe cărările căruia, în decursul istoriei Moldovei, mulţi duşmani îşi găsiseră moartea. In mijlocul acestei păduri seculare am consfinţit hotărîrea noastră prin jurământ" ([92]).

Prea des, şi unde trebuie şi unde nu trebuie, Sima vorbeşte de spiritul dela Dobrina. Am reprodus, după textul original, gândul Căpitanului care se referă la o eventuală rezistenţă, în acea conjunctură din 1919, de nesupunere şi "înarmaţi să ne retragem cu toţii în pădure". Poziţie extremă luată sub impresia grozăviilor de peste Nistru, o reacţiune ca pe vremea cnejilor, frumoasă aşa cum îi stă bine unui flăcău plin de vitalitate şi iubire de neam, la vârsta de 19 ani. Atunci. Deci nu în altă conjunctură a noastră, cu poporul dăruit într'un minut de Churchill ca posesiune rusească de 90 %, conjunctură subordonată celei europene şi încadrată în cea mondială după 1945. Ca probă că aşa este, că aceasta-i interpretarea "spiritului dela Dobrina", stă faptul că, în aceeaşi perspectivă istorică, acelaşi Corneliu Zelea Codreanu, dar la vârsta de 38 de ani, a respins idea unei rezistenţe armate convins că nu ar fi fost în stare să oprească eventualul puhoiu rusesc, bolşevic ori ba. In orice caz, nu dela Madrid, nici dela Paris

([92]) C. Z. Codreanu, Pentru Legionari, p. 9, Bucureşti, 1936.

din Bois de Boulogne, unde Sima s'a retras să lupte din așternutul camaradului Andrei Costin, pe când acesta îl ținea ascuns în casă și făcea pe salahorul cărând saci de cărbuni, ca să-l întrețină și pe el.

"Nu sunt greșelile mele, care au dus Mișcarea în situații grele, ci destinul legionar e greu și el crează mișcării situații grele. Eu nu am făcut decât să interpretez acest destin" (93).

Iată-l deci pe Sima cum se desvinovățește dând în bobi, ca să interpreteze, cu mintea lui îmbâcsită de prejudecăți, destinul legionar, din noua sa postură de paiață hitleristă la 24 August 1944. Ne spune:

"Eram cel mai primejduit. Trebuia să urcăm cu un grup de germani în munții împrejmuitori și acolo să petrecem câteva luni expuși de a fi capturați sau morți" (94).

Pentru prima dată dela apariția sa în 1938, Sima se pune în poză de luptător legendar și anume se hotărăște" să moară în munți sau să fie capturat". Dar, "spiritul dela Dobrina" nu era pentru el. Tot din scrisul său:

"In serii de 2-3-4 persoane s'a scurs tot grupul, risipindu-se în toată Germania și Austria, aceeași măsură am aplicat-o, si în ceeace privește pe Ministrii și Căpeteniile legionare [...], aceleași dispoziții legionarilor concentrați acolo [Dollersheim, n..n.] și tuturor soldaților români *care ar fi vrut să ne urmeze*" [sublinierea nn.] (95).

Sima spune că a voit să imprime "spiritul dela Dobrina", când s'au hotărît să formeze guvern la Viena și Armată Națională:

"Dacă nu m'aș fi angajat în lupta de eliberare a țării, după 23 August, viața atâtor legionari ar fi fost cruțată. Dar mai eram atunci legionari? Mai reprezentam spiritul dela Dobrina? [...] (96).

Autoacuzare și desvinovățire de școlar mediocru, interpretând ... Destinul!

Gen. Platon Chirnoagă povestește și el cum:

"Circa 100 legionari voluntari au fost parașutați pe teritoriul României pentru a transmite informații și a organiza o rezistență activă în contra amatei ruse și a regimului comunist" (97).

Nicolae Pătrașcu și acel grup de 100 de inocenți ori disperați ar fi reprezentat spiritul dela Dobrina. Ca să nu par răutăcios, fac apel tot la izvoarele oferite de Sima:

(93) Tara și Exilul, p. 35, 1972.
(94) Idem, p. 34, 1965.
(95) Ibidem, p. 33.
(96) Tara și Exilul, p. 36, 1972.
(97) Gen. Platon Chirnoagă, op. cit., p. 332.

"N. Pătrașcu a consimțit să dea o circulară prin care se recomanda legionarilor să se abțină dela acte ostile contra comuniștilor [...] In anii următori, 1946-1947, Pătrașcu este supus la puternice presiuni, chiar din sânul Mișcării, pentru a-și schimba atitudinea, revenind la linia de luptă [...] In diferite puncte ale țării apoi legionarii au continuat resistența, retrăgându-se în păduri și în munți. Pătrașcu a lăsat acestor grupe libertatea de acțiune, neamestecându-se în destinul lor. [...] La presiunea Administrației, a făcut și lepădarea de trecutul său [...] Cu inima însângerată, Pătrașcu a făcut și acest ultim gest de umilință [...] Declarațiile făcute la Aiud au fost amărăciunea vieții lui" (98).

Toate acestea, fără nici un comentariu din partea mea, le spune Sima deabea în 1969. Preotul Stefan Pălăghiță, însă, după ce fusese avansat la gradul de comandant legionar, deși n'a priceput niciodată acest act de lichelism de sus în jos, a primit din partea lui Sima imediat după aceasta, la 17 Sept. 1944, o misiune, al cărei ordin suna astfel, în forma sa scrisă:

"Comandantul Legionar Stefan Pălăghiță este însărcinat cu strângerea și organizarea întregului material documentar care interesează Istoria Mișcării Legionare [...] (ss) Horia Sima, Viena".

Urmarea acestui ordin a fost cartea pe care St. Pălăghiță a scris-o la Viena, completându-o în Italia și Argentina, unde a apărut în 1950 (decembrie). Reproduc un pasagiu în legătură cu interpretarea dată de Sima acelui "spirit dela Dobrina" formulat de Corneliu Zelea Codreanu la vârsta de 19 ani, în 1919:

"Duminică 10 Dec. 1944, s'a format noul guvern sub președinția lui H. Sima. In guvernarea din 1940 se declară alături de Germani, pentru ca în 1942 să fugă din Germania în Italia, ca să organizeze o acțiune împotriva lor. In 1944, când i se oferă perspectiva puterii, lucrează din nou cu nemții, ca imediat după terminarea războiului, să pună pe Toader Ioraș să publice o carte, în Italia, împotriva Germaniei, pentrucă așa era atunci moda și să pârască pe legionarii care au format opoziția lui la Viena, că ar fi colaborat cu Germanii. Când comuniștii au devenit puternici peste Europa, nu s'a încurcat în nici un fel de scrupul, ca să trimită pe intimul său prieten, Nicolae Pătrașcu, pe care îl numise el Secretar al Mișcării, să meargă în Tară spre a se înscrie împreună cu aderenții lui Sima în partidul comunist. Zis și făcut. Numai că după ce comunistii s'au folosit de Pătrașcu

(98) Tara și Exilul, p. 27, Aprilie 1969.

spre a scoate la suprafață elementele de credință, pentru a le extermina sau închide, l-au băgat și pe el în pușcărie. [...] Dacă acțiunea lui Pătrașcu ar fi reușit, H. Sima și ai lui s'ar fi dus de mult în Țară și ar fi adresat desigur un memoriu de loialitate Anei Paucker'' (99).

Cel care a știut să supravețuiască, sacrificând, însă, mii de vieți în jurul lui, este Sima. Destinul lui nu poate fi prea departe de al complicilor săi: *știreangul* lui Pătrașcu, unde prezența galbenilor, ce-ar fi servit de pretext ultimului său gest, are valoare simbolică; *arderea de viu* în foc, cum s'a întâmplat cu Stoicănescu la căderea avionului; ori făcut *ferfeliță* sub roțile de tren, ca Victor Biriș.

(99) St. Pălăghiță, op. cit., p. 8.

INTOARCEREA DIN INFERN (A LUI ION CARJE)

—Clubul camera 312—

Lucrarea dlui Ion Cârje, 'Intoarcerea din Infern', vol. II, Ed. Acţiunea Românească (1972), New York, tipărită în Spania prin intermediul lui Faust Brădescu şi sub îngrijirea lui O. Târlea, a ajuns pe meleagurile argentiniene deabea în Iulie 1973. Autorul, care nu a fost legionar, a cunoscut în 1953-54 şi apoi 1959-1964 viaţa din închisorile României. Credem că manuscrisul a suferit retuşeri fiindcă apără anumite elemente, ce probabil era necesar din prizma anumitor interese care ne scapă. Tendinţa, însă, este vizibilă.

Subliniez privilegiul de care s'a bucurat Cârje: inainte de a fi închis, el ceruse şi probabil că i se aprobase repatrierea sa în USA, locul său de naştere. In această calitate, de cetăţean american, s'a simţit apărat, cum era şi firesc, bucurându-se, totuşi, de un tratament privilegiat. Nu era supus aceloraşi umilinţe sau nu de acelaşi grad, ci tratat drept "Americanul". Si a mai avut un noroc, pe care dealtfel îl subliniază: experienţa sa a durat doar cinci ani, o perioadă relativ scurtă în comparaţie cu cea de 15 ori 23 de ani a celorlalţi tovarăşi ai săi de temniţe. Acest volum, mai ales, tratează tragedia Mişcării Legionare, concentrată în Aiud, şi are darul ca, impreună cu altele, ca de pildă 'Piteşti' al lui Dumitru Bacu, să completeze cartea Preotului St. Pălăghiţă.

După virajul României din 1944 (23 August), nemţii au lansat cu paraşutele pe Nicolae Pătraşcu, C. Stoicănescu, Nistor Chioreanu, Viorel Boborodea, Coniac, Vasile Hanu, Petre Gheorghe, Nicolae Giosan, Gheorghe Parpalac, Mihai Popovici, Constantin Bucur, Ion Boian (alias Cârtiţă, alias Moisescu), Ogrin, Aurel Călin, Tibi Teodorescu, Vasile Zotu, Aurel Chira, Sebastian Mocanu, Dumitru Iosif, etc.

Sima, în 1972, precizează:

"Am dat ordin echipelor care mergeau în Tară să nu facă acte de sabotaj [...], ci numai informaţii şi reorganizarea Mişcării. Pă-

trașcu, se preocupa, precumpănitor de organizarea Mișcarii iar Stoicănescu, precumpănitor cu contactele cu înaltele sfere politice și militare [...] După tragicul final al misiunii Stoicănescu, guvernul dela Viena a continuat parașutările în țară" (100).

N. Pătrașcu a procedat, în cazul că nu există altă explicație, conform doctrinei fixată de Sima în 1940, ce atunci a dat rezultate. Ne spune Sima care era noua doctrină:

"Când am căzut în mâinile guvernului, în loc să mă suprime, mi-a făcut propunerea de a colabora" (101).

Este clar, astăzi, că acea înscenare camufla funcția lui Sima de agent care reușise să provoace decapitarea Mișcării. Trebuia deci să se pună mâna pe conducerea ei, încoronarea mârșavei sale acțiuni. Prin "propunerea de colaborare", iar apoi prin decretul antonescian, Sima a fost cocoțat și impus la conducerea Mișcării, înainte ca răspunzătorii firești de soarta ei să fi avut timp de a ieși din marea confuzie lăsată de evenimentele sângeroase prin care trecuseră.

Cronicarul oficial al lui Sima, St. Pălăghiță, scrisese în 1950 despre misiunea acelora:

"Pătrașcu odată ajuns în Țară a dat un manifest, cerând legionarilor să devină membri ai partidului comunist, urmându-i exemplul. El a locuit în București la Sosea în fosta casă a lui Titulescu, având mașină la scară și fiind zilnic nelipsit din Birourile Anei Paucker [...] Ei au urmărit și au pârit Poliției numeroși români și numeroși legionari, care nu li s'au supus și despre care bănuiau ei că ar fi "contra comandantului" [...] In închisori, cadrele vechi legionare au condamnat și combătut acțiunea nefastă a lui Pătrașcu [...] Hanu, Boborodea, Călin și alți brigadiri au început în mod perfid să se infiltreze în rândurile legionarilor, care fiind de bună credință au început să le comunice unitățile de luptă. Or, cum majoritatea din aceste unități judecau rău pe Sima, s'a ajuns la denunțarea lor. [...] Astfel în toamna anului 1948 s'a produs un mare gol în rândurile legionarilor. Atunci au căzut și Bădia Mironovici, Nacu, Griza, Zeana, etc." (102).

Acțiunea de degradare a legionarilor, dela Aiud în special, este, în fond, operă simistă.

Reeducarea, acolo, a început în 1962. In acest timp se găseau la Aiud legionari deținuți de mai bine de 21 de ani, arestați încă din 1941. Ne spune Ion Cârje în lucrarea sa:

(100) Bul. Com. Naț. Rom. American, p. 44.
(101) Tara și Exilul, p. 26, Martie 1966.
(102) St. Pălăghiță, op. cit., p. 321.

"Celula ultimă, dinspre scări, Nº 312, fusese aleasă să devină sala de întruniri sau Clubul acestui sector [...] Am recunoscut pe un fost negustor din Sibiu, Dumitru Banea [...] Acum era cu faţă sbârcită, îmbătrânit, cu părul cărunt. Osătura feţei îi rămăsese tot aceeaşi şi datorită ei l-am identificat imediat. [...] După vreo două săptămâni, ne-am cunoscut cu toţii şi ne-am aflat numele acelora pe care nu-i ştiam [...] La câteva minute după ce am intrat în aşa numitul club, plutonierul Lungu a distribuit în grabă câte două ţigări celor care fumau [...] Colonelul Gh. Crăciun a intrat radios, în celulă. Părea extrem de binevoitor. S'a uitat peste noi de câteva ori, zăbovind asupra fiecăruia o clipă [...] Si-a oprit ochii asupra lui Dumitru Banea şi i s'a adresat aproape prieteneşte.

—Ascultă Mitule, bine că eşti aici să-ţi dau o veste. Ieri l-am văzut pe Nicolae (era vorba de prof. Nicolae Pătraşcu). E ceva mai bine. Incepe să se mişte. (Colonelul Gh. Crăciun era din Sibiu, unde Dumitru Banea îşi trăise cea mai mare parte a vieţii lui, originar acesta fiind din comuna Vupăr, jud. Sibiu). Făcând o pauză meditată, pe care o sublinia cu un zâmbet amestecat de subînţelesuri, adăogă şi o poantă care nu putea să-i lipsească niciodată.

—Dar să ştii, Mitule, că Nicolae se mişcă şi la minte nu numai din înţelepciune. Cel puţin aşa să te porţi şi tu ca el, ca să fiu mulţumit de tine.

Colonelul Crăciun a amplificat apoi convorbirea pe care o avusese cu Prof. Nicolae Pătraşcu şi cu avocatul Nistor Chioreanu, acesta fiind tot din Sibiu. Prin aceasta a informat asistenţa de faţă asupra contactului pe care îl ţinea cu persoanele marcante din penitenciarul Aiud şi care, într'un anumit fel, exercitau o influenţă care nu putea fi deloc neglijată asupra unei mari majorităţi dintre deţinuţii în închisori [...].

Tema cuvântării lui Crăciun a fost, de data aceasta, organizarea Clubului [...] "Aici fiecare poate vorbi tot ce doreşte. Nu se pune nici o limită în folosirea cuvintelor" [...] Aceste cuvinte ne-au înfiorat pe mulţi. Bănuiam ce se ascundea sub ele şi ne închipuiam până unde se puteau extinde limitele vocabularului [...] "Trebuie să fie desemnat cineva pentru funcţiunea de conducere a Clubului" [...] Ochii i s'au oprit asupra lui Viorel Boborodea.

—"Dumneata ai fi indicat, i-a zis Crăciun, dar, mi se pare, eşti bolnav cu capul".

—"Să trăiţi, Domnule Colonel, mă simt mult mai bine. Pe cât

mă vor ajuta puterile, voiu încerca să conduc acest Club dacă sunteți de acord".

Începând de a doua zi, ne-am întâlnit în fiecare zi, dela opt dimineața până la douăsprezece. La a treia ședință, ca din senin, Viorel Boborodea s'a anunțat că el ar dori să-și facă autobiografia în scopul de a-și fixa poziția față de administrație pentru regimul blând și privilegiat pe care i-l acordase. Nimeni, dintre noi, nu îi ceruse vreo confesiune de acest fel. Inspirația, prin urmare, se pare că pleca numai dela el (ceea ce nu era chiar adevărat).

A pătimit mult pentru crezul său politic, după cum mărturisea. Atât în România cât și în străinătate, după 1941, când a părăsit țara. A suferit persecuții, arestări, iar în lagărul din Germania, unde s'a refugiat, a îndurat umilințe și mari nedreptăți" ([108]).

Până aici, fragmentele sunt din cartea lui Ion Cârje.

Eu l-am cunoscut pe Viorel Boborodea în lagărul dela Miercurea Ciucului și apoi în cel dela Vaslui, în 1938. Era alături de Stoicănescu, opunându-se ca legionarii să dea acea declarație foarte onorabilă rezumată la o simplă propoziție: "Declar că mă abțin dela orice activitate politică".

Viorel Boborodea a fost alături de Nicolae Pătrașcu în a susține pe Sima la conducerea Mișcării și a fost printre puținii confidenți care au știut de fuga lui Sima în Italia, de care nu știau nimic Comandanții Bunei Vestiri și nici comandanții legionari ce, de peste 20 de luni, trăiau sub același acoperământ cu acesta.

Sub data de 28 Iunie 1942, St. Pălăghiță consemnează:

"Fleșeriu și Boborodea au intrat într'un dormitor și au evacuat pe Vasilescu. Dl Lt. Dragomir vorbește cu îngrijorare de noua situație [...] El spune că în cameră la Popa Virgil sunt adunați: Iosif Dumitru, Puiu Traian, Fleșeriu, Hanu, Ioraș, Găină, Chioreanu, etc. Se discută cum să se dea lovitura ca să se ia act de comandantul german că ei sunt cu Sima" ([104]).

Din nou fragmente din Cârje, dela Aiud:

"Consider că am mers tot timpul pe un drum greșit în viață până acum [continuă Boborodea]. Mă lepăd de trecutul meu [...] Consider că Mișcarea Legionară, din care am făcut parte, a fost o Mișcare cu vădit caracter subversiv, retrograd, antidemocrat, reacționar și cri-

([108]) Ion Cârja, Intoarcerea din Infern, p. 138, U.S.A., 1972.
([104]) St. Pălăghiță, op. cit., p. 235.

minal. C. Z. Codreanu, fundatorul Mișcării, a ucis. După pilda lui au ucis, apoi, zeci și zeci de tineri" [...] Lăsându-și capul în pământ, în semn de solemnă reculegere și moment de emoție, a încheiat: "Eu am început această mărturisire pe deplin conștient că fac bine. Am vrut să vă indic un drum la care și Dvoastră sper să ajungeți curând, prezentându-vă în fața noastră, pentru a vă fixa poziția față de guvern și partid". Viorel Boborodea a vorbit două sau trei zile la rând, câteva ore pe zi, până a reușit să se descopere în întregime [...] După ce Viorel Boborodea și-a terminat cuvântarea, s'a ridicat din bancă Const. Teofănescu, adjuntul său și a spus: [...] "Acolo unde am fost cu Dl. Boborodea și cu încă câțiva care sunt acum în această sală, am fost vizitați de o persoană importantă [...] această persoană ne-a vorbit de intenția regimului de a recupera oamenii închisorilor [...] Mâna care ni s'a întins stă în așteptarea mâinilor noastre" [...] Povestea acestei mâini mi-a fost dată să o mai aud de zeci de ori [...] La Club, Boborodea părea ca un nou născut [...] și de acum aștepta cu înfrigurare să apară altul pe ring, plin de ridicol, umilit, dezaprobat în taină de cei mai mulți [...] Viorel Boborodea și-a cerut permisiunea într'un mod foarte elegant de a i se accepta să pună o întrebare [...]

"Am dori să știm, dacă între noi se află cineva care dorește să-și facă autobiografia" [...] Nimeni nu a scos niciun cuvânt.

"Este cineva în această sală care ar avea vreun motiv oarecare să refuze participarea la lucrările noastre de autolămurire?"

Nimeni nu a vorbit nici de data aceasta. Si fiindcă nici în felul acesta Boborodea nu a primit vreun răspuns, a recurs la un șiretlic, pe cât de simplu pe atât de neașteptat și penibil pentru oameni. A început să ia pe fiecare la rând, în ordinea în care eram așezați pe bănci.

—"Domnule Duiliu Stere, Dvoastră înțelegeți să vă faceți fixarea poziției în fața oamenilor din Club?"

Fostul secretar al Economiei Naționale, acel căruia i s'a adresat primul, era o figură distinsă și era considerat printre leaderii macedoneni, în închisoare, alături de avocatul Dumitru Funda și acesta se bucura de stimă, în general, din partea celor mai mulți întemnițați [...] Duiliu Stere a fost surprins de întrebare și, în primele clipe, a bâlbâit câteva cuvinte incoherente, înainte de a fi reușit să dea un răspuns aproximativ evasiv:

—"Să mă mai gândesc".

Pentrucă Boborodea îl privea cu insistență, Duiliu Stere a mai adăogat, după o lungă pauză:

—''Cred că da''.

Toate răspunsurile următoare s'au dat în această formă, cu mai multă sau mai puțină rezervă și prudență [...] Răspuns negativ a fost din partea lui Puiu Chivulescu [...] și un oarecare Radu Leonte, din Sighișoara, care era cumnatul lui Duiliu Stere. Soția lui Radu Leonte era sora lui Duiliu Stere, și acesta era în închisoare cu un mandat de 15 sau 20 de ani. Duiliu Stere avea 25 ani temniță grea iar profesorul Radu Leonte era viețaș'' ([105]).

Cartea trebuie citită, nu citată. Cei care am cunoscut și alte închisori știm cum se pun problemele și înlăuntrul omului, în funcție de împrejurarea lui personală. Duiliu Stere a cântărit ce ar fi însemnat un răspuns negativ din partea lui. El și-a dat seama și din discuțiile temnicierului cu Dumitru Banea, cumnatul lui N. Pătrașcu, că acesta manevra cluburile, cât și de faptul că Viorel Boborodea îl reprezenta în acel moment. Si la Aiud, Pătrașcu a continuat ''să dea foc Mișcării''. Tot așa, Duiliu Stere era informat de felul cum au fost insultați camarazii din Germania care nu li s'au supus, fiind declarați trădători. La fel știa cum grupul de aromâni dela Rostock trebuia să fie schingiuit și declarați complotiști, agenți ai lui Antonescu. Cei care stăteau la Aiud încă din 1941, erau informați de acțiunile lui Pătrașcu, Nistor Chioreanu și Viorel Boborodea.

Bebi Toma fusese în Buchenwald. Acum se afla la Aiud. Nu-i greu de priceput în reacțiunile sale. Când colonelul Gh. Grăciun le-a comunicat că șefii au dat acele dispoziții pentru camarazii lor închiși acolo cu ei, Bebi Toma i-a răspuns că nu crede și i-a cerut să-i aducă de față: ''Să vină aici acești șefi. Să ne-o spună ei, că din cauza lor stăm aici'', consemnează Ion Cârje.

Nicolae Pătrașcu a vrut, în repetate rânduri, să dea foc intregei Mișcări, dacă i se lua o funcție de secretar. Noi, însă, fiind oameni liberi, am denunțat la timp pe acești impostori strecurați pe furiș în Miscarea legionară, impusi apoi prin decret ca s'o devieze si distrugă.

Ne spune apoi Ion Cârje parte din autobiografiile care au urmat și anume a lui Dumitru (Mitu) Banea, Ion Victor Vojen, Preotul Dumitrescu-Borșa, etc. și ne lasă la urmă, ca mai de efect, pe cea a lui N. Pătrașcu. Parcă noi n'am fi știut interpreta cuvintele lui Gh.

([105]) Ion Cârje, op. cit., p. 145.

Grăciun adresate lui Mitu Banea, cumnatul lui Pătrașcu, cuvinte reproduse mai sus:

"Dar să știi, Mitule, că Nicolae se mișcă și la minte, nu numai din înțelepciune. Cel puțin așă să te porți și tu ca el, ca să fiu mulțumit de tine" (106).

Ion Cârje mai transmite un fel de mesaj al lui Pătrașcu:

''Uneori comandanții Mișcării nu s'au păstrat la înălțimea chemării lor, folosind organizația în scopuri personale, de parvenire sau de atingere a unor interese meschine. In înfierarea de mai sus a implicat și numele lui Horia Sima, de care orice legionar trebuia să se desolidarizeze'' (107).

N. Pătrașcu se referă la imbecilli care le-au făcut jocul, ca ei să se popoațe în fruntea Mișcării. Cine altul cunoștea mai bine acele interese meschine, decât cel care delatase organizații întregi și care nu visa altceva decât cum "să dea foc Legiunii''.

Pătrașcu a trăit la Buchenwald, altă carceră unde s'a urmărit lichidarea Mișcării Legionare, fiindcă dacă destinul războiului ar fi fost altfel, acolo am fi avut cu toții aceeași soartă ca și camarazii dela Aiud. Sfaturile lui Nicolae Pătrașcu, să ne desolidarizăm de Sima, au ajuns prea târziu, căci aproape toți comandanții Căpitanului l-au dezavuat din 1938 și continuă să-l combată. Pătrașcu, mâna dreaptă a lui Sima și Stoicănescu, acest trio nefast infiltrat în Legiune, este responsabil de pierderea a mii de vieți legionare căzute încă de pe vremea regimului carlist, de suferințele pricinuite sutelor de mii de familii legionare cât și de compromiterea Mișcării.

Gestul lui de a se spânzura (și-a ales modul cel mai adecvat de sinucidere, acela al trădătorului) este ultimul lui discurs ce ne-a transmis, un gest de mărturisire și de alarmă în a-l denunța pe Sima ca pe Iuda Iscarioteanul.

(106) Idem, p. 343.
(107) Ibidem, p. 343.

PREOTUL STEFAN PALAGHITA

Părerile lui Sima despre Preotul Pălăghiță, abea în 1972, iscălind cu pseudonimul de Ghiță Costea, vin la spartul târgului: "Deci suntem perfect îndreptățiți să punem la punct pe impostorul Pălăghiță [...] Pe BIRE îl doare că am dat pe față colaborarea Pălăghiță-Leibovici RPR" (108).

Preotul Stefan Pălăghiță era un năsdrăvan și vroia să îndeplinească ordinul scris ce i-a dat Sima la Viena, în 1944, acela de strângerea materialului pentru o Istorie a Mișcării Legionare. El știa, în împrejurările de după terminarea războiului, că numai pe canalul evreiesc se putea lua contact în acel moment cu Tara, fiindcă pe ei conta în acele situații partidul comunist. Prin Leibovici, portarul unui edificiu din Buenos Aires (deci nu din RPR) și prin Willy Abramovici din Afula, Israel, Preotul a luat legătura cu Tara și în felul acesta a avut informații proaspete despre manevrele simiste pe care le publică în 1950 și pe care, în parte, le-am reprodus în cursul acestei lucrări.

Părerile lui Sima, așadară, subliniază o nouă fază de infantilism degenerat în senilitate.

St. Pălăghiță rămâne o figură legendară, un preot haiduc de tipul lui Popa Sapcă, în lupta lui contra nedreptăților ce ne copleșeau Tara. Cine l-a cunoscut, știe că era un om integru, acest fiu de țăran din Carpații Pădurоși, om de o înaltă cultură, cu doctoratul în Teologie luat la Strasbourg. Extrag dintr'o scrisoare, trimisă la 8 Nov. 1949 Directorului ziarului simist din Bs. Aires, Curentul Românesc, următoarele: "In vinele mele curge sânge nobil de răzeș dela Borzesti si mă ocup în această țară cu creșterea vitelor, așa precum se ocupă 80 % din populație în frunte cu președinții ei, îndeletnicire pe care au avut-o voevozii și neamul nostru.

Sunt mândru că nu cerșesc nimănui, că nu lingușesc pe nimeni, și sunt domn ca totdeauna.

Din câștigul muncii mele susțin Biserica Ortodoxă Română din Bs. Aires și Buletinul ei".

(108) Tara și Exilul, p. 29, 1973.

Pentru lupta lui dârză în apărarea poporului muncitor și suferind, el a început să cunoască închisorile României încă din 1925, deci înainte de înființarea 'Legiunii Arhanghelul Mihail'. Apariția Mișcării, în 1927, având la bază ca grup inițial cinci tineri, cu un program de luptă axat pe necesitatea unui nou tip de om și de societate, l-a atras și pe el. Din acest moment, persecuțiile contra lui s'au accentuat pe măsura în care Mișcarea Legionară se dezvolta. A fost deținut în anii 1936, 1937, 1938, 1943-1944: lagărele carliste, Mânăstirea Tismana, Miercurea Ciucului, Vaslui; a cunoscut regimul temnițelor antonesciene, trecând prin toate închisorile totdeauna în lanțuri. Si numai întâmplarea a făcut ca să nu cadă asasinat ca atâția alți preoți camarazi de-ai săi.

A luptat pe front contra Rușilor, în 1941-1942, fiind confesorul Diviziei de Gardă Regală. Intors de pe front, și-a reluat oficiul la Parohia din Pantelimon, dar nu a uitat că în închisoarea de la Tg. Ocna se găseau întemnițați camarazi din parohia sa, bolnavi de tuberculoză pulmonară și că era interzis să fie tratați cu medicamente. A făcut rost de două siringi și de un pachet cu fiole de calciu. Faptul, după noile legiuiri antonesciene, a fost încadrat în "asociere cu cei din închisori". Arestat, pentru aceasta, la 14 August 1942, fu condamnat la 3 ani închisoare și târît cu duba din temniță în temniță, ajungând la 15 Ianuarie 1944 la închisoarea din Suceava. Acolo a găsit un grup de 150 legionari, care ispășeau pedepsele în urma conflictului cu Antonescu, cel instalat la putere prin complicitatea lui Sima. Aici, Pălăghiță și-a pus întrebarea dece această injustiție contra generației legionare și cine purta răspunderea? Cum s'a ajuns la denumirea de Stat Național Legionar și cine anume din Mișcare a accep tat ca Gen. Antonescu să fie numit șeful acelui Regim hibrid la care Legiunea nu a participat nici voit și nici total? Care era și este vinovăția lui Sima? Acest fel de întrebări și de răspunsuri le găsim în cartea Preotului, St. Pălăghiță, intitulată: "Garda de Fier —Spre învierea României', unde ne arată deasemenea cum temnicierii aveau ordin să predea Rușilor pe toți legionarii, dar că o unitate germană în retragere i-a eliberat.

In felul acesta a ajuns la Viena, în 1944. Primele lui contacte aici le-a luat cu Sima. Intâmplător m'am întâlnit cu el chiar în acele prime zile. Ne-am reamintit de lagărele dela Ciuc și Vaslui și, punându-l la curent cu cele întâmplate în Germania, mi-a cerut adresa lui Ilie Gârneață.

Iată ce ne spune Sima despre Preotul Pălăghiță în 1972:

"De câte ori am avut discuţie cu el, eram desolat de incapacitatea lui de a distinge esenţialul de secundar. Un astfel de om permanent chinuit de confuzii, uşor poate deveni unealta unor indivizi fără scrupule sau jucăria în mâna duşmanilor Mişcării" ([109]).

Natural că dacă luăm de adevărate povestirile lui Octavian Rosu despre Moş Chiriţă, publicate în aceeaşi broşura ([110]), părerile lui Sima ar părea verosimile. Cine însă l-a cunoscut pe acest Preot, ori i-a citit cartea, ştie că era integru, asa cum sunt ţăranii noştri, şi că nu-l putea impresiona sofistica lui Sima.

In 1944, Sima avea alte păreri despre Preotul Pălăghiţă. Când l-a văzut la Viena, s'a năpustit asupra lui ca să-i cumpere sufletul, avansându-l direct la gradul de 'comandant legionar' şi introducându-l imediat în grupul său de comandă format din 13 inşi, aproape toţi avansaţi la grade inexistente. Preotul nu putea fi momit, nici dus cu una ori mai multe avansări, fiindcă el identificase pe marele vinovat al tragediei din Mişcare. Problemele care i le punea Pălăghiţă erau grave, iar Sima îşi dădea seama că Preotul trebuia câştigat cu orice risc, pentru a nu cădea în nucleul legionar al lui Gârneaţă. Acesta, care cunoştea bine atât pe Sima cât şi pe Pălăghiţă, a acceptat şi a îmbrăţişat punctele susţinute, cu scopul de a-l convinge că nu se putea colabora cu Sima, care, plin de îngâmfare, era preocupat numai de propria-i persoană, şi nu de viitorul Mişcării Legionare. Sima se trudea ca să-l câştige pe Pălăghiţă şi îi dădea diferite însărcinări administrative, în cadrul aşa zisului guvern dela Viena. Pălăghiţă se afla deci în mijlocul întâmplărilor, cu acces direct la sursele de informaţie.

O ultimă încercare de a-l cumpăra pe Preotul Pălăghiţă a făcut-o Sima la 17 Septembrie 1944, când i-a acordat marea onoare de a scrie Istoria Mişcării Legionare, al cărei ordin scris l-am reprodus mai înainte. "Nu-i vina mea, va spune el mai târziu, dacă această carte n'a fost pe placul lui Sima. Adevărul nu mi-a permis să dau întâmplărilor sensul ce-i convenea lui".

Preotul St. Pălăghiţă, din 1938 şi până în 1944, n'a făcut decât să se chinuie prin închisorile şi lagărele din România. Oferindu-i Sima arhiva lui, în parte secretă, Pălăghiţă a găsit material care i-a întărit convingerea despre marii vinovaţi, ceeace a desvoltat mai ales în capitolul intitulat:

([109]) Gh. Costea, op. cit., p. 22.
([110]) Idem, p. 44-46.

"Cele trei demenţe: Carol II, Horia Sima şi Ion Antonescu" ([111]).

In 1972, Sima se arată dezolat de incapacitatea lui şi-l declară "impostorul Pălăghiţă". Dece, însă, tocmai în 1972? Căci urmează o întrebare a oricărui om cu bun simţ şi minte întreagă: Dece Sima l-a avansat în 1944 şi dece i-a încredinţat misunea de a scrie 'Istoria Mişcării Legionare'?

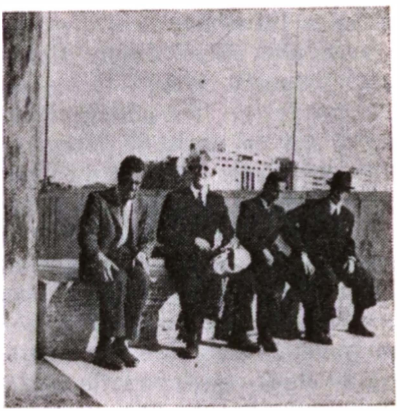

La Roma 1946: Preot St. Pălăghiţă, Ilie Gârneaţă, N. Seitan, Mile Lefter.

Preotului St. Pălăghiţă, Sima ii răspunde cu mare întârziere: după 22 de ani şi la 20 de ani după moarte, printr'o schiloadă apărare atât pentru el însuşi cât şi pentru camarazii aspru judecaţi de Pălăghiţă. Stângace şi inocentă ii este pledoaria, când se referă la aşa zisul 'complot dela Rostock'. Pe acceaşi sforţare de a se salva agăţându-se până şi de un paiu, se plasează ieftina lui întrebare: Dece Gârneaţă şi în prezent Vasile Iasinschi nu se desolidarizează de această lucrare? Sima continuă să viseze, ca o biată vrabie.

Intr'un punct ii dăm dreptate: Răspunderea totală o are Preotul, căci el a executat ordinul lui Sima, la acea dată şeful său. Si a facut-o conştiincios.

Ca o obligaţie morală faţă de acest luptător, care a fost Stefan Pălăghiţă, redau gândul lui despre Legiune în contrast cu portretul pe care acesta i l-a schiţat lui Sima în 1950 sub forma scrisă:

([111]) St. Pălăghiţă, op. cit., p. 105.

"Căpitanul rămâne capul nevăzut al Mișcării Legionare.

Legiunea ar fi fost și azi unită, dacă [el, Horia Sima] nu apărea ca cea mai mare nenorocire pentru ea: un păgân, un întunecat, un ambițios, un arivist, un uzurpator care. în interesul lui personal, a jucat rolul lui Iuda pentru Cristos [...] Sima a vărsat cel mai mult sânge legionar cu o ușurință și un cinism care te înspăimântă [...] a pierdut toate bătăliile și aceasta cu jertfe omenești colosale.

Fapt cert este că toate agitațiile lui Sima au corespuns perfect planurilor ticăloase ale dușmanilor Miscării.

[...] Mic la trup și la suflet, surd la propriu și la figurat, anemic fizicește și foarte debil, dacă nu chiar mort spiritualicește a fost și va rămâne totdeauna omul agitațiilor puerile, neserioase și negative [...]

El nu este decât un instigator din umbră, care arată legionarilor obiective false, îi trimite la moarte, iar el cu ai săi, contrar exemplelor marilor șefi, se ascunde.

A adus ruina în Mișcarea Legionară, semănând pretutindeni morminte și pervertind sufletele legionare până la satanizare. El s'a făcut vinovat de călcarea liniei legionare, pentru interesul său personal, prin mijloace infame. De aceea lepădați-vă de Sima 'eroul' interesului personal și capul mișeilor, fiindcă așaporuncește Căpitanul:

"De aceea, iubiți camarazi, de acum și până când va fi viață legionară, să știți că unde veți vedea apărând, fie in sufletul vreunui luptător, fie în propriul vostru suflet, rânjetul acestui interes personal, acolo a încetat de a mai exista Legiunea" ([112]).

Sfârșitul primului Volum

([112]) Idem, p. 342-346.

ANEXA

CUM A FOST PRIMITA ULTIMA MEA LUCRARE

Doresc ca acei Români de inimă care mi-au trimis anticipat sprijinul lor pilduitor şi pe care-i menţionez la pp. 189-190, să ştie că încrederea ce mi-au acordat-o, unii fără a mă cunoaşte personal, n'a fost dezisă, ci în mod corect folosită ca o armă civilizată spre binele poporului nostru. Ii rog, deci, să se simtă mândri şi solidari cu succesul obţinut împreună, ceeace subliniez prin această *Ancră*.

Cartea "DOUZE INVASIONS RUSSES EN ROUMANIE", Ed. Cuget Românesc, Bs. Aires 1956, în 8º, 190 pp. a fost trimisă în toate ţările lumii, tuturor Conducătorilor de State, Primilor Miniştri, Ministerelor de Externe, Nunţilor Papali, marilor bărbaţi politici, Bibliotecilor Naţionale, organelor de presă scrisă ori radiotelevizată. Numai la ziare şi reviste am expediat 57 de exemplare în USA, 12 în Israel, 7 în Anglia, 27 în Germania Occidentală, 24 în Italia etc.

Aproape toţi mi-au răspuns în mod personal ori prin Secretariatele oficiale. Spicuesc cîteva fragmente ce demonstrează răsunetul avut şi contribuţia noastră, a Românilor din exil, la schimbările spre bine, presionând pe Ruşi să-şi scoată trupele din România.

Prof. Univ. Ion PROTOPOPESCU - 23 Oct. 1956 Madrid: Stimate Domnule Arnăutu, Alaltăeri, Duminică 21 Oct. - mi-a fost înmânat la biserică volumul "Douze invasions russes en Rumanie" cu dedicaţia datată 29 Iulie în Bs. Aires. Auzisem de apariţia lui însă nu avusesem prilejul să-l citesc. Acuma vă şi felicit pentru opera pe care lucrarea Dvoastră o reprezintă întru lămurirea lumii care abia ne cunoştea din vaga reminiscenţă de geografie didactică.

Desigur, istoria sbuciumată a neamului nostru, sângeroasele lui jertfe ca să apere Apusul (la adăpostul de piepturi moldovalache îşi putea creia o civilizaţie proprie şi ridica, în linişte, mândrele catedrale cu care se făleşte astăzi), această sbuciumată istorie trebuia să le fie înfăţişată ca să-şi dea seama că noi nu ne-am trădat niciodată *rostul* pentru care Dumnezeu ne-a aşezat "în calea tuturor răutăţilor".

Acum le rămâne lor sarcina de a înţelege că "fără o Românie puternică, Europa e fără apărare" —cum scria în memoriul de la Berlin Ion Brătianu acum o sută de ani. Si să nu mai facă preţ de târg din sufletele noastre şi din existenţa ei.

De bună seamă vor trebui de înfrânt încă multe adversităţi ale

"forţelor oculte" care vor să pună mâna pe stăpânirea lumii şi care socotesc pământul ţarii noastre *adevăratul* "pământ al făgăduinţii".

Dumnezeu să ne ajute şi să ne învrednicească să înţelegem datoria noastră aşa cum ai înţeles-o Dumneata şi nu cum fac cei care ne otrăvesc cu politica lor mioapă şi meschină. Cu frăţeşti întru Cristos şi Românitate salutări. Prof. Ion Protopopescu.

Prof. Univ. GRIGORE NANDRIS - 6 Ian. 1956 - Londra: Stimate Domnule Arnăutu, mi-a sosit şi cartea ce ai bine voit a-mi trimite. Stiam din presă despre lucrarea Dtale şi evident o aşteptam cu interes. Mă bucur de orice manifestare românească si cu atât mai mult apreciez munca Dtale şi te felicit. Cum ai văzut în Pro-Basarabia, fără să ştim unul de altul, lucram pe aceeaşi linie şi rezultatul e în fond acelaş. Ceea ce am dat în prefaţa la Pro-Basarabia e numai scheletul unui studiu pentru care am aglomerat mult material. Ceeace mă interesa pe mine în primul rând nu era partea diplomatică a acelor invazii, deşi am cules toate tratatele, şi—nu stiu dacă ai văzut în articolele din "America" (Basarabia victimă a imperialismelor europene)—m'am amestecat şi în intrigile diplomaţei; am cules însă mărturii contemporane din rapoarte de presă etc. despre suferinţa ţărilor noastre sub aceste invazii barbare.

Se poate ca materialul să nu fie utilizat decât în conferinţe la radio, articole de presă, dar el e foarte interesant şi cutremurător de tragic.

Din nenorocire apusenii, în deosebi Englezi, nu trăiesc în istorie. Pe ei nu-i interesează ziua de ieri (căci ea îi condamnă pe ei însişi!) Pentru ei are valoare ziua de azi, şi interesul *lor* economic. Dacă ai şti cât de puţin cetesc ei din toată literatura istorică, ai rămânea foarte deprimat. Inadevăr sânt foarte încărcat cu lucru, dar sper că în viitor voi găsi răgaz să-ţi trimit câteva adrese. Nu e târziu. Cu aleasă stimă. G. Nandriş.

GRIGORE GAFENCU - 30 Iunie 1956 - Paris: Dragă Domnule Arnăutu, Ai să fii mirat că primeşti abea acum un răspuns, la cartea pe care mi-ai trimis-o la începutul anului.

Iţi voi mărturisi că în vâltoarea celor ce am de cetit, de scris şi de făcut, am făcut greşala să n'o citesc decât abea acum. Cu atât mai multă sinceritate îţi pot spune că am luat cunoştinţă de ea cu multă plăcere şi mult interes. Idea ca şi cuprinsul lucrării sunt excelente, şi te felicit pentru valoroasa contribuţie pe care ai adus-o astfel literaturei noastre de luptă şi de justă informare a străinătăţii. Cu

toţii ne vom putea folosi în străduinţele noastre de cele ce amintesti în cartea Dtale, nu numai cu multă pătrundere şi pe temeiul unei documentaţii desăvârşite, dar şi într'o formă aleasă, care te îndeamnă să urmăreşti cetirea cu interes până la capăt.

Incă odată, te felicit, şi te rog să primeşti încredinţarea sentimentelor mele cele mai bune. Grigore Gafencu.

General V. PETIN, anciene Chef D'Etat-major du General BERTHLOT - 5 Juin 1956 - HAIRONVILLE (MEUSE) Monsieur, Excusez-moi de repondre si tardivement à l'envoi du livre que vous m'avez si aimablement adressé [...] et je vous felicite de cette oeuvre qui a exigé de votre part un formidable travail de documentacion [...]

Ces Roumains, nous les avons vus à l'oevre à nos côtés, en 1916/18, fiers, braves, fidèles. Ils ont partagé nos joies, puis nos deuils. Soyez sûrs que nous ne vous oublierons pas. Je sais que vous n'en doutez pas, et je ne puis que souscrire pleinement aux quatre dernières lignes de votre ouvrage. [...]

ANTON CRIHAN 13 Oct. 1956 Washington: Dragă Domnule Arnăutu [...]. "Ti-am citit şi eu cartea şi îţi spun sincer, o găsesc mai presus de orice laude. Partea finală dela p. 175-183, mai ales, e cea mai bună execuţie a politicei ruseşti, faţă de cei ce au avut nenorocul să le fie vecini, din câte am citit. Meriţi, de asemenea, cele mai vii felicitări, pentru energia cu care lupţi, pentru a-ţi răspândi cartea în cercuri cât mai largi şi mai cu seamă printre străini, care ar putea să ne fie de ajutor.

H. JEOFFROY, Prof. în Roma şi superiorul Căminului Studenţilor Teologi Francezi, Via Palestro 26. Le 6 Août, 1956.

"Bien cher Monsieur et Ami,

J'ai reçu en son temps votre bel ouvrage et j'ai voulu le lire avant de vous en dire ma pensée. Ce livre est éloquent, instructif et manifest en tout son la force et la vigueur patriotique du peuple roumain que rien n'a jamais abattu et qui a su conserver au milieu des pires traverses son energie vitale. Je di que le livre est éloquent non grâce aux ressources de l'art oratoire mais grâce aux sources de l'histoire dont il fait un usage véridique, objectif, claire. Mais dépourvu de tout aspect inutile. Eloquent aussi par l'impression qu'il laisse à l'âme du lecteur et qui convainc celui-ci que la Roumanie, elle est appelée a jouer un rôle de premier plan par sa civilisation supérieure.

Roumain, romain. L'adage est significatif.

Je souhaite q'un jour, ce livre d'histoire puisse devenire livre de classe et livre indispensable en toute bibliothèque qui se respecte''. [...]

Prof. Marcel FONTAINE - 28 Avril 1956 Paris: Monsieur "Je me permets d'ajouter a mes remerciements toutes mes felicitations aussi bien pour l'idee que vous avez eue de faire une telle publication que pour la façon dont vous l'avez menée a bien tant pour le fond que pour la forme. J'ai combattu avec vos soldats dans votre pays en 1917-18; j'y vu la trahison et les contre-coups de la revolution bolchevique j'y ai vecu ensuite trente ans; j'y ai enfin été temoin de la dernière invasion et de l'occupation russe jusqu'en 1949''. [...] Urmează fragmente din cele 4 pagini cetite la RADIODIFFUSION-TELEVISION FRANCAISE Chronique de Dimanche - 1856 1956 ''Un livre oportune - 10 Iunie 1956 de Marcel FONTAINE:'' ...In 1856, sub nume românești încă obscure, dar devenite de atunci încoace celebre, apăreau în vitrinele librăriilor pariziene volume sau broșuri purtând titlurile următoare: ''Memoire pour servire à l'histoare de la Roumanie'', ''L'Autriche, la Turquie et la Moldo-Valachie''... Astăzi patrioții români în exil publică broșuri sau cărți ce pledează cauza țării lor, nu numai la Paris, dar de asemeni în toată Europa și în cele două Americi. Astfel, la sfârșitul lui 1955, Asociația "Pro Basarabia'' răspândea în publicul occidental o broșură sprijinită pe hărți, a cărei copertă anunța cuprinsul cu aceste cuvinte "Drepturile națiunii române asupra Basarabiei și Bucovinei [...] Sub semnatura Prof. Grigore Nandriș [...] un cuvânt înainte rezuma în 4 mari pagini substanțiale istoria celor 12 invazii rusești în România.

''Abia această broșură publicată în limba franceză la Paris, incepuse să-și facă drum în public, când la celălalt cap al lumii, la Bs. Aires, apărea tot în limba Franceză și asupra aceleași teme, un volum de aproape 200 de pagini mari care ar putea fi numit ''cartea centenarului Congresului dela Paris'', deoarece tocmai la începutul lui 1956 ea a fost răspândită pe cele două continente [...]

FUNDATIA REGALA UNIVERSITATEA CAROL I. 12 Aprilie 1956 - Paris: Stimate Domnule Arnăutu. Vă mulțumim călduros pentru interesanta lucrare [...] Incercarea de a înfățisa lumii libere —într'o limbă de circulație mondială— seria invaziilor rusești și a ocupațiilor ce le-au însoțit, este o operă deosebit de utilă. Astăzi, acest capitol dureros este și mai necesar să fie cunoscut.'' [...]

LOUIS MARIN, Anciene Ministre, 18 Mai 1956: Cher Monsieur

et Ami, Votre livre est, en toute sincerité, un livre étonnant et extraordinairement utile a la connaisance de l'histoire de la Roumanie. Je vous en felicite chaleureusement [...]''

J. PAUL - BONCOUR - 13 Juin 1956: Cher Monsieur, Vous ai-je remerci de l'envoi de votre livre et de l'amicale dedicace que vous y avez ajoutée [...] Je l'emportairai pour le lire a loisir, s'agissant de votre cher Pays avec lequel j'ai eu des liens si particuliers. Bien à vous.''

"LE MARQUIS D'OMERSSON - Ambassadeur de France a bien reçu le livre 'Invassiones russes en Roumanie', que M. Arnautu eu l'amabilité de lui envoyer. Il l'a lu avec grand interêt, admirant la serieuse documentation de l'auteur, et l'amour qu'il porte a sa Patrie. Le Marquis D'Ommersson garde à la Roumanie un fidel souvenir. Il remercie M. Arnautu de son fort interessant envoi. Omersson''.

CHRISTIAN PINEAU - MINISTRE DES AFFAIRES ETRANGERS Sinceres remerciements pour l'envoi du livre ''Douze invasions russes en Roumanie''.

"MARIUS MOUTET - Ancien Ministre'' Vous adresse ses vifs remerciements pour le trés interessant volume que vous avez bien voulu lui adressér ''25/5/1956''.

SECRETARIA DI STATO DI SUA SANTITA - DU VATICAN, le 17 Novembre 1956 (Nr. 387383): Monsieur, Le Saint Père a bien reçu, accompagné de votre lettre, l'exemplaire de votre récent ouvrage: ''Douze invasions Russses en Roumanie''.

Sa Sainteté a apprécié les intentions qui vous ont poussé à écrire ce livre, ainsi que les considérations que vous Lui exprimez dans votre lettre sur les dangers du communisme athée. Comme vous l'aurez certainement remarqué, les récents événements internationaux ont fourni au Souverain Pontif l'occasion d'adresser au monde sur ce sujet de nouveaux et graves avertissements.

Le Saint Père agrée donc volontiers l'hommage de votre livre, vous en remercie et forme des voeux pour la liberation de votre malheureuse patrie. (ss. A. Dell'Acqua).

THE RT. REV. VALERIAN D. TRIFA BISHOF, 25 April 1956 - Jackson, MICHIGAN USA. ''Iubite Domnule Arnăutu, Rândurilor Dtale din 7 Aprilie răspund numai acum, fiind, ca de obiceiu, înapoi cu corespondența,

"Am primit cartea cu ceva întârziere, dar o am şi nu pot decât să te felicit pentru bogăţia de informaţie şi serviciul adus României subjugate prin publicarea ei. Iţi mulţumesc în mod deosebit şi pentru tăeturile din gazete ce mi-ai trimis, ele dându-mi o idee despre frumoasa primire ce s'a făcut unei cărţi de interes românesc." [...]

CARDINAL TISSERANT —EVEQUE d'OSTIE PORTA et SANTA RUFINA— Le 2 Novembre 1956, Via Po 25/c, Roma - "Monsieur, J'ai bien reçu le volume, dont vous m'avez annoncé l'envoi par votre lettre du 17 septembre. Ayant été absent pendant une quinzaine pour un voyage au Portugal et en Espagne, c'est seulement aujourd'hui que je puis vous écrire après avoir examiné un peu votre ouvrage.

Je vous félicite très sincèrement pour l'exposé, rigoureusement objectif, de l'histoire des relations entre votre pays et la Russie. Il est bien exacte que l'impérialisme bolchevique continue directement celui des tsars. Il n'y a aucune différence dans la politique entre la politique du guvernement actuel de Moscou et celui des empereurs. Les gouvernements d'aujourd'hui sont plus brutaux, mentent plus effrontément, ajoutent le pillage à l'occupation militaire.

Je souhaite que votre ouvrage ait une grande diffusion. [...] Ayant reçu personellement beaucoup d'informations directes des divers pays se trouvant derrière le Rideau de Fer, je n'ai jamais rien cru à ce qui passe pour vérité dans les milieux officiels. Malheureusement, des soucis de procédure, masquant mal une lâcheté fondamentale, nuisent à la cause de la justice. Il faut réclamer sans répit la liberté pour ceux qui sont opprimés et demander en même temps le secours du Ciel en leur faveur. Avec mes felicitations et mes remerciements, veuillez agréer, Monsieur, les assurences de ma haute considération et de mon devouement."

VALERIO CARDENAL VALERI, le 26 Octombre 1956 - ROMA: "Monsieur, Je viens vous remercier vivement de l'aimable envoi de votre ouvrage: "Douze invasions russes en Roumanie".

La lecture de cet ouvrage a ravivé en moi, s'il en était besoin, le souvenir des années que j'ai passé en votre chère et malheureuse patrie. Que de malheurs et souffrances en son histoire. Et cependant son peuple est tellement bon, brave, intelligent et généreux.

Nul doute qu'à l'heure voulue par la Divine Providence votre cher pays reviendra à de jours meilleurs dans la paix et dans la liberté. C'est dans cet espoir que je vous exprime, Monsieur, avec mes remerciements et felicitations, l'assurance de mon sincère respect."

CARDENAL MOTTA, Arcebispo de SAO PAULO, agradece ao pregado Sr. Nicolae Arnautu a oferta do seu documentado livro "Douze invassions russes en Roumanie" e afectuosamente abençoa, fazendo os melhores votos pela paz e felicidade do querido povo romeno. Dezembro de 1956."

PREMIER MINISTRE D'EGYPTE Gamal Abdel NASSER, le 30/3/1956, Le Cairo: "Monsieur, J'ai bien reçu votre lettre en date de 18 Janvier, 1956, ainsi que l'ouvrage et je vous en remercie. Tout en vous felicitant de cette oeuvre richement documenté, je vous prie d'agréer mes salutations distinguées."

STATSMINISTERN TE/MN - TAGE ERLANDER. Président du Conseil de Ministre de SUEDE le 28 Mars 1956 - STOCKHOLM: "Monsieur, J'ai reçu votre livre "Douze invasions russes en Roumanie' comme aussi votre lettre se reférant à ce livre, et je vous sincérement remercie. Je vous prie d'agréer l'expression de mes sentiments les plus respecteux."

A. VAN ACKER - Le Premier Ministre, le 12 Mars 1956, Bruxelles: "Monsieur, Je viens de recevoir votre lettre du 22 Janvier 1956 ainsi qu'un exemplaire de votre livre 'Douze invasions russes en Roumanie', que vous avez bien voulu me faire parvenir. Je vous remercie sincèrement pour cette aimable attention"...

JUSCELINO KUBITSCHECK Presidente da Republica dos Estados Unidos do Brasil - 9/3/956: Cumplimenta cordialmente Agradece o amavel ofrecimiento do livro intitulado "Douze invasions russes en Roumanie".

MINSTRO DA GUERRA Gen. HENRIQUE LOTT, 4 de abril de 1956 - Rio de Janeiro: "acuso o recebimento de 'Douze invasions russes en Roumanie', agradecendo a V S o gentil ofrecimento."

PRIME MINISTER - 10 Downing Street WHITELHALL - January 24, 1956: "Dear Sir, I write on behalf of the Prime Minister to thank you for your letter of JANUARY 17 which was received yesterday. The Prime Minister was grateful to you for your kind thought in sending him a copy of your book 'Twelve Russian Invasions of Rumania'. Yours truly, P. F. de Zulueta."

WESTERN 3637. - 28, Hide Park Gate - 11 th May 1956 - London S. W. 7 "Dear Mr. Arnautu, Sir Winston Churchill wishes you to

know that he appreciates your kind thought of sending him your book 'Douze invasions russes en Roumanie' which it has given him interest to receive. Yours sincerely, Private Secretary."

MINISTERIO DOS NEGOCIOS ESTRANGEIROS Paul CUNEHA - 20/III/1956: "Monsieur Nicolae Arnautu, J'ai reçu votre aimable lettre du 22 Janvier 1956 et l'exemplaire du livre 'Douze invasions russes en Roumanie' que vous avez bien voulu m'offrir. Je vous remercie vivement votre gentillesse et je vous assure que je ferai sa lecture avec l'intérét qui me mérite tout ce qui concerne à la situation des nations au delà du 'rideau de fer' et, en particulier, au grand Pays latin, qui est la Roumanie" (*Portugalia*)

JOURNAL DE GENÈVE - Nr. 219, p. 9. Mercredi 19 Sept. 1956: "Si l'avant-propos est le 'cri d'alarme d'un homme dont la patrie a été mise aux fers', le texte de ce livre est fait de documents d'archives exposés avec une grande sobriété, mais dont l'enchaînement conduit le lecteur à d'utiles réflexions sur les constantes de l'ambition territoriales de la Russie."

LA METROPOLE Lundi 30 Juillet - 61 année - Nr. 212, p. 8 - BRUXELLES. - Extrag ultima parte: [...] "Le chapitre le plus captivant de l'ouvrage est celui qui nous dépeint —en se servant des textes diplomatiques eux-mêmes— l 'optimisme' et la naive confiance avec lesquels les puissances occidentales laisserent tomber dans l'orbite soviétique la malhreuse Roumanie, victime de sa réaction à une agression contre laquelle ses garants de Versailles n'avaient pu la défendre. F. K."

REVISTA LATINA - Anno X (Nouva serie) nr. 5 - Maggio 1957 - "Nicolae Arnautu ha pubblicato —il primo a ciclostile (Noi şi Rusii 1953), in romeno; il secondo (Douze invasions russes en Roumanie 1956), stampato, in francese— per documentare, in base alle stesse fonti russe, a trattati diplomatici, a scritti di storici accreditati, a memorie di personalitá politiche, i gravi soprusi che la Russia a consumato, sia sotto gli zar che sotto il regime bolscevico, ai danni del popolo romeno [...] L'autore si avvale delle sue fonti, che comenta appena (e comunque non si abbandona mai alla retorica), per dimostrare che la Russia ha utilizzato, lungo i secoli, vari miti —l'ortodossia, in funzione antiturca; il panslavismo, in funzione anticiviltà ed anticristeanesimo— al solo scopo di estendere il suo dominio, di dare sfogo al suo sfrentato imperialismo." [...]

REVISTA MILITARE MINISTERO DELLA DIFESA - ESERCITO - Luglio - Agosto 1956 - ROMA: p. 1161. O critică în trei pagini iscălită de R. CACCIO şi care termină în felul următor: "L'A [arnautu], profugo romeno in America latina, ha voluto con questa opera gettare un grido di allarme contra la sottile ed abile politica moscovita. Accettare, o meno, le sue argomentazioni è compito che ogni lettore può proporsi sulla base delle propie riflessioni, esperienze e conoscenze".

TERRA D'OLTREMARE 2 marzo 1956, p. 7 - Bs. Aires: "TUTTAVIA OCCUPATA MILITARMENTE". En cuatro columne firma la critica Signore Heros Giusti.

STINDARDUL, Anul III. Nr. 27/28 Sept. 1956 p. 2: Lucrarea este documentată, scrisă intr'un stil limpede şi de necontestată valoare.

BULETINUL MILITAR Anul IV. Nr. 5 Mai 1956 New York. p. 31/32 "Secolele trec dar metodele de luptă şi de penetraţie în Tările pe care le cotropeşte sunt veşnic aceleaşi. Ca şi lupul din fabule care ne atrăgeau, în copilărie, lupul rus işi schimbă părul dar nu năravurile. Metodele prin care pătrunde în ţările ce caută să le robească sunt diferite, după cum poate să mascheze ţinta care este neschimbată, fie sub culoarea apărării 'ortodoxismului' [...] Cornelia Viforeanu."

Umează nenumărate alte scrisori, cât şi comentarii în:

AMERICA, 27 Martie 1956 - Anul L, Nr. 25, p. 2.
VATRA, Nr. 58, Iulie-August 1956, p. 22, Roma.
FAPTA, Anul I, Nr. 3, 1956, p. 6, Madrid.
VOCEA LIBERTATII, Anul III, Nr. 36, p. 6.
LA NATION ROUMAINE, Anul IX, Nr. 154, p. 2, Paris.
HRVATSKA, Ano XI, Nr. 15, 7 Agosto 1957, p. 5.
CARPATII, Anul III, Nr. 15/16, Sept. 1956-Ianuarie 1957, Madrid, semnat de Prof. Dr. I. G. Dimitriu.

LEGEA - Anul I, Nr. 4 - FREISING Obb. Deutschland: "Din partea revistei 'Cuget Românesc primim cu rugămintea de a publica: "Nu ni se cuvin nici felicitări şi nici reproşuri pentru chipul cum se prezintă publicului cartea D-lui N. Arnăutu despre 'invaziile rusesti în România', apărută de curând la Bs. Aires, în limba franceză. Revista Cuget Românesc nu are niciun merit si nici o responsabilitate. Toate aparţin exclusiv autorului cărţii" [...] (ss) D. Găzdaru

CUPRINSUL

Pagina

INTRODUCERE 9

LA UNIVERSITATE, In Basarabia, Incidente cu elementele cuziste 15

ACTIVITATEA IN JUD. TULCEA 1933, Campania Electorală, Baricadarea la Tulcea 18

1934-1937. Tabăra depe Muntele Rarău, Tabăra Carmen Sylva, Tabăra Isaccea-Tulcea 20

SCHIMBAREA CADRELOR. 1937. Prigoana cea mare 1938-1964 26

ANUL 1938. Preliminări. Lagărul de concentrare Miercurea Ciucului. Lagărul Vaslui. Acţiunea de destindere 1939-1940 31

AVENTURA DELA 3 SEPT. 1940. Sima si abdicarea lui Carol cel Ucigas 43

TULCEA IN TIMPUL GUVERNARII SIMISTE. Se hotărăste arestarea mea. Regimul legionar 1940-1941. Revoluţie la Tulcea 46

MUSAFIRI CU DOMICILIUL OBLIGATORIU, Grupul legionar Berlin, Berkembruck. Rostock. Complotul dela Rostock. Fuga lui Sima în Italia 56

IN DRUM SPRE BUCHENWALD. Lagărul Buchenwald. 1943-1944. Mai bine dau foc Miscării. Moartea la Buchenwald. Amenințarea temnicierilor 66

GUVERNUL NATIONAL LA VIENA. Horia Sima si Nemţii .. 90

ORDINELE CAPITANULUI AU FOST TRADATE. Atentat contra Rectorului Stefănescu-Goangă. După asasinarea Căpitanului 95

SIMA-BIRIS-STOICANESCU. N. Pătrascu. Octavian Rosu 102

COLABORATORII LUI H. SIMA: 1938-1939, Mihail Vârfureanu, Victor Biris alt agent acoperit. Intoarcerea din Infern a lui Andrei Rigea 104

CAMERA RECALCITRANTILOR. LAGARUL TURBATILOR. C. STOICANESCU 112

ASASINAREA LUI ARMAND CALINESCU. Crimă perfectă .. 118

BRIGADIRUL IANCU FLESERIU 123

AGENTIE DE SPIONAJ: HORIA SIMA: 1938-1953 127

ARIPA MOALE SI ARIPA TARE. H. Sima torpilează împăcarea. Destinul lui Sima si spiritul dela DOBRINA 130

INTOARCEREA DIN INFERN A LUI ION CARJE 138

PREOTUL ST. PALAGHITA 145

ANEXA. Douze invasions russes en Roumanie, Buenos Aires, 1956 150

Editura *Cuget Românesc*
BUENOS AIRES - ARGENTINA

In această editură au apărut, de același autor:

NOI SI RUSII, 1953, 165 pp. *Epuizată*

DOUZE INVASIONS RUSSES EN ROUMANIE, 1956, 190 pp., prețul 10,— dolari.

AMINTIRI, Vol. I, 1974, 160 pp., prețul 10,— dolari.

COMENZILE și contravaloarea, în cecuri, la ordinul autorului:

Nicolae Arnăutu, Echeverria 3368/VI/B Bs. Aires - Argentina

ERATĂ

A se citi la:

p. 19, r. 5 : *Condurache,* în loc de Condrache

p. 34, r. 24 : *Nici,* în loc de Si

p. 40, r. 8 : *acţionând,* în loc de acţonând

p. 97, r. 9 : *Corpului,* în loc de corpului

p. 108, r. 18: *Ciurescu,* în loc de Giugurtu

p. 115, r. 17: *Un Comandant al Bunei Vestiri,* în loc de 4...

p. 130, r. 18: *ecoul,* în loc de acoul

p. 143, r. 8 : *aceasta,* în loc de acesta

p. 128, r. 12: OGRIN, în loc de AGRIN.

p. 16, r. 5; Tr. Brata, în loc de Bratescu.

p. 98, r. 10; Dinulescu, în loc de Rosianu.

#12.00